

พฤติกรรมการใช้สินค้าเกษตรและความรู้ความเข้าใจของผู้บริโภคที่มีต่อสินค้าเกษตร
USAGE HABITS AGRICULTURAL PRODUCTS AND CONSUMER INSIGHTS
ON AGRICULTURAL PRODUCTS

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเป็นผู้ประกอบการ
คณะบริหารธุรกิจ

มหาวิทยาลัยรังสิต
ปีการศึกษา 2561

**USAGE HABITS AGRICULTURAL PRODUCTS AND CONSUMER INSIGHTS
ON AGRICULTURAL PRODUCTS**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF MANAGEMENT IN ENTREPRENEURSHIP
FACULTY OF BUSINESS ADMINISTRATION**

**RANGSIT UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2018**

วิทยานิพนธ์เรื่อง

พฤติกรรมการใช้สินค้าเกษตรและความรู้ความเข้าใจของผู้บริโภคที่มีต่อสินค้าเกษตร

โดย

ปัทมาภรณ์ ชาราสุนทร

ได้รับการพิจารณาให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเป็นผู้ประกอบการ

มหาวิทยาลัยรังสิต

ปีการศึกษา 2561

รศ.สมจิตร ล้วนจำเริญ
ประธานกรรมการสอบ

ผศ.ดร.พัฒน์ พิธิษฐเกษม
กรรมการ

ดร.ณกมล จันทร์สม
กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(ผศ.ร.ต.หญิง ดร.วรรณิ์ สุขสาตร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

27 สิงหาคม 2561

Thesis entitled

**USAGE HABITS AGRICULTURAL PRODUCTS AND CONSUMER INSIGHTS
ON AGRICULTURAL PRODUCTS**

by

PATTAMAPON THARASUNTHORN

was submitted in partial fulfillment of the requirements
for the degree of Master of Management in Entrepreneurship

Rangsit University
Academic Year 2018

Assoc.Prof.Somchit Luanchamroen
Examination Committee Chairperson

Assoc.Prof.Phatsitkasem,Ph.D.
Member

Nakamol Chansom,Ph.D
Member and Advisor

Approved by Graduate School

(Asst.Prof.Pl.Off. Vanee Sooksatra, D.Eng.)

Dean of Graduate School

August 27,2018

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านในงานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ โดยเฉพาะท่านอาจารย์ที่ปรึกษา ดร.ณกมล จันทร์สม ที่ให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ตลอดช่วงการทำวิทยานิพนธ์ที่เสียสละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษารับฟัง แนะนำ และคอยแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ

ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยรังสิต รวมถึงท่านอธิการบดี ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ ที่ได้ให้โอกาสทางการศึกษาในครั้งนี้ ที่ได้สนับสนุนทุนการศึกษาตลอดหลักสูตร รวมถึงคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ในสาขาต่างๆ รวมไปถึงบุคลากรของมหาวิทยาลัยรังสิตทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ให้การทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้สมบูรณ์ในที่สุด

กราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่และครอบครัว ที่คอยให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนทุกๆด้าน ทั้งในด้านการเงิน การแจกแบบสอบถาม และอื่นๆ โดยตลอดจบการศึกษา

และขอขอบคุณเพื่อนๆ พี่ๆร่วมสาขาการเป็นผู้ประกอบการ MM WE9 ทุกคน ที่ร่วมเรียนร่วมแบ่งปัน ความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ดีๆ คอยให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจที่ดีเสมอตลอดจนงานวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วง และสำเร็จการศึกษาไปได้ด้วยดี

ปัทมาภรณ์ ธาราสุนทร
ผู้วิจัย

6006113 : สาขาวิชาเอก: การเป็นผู้ประกอบการ; กจ.ม. (การเป็นผู้ประกอบการ)
 คำสำคัญ : พฤติกรรมการใช้สินค้าเกษตร, ความรู้ความเข้าใจของผู้บริโภค, ที่มีต่อสินค้าเกษตร

ปัทมาภรณ์ ชาราสุนทร: พฤติกรรมการใช้สินค้าเกษตรและความรู้ความเข้าใจของผู้บริโภคที่มีต่อสินค้าเกษตร (USAGE HABITS AGRICULTURAL PRODUCTS AND CONSUMER INSIGHTS ON AGRICULTURAL PRODUCTS) อาจารย์ที่ปรึกษา: ดร.ณกมล จันทร์สม, 97 หน้า.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ 3 ข้อ คือ 1) เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจของผู้บริโภคที่มีต่อมาตรฐานสินค้าเกษตร 2) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้บริโภคที่แตกต่างกัน มีผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานของสินค้าเกษตรที่แตกต่างกัน 3) เพื่อศึกษาทัศนคติที่มีต่อระดับความรู้ความเข้าใจที่แตกต่างกัน มีผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตรที่แตกต่างกัน ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน จากผู้ที่ใช้บริการในห้าง Tops Market ในเขตกรุงเทพมหานคร แล้วนำข้อมูลที่ได้มาประมวลผล สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีช่วงอายุ 50 ปีขึ้นไป การศึกษาในระดับปริญญาตรี มีสถานภาพสมรส อาชีพเป็นข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีรายได้ 15,000 - 30,000 บาท เมื่อทดสอบสมมติฐานพบว่า อายุที่แตกต่างกันส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจในมาตรฐาน Q ที่แตกต่างกัน สถานภาพสมรสที่แตกต่างกันส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจในมาตรฐาน GAP ที่แตกต่างกัน ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจในมาตรฐาน Q มาตรฐาน GAP มาตรฐาน IFOAM มาตรฐาน Organic Thailand มาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe ไม่แตกต่างกัน ทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรที่แตกต่างกันส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจในมาตรฐาน Q มาตรฐาน IFOAM มาตรฐาน Organic Thailand มาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe ที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

6006113 : MAJOR: ENTREPRENEURSHIP; M.M. (ENTREPRENEURSHIP)

KEYWORDS : USAGE HABITS AGRICULTURAL PRODUCTS, CONSUMER INSIGHTS, ON AGRICULTURAL PRODUCTS

PATTAMAPON THARASUNTHORN: USAGE HABITS AGRICULTURAL PRODUCTS AND CONSUMER INSIGHTS ON AGRICULTURAL PRODUCTS. THESIS ADVISOR: NAKAMOL CHANSOM, Ph.D., 97 p.

This research has been purposed into 3 issues as 1) To study the consumers' levels of knowledge and understanding about the standard of agricultural products. 2) To study different consumers' personal factors effecting the different knowledge and understanding about the standard of agricultural products. 3) To study attitudes towards different knowledge and understanding effecting different knowledge and understanding about agricultural products as the research employs the questionnaire as the tools for collecting data from representative sample of 400 people based on the customers shopping in Tops Market Mall within Bangkok regions processing the data by using statistics of percentage, average, standard deviation and hypothesis testing.

The result of the research found that majority of representative samples are females aged 50 years and over, the educations of bachelor degrees having marital status, occupations of government officials/ state enterprise gaining 15,000 - 30,000 baht of income when being tested the hypothesis found that different ages Effects knowledge, understanding about Q standard, different marital status effects different GAP, different levels of educational degrees , occupations and monthly average income Effects knowledge, understanding about Q standard, IFOAM standard , Organic Thailand standard ,Earth Safe standard of Thai Way Organism are not different. Attitudes towards the different levels of knowledge and understanding about different agricultural products Effects knowledge, understanding about Q standard , IFOAM standard Organic Thailand standard Earth Safe Thai Way Organism standard , statistically significant at the level of 0.05.

Student's Signature.....Thesis Advisor's Signature.....

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญรูป	ญ
บทที่ 1	
บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
1.3 สมมติฐานงานวิจัย	4
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
1.5 ขอบเขตของการวิจัย	5
1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ	6
บทที่ 2	
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
2.1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจมาตรฐานสินค้าเกษตร ในมุมมองของผู้บริโภค	9
2.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภค	22
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	32
บทที่ 3	
วิธีดำเนินการวิจัย	35
3.1 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง	35
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	36
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	40
3.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	40

สารบัญ (ต่อ)

		หน้า
บทที่ 4	ผลการวิจัย	41
	4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา	44
	4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมานเพื่อทดสอบสมมติฐาน	56
บทที่ 5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	77
	5.1 สรุปผลการวิจัย	78
	5.2 อภิปรายผล	82
	5.3 ข้อเสนอแนะ	85
	5.4 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	86
บรรณานุกรม		87
ภาคผนวก		91
ประวัติผู้วิจัย		97

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 แสดงความถี่และค่าร้อยละเกี่ยวกับลักษณะข้อมูลพื้นฐานของผู้ซื้อสินค้าเกษตร	44
4.2 แสดงความถี่และค่าร้อยละเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สินค้าเกษตรในห้างสรรพสินค้า Top Market	47
4.3 แสดงความถี่และร้อยละเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตร	49
4.4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตร	50
4.5 แสดงความถี่และร้อยละเกี่ยวกับคำตอบของมาตรฐาน Q	50
4.6 แสดงความถี่และร้อยละเกี่ยวกับคำตอบของมาตรฐาน GAP	51
4.7 แสดงความถี่และร้อยละเกี่ยวกับคำตอบของมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ IFOAM	52
4.8 แสดงความถี่และร้อยละเกี่ยวกับคำตอบของมาตรฐาน Organic Thailand	53
4.9 แสดงความถี่และร้อยละเกี่ยวกับคำตอบของมาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe	54
4.10 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในแต่ละมาตรฐาน	55
4.11 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Q จำแนกตามเพศ	56
4.12 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP จำแนกตามเพศ	56
4.13 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน IFOAM จำแนกตามเพศ	57
4.14 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Organic Thailand จำแนกตามเพศ	57
4.15 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe จำแนกตามเพศ	57
4.16 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Q จำแนกตามอายุ	58

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.17 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Q จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่	58
4.18 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP จำแนกตาม อายุ	59
4.19 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน IFOAM จำแนกตาม อายุ	59
4.20 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Organic Thailand จำแนกตามอายุ	60
4.21 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe จำแนกตามอายุ	60
4.22 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Q จำแนกตาม สถานภาพสมรส	61
4.23 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP จำแนกตาม สถานภาพสมรส	61
4.24 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP จำแนกตาม สถานภาพสมรส เป็นรายคู่	61
4.25 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน IFOAM จำแนกตาม สถานภาพสมรส	62
4.26 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Organic Thailand จำแนกตามสถานภาพสมรส	62
4.27 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe จำแนกตามสถานภาพสมรส	63
4.28 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Q จำแนกตามระดับ การศึกษา	63

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.29	แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP จำแนกตามระดับการศึกษา 63
4.30	แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน IFOAM จำแนกตามระดับการศึกษา 64
4.31	แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Organic Thailand จำแนกตามระดับการศึกษา 64
4.32	แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe จำแนกตามระดับการศึกษา 65
4.33	แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Q จำแนกตามอาชีพ 65
4.34	แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP จำแนกตามอาชีพ 65
4.35	แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน IFOAM จำแนกตามอาชีพ 66
4.36	แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Organic Thailand จำแนกตามอาชีพ 66
4.37	แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe จำแนกตามอาชีพ 67
4.38	แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Q จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 67
4.39	แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 68
4.40	แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน IFOAM จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 68
4.41	แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Organic Thailand จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 69

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.42 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	69
4.43 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Q จำแนกตามทัศนคติที่มีต่อระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตร	70
4.44 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Q จำแนกตามทัศนคติที่มีต่อระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตร เป็นรายคู่	70
4.45 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP จำแนกตามทัศนคติที่มีต่อระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตร	71
4.46 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน IFOAM จำแนกตามทัศนคติที่มีต่อระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตร	71
4.47 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน IFOAM จำแนกตามทัศนคติที่มีต่อระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตร เป็นรายคู่	72
4.48 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Organic Thailand จำแนกตามทัศนคติที่มีต่อระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตร	73
4.49 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Organic Thailand จำแนกตามทัศนคติที่มีต่อระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรเป็นรายคู่	73
4.50 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe จำแนกตามทัศนคติที่มีต่อระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตร	74
4.51 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe จำแนกตามทัศนคติที่มีต่อระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตร เป็นรายคู่	74
4.52 สรุปสมมติฐานการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและทัศนคติที่มีต่อระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตร	75

สารบัญรูป

รูปที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	6
2.1 การแสดงรหัสภายใต้เครื่องหมาย Q	12
2.2 สัญลักษณ์มาตรฐาน GAP	13
2.3 สัญลักษณ์มาตรฐาน IFOAM	14
2.4 สัญลักษณ์มาตรฐาน Organic Thailand	16
2.5 สัญลักษณ์มาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย หรือ Earth Safe Standard	18
2.6 บันได 9 ขั้น คู่ความพอเพียง	21

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่ประเทศไทยเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก หรือ WTO และได้มีการบังคับใช้ความตกลงด้านมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (Agreement on the Application of Sanitary and Phytosanitary Measures :SPS) ทำให้ประเทศไทยต้องกำหนดมาตรการด้านมาตรฐานและความปลอดภัยอาหาร ควบคุมการส่งออก นำเข้าสินค้าเกษตรและอาหาร โดยการกำหนดมาตรฐานสำหรับสินค้าเกษตรเพื่อควบคุมสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพ มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภคเป็นที่เชื่อถือต่อการประกอบกิจการค้าสินค้าเกษตรทั้งภายในและต่างประเทศ และเพื่อให้สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศ แต่จากการศึกษาของ Sangkumchaliang and Wen-Chi Huang (2012) เป็นการศึกษาในช่วงระหว่างปลายปี 2542 ต่อต้นปี 2543 โดยการสุ่มสัมภาษณ์ผู้บริโภคในจังหวัดเชียงใหม่จำนวน 390 คน ผลการศึกษาพบว่า 36.0% ของผู้ที่สุ่มสำรวจไม่เคยได้รับรู้เกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ 30.2% ระบุว่า เคยได้ยินแต่ไม่เคยซื้อ และ 36.1% ที่เคยได้ยินและซื้อสินค้าออร์แกนิก ปัจจัยส่วนตัว/ครอบครัวที่สำคัญของผู้ซื้อคือ เพศ ระดับการศึกษา การมีเด็กในครอบครัว ในขณะที่ระดับรายได้ไม่ค่อยมีความสำคัญในการเลือกซื้อเท่าใดนัก และเหตุผลสำคัญในการเลือกซื้อสินค้าออร์แกนิกก็คือ ปลอดภัยไม่มีกำจัดศัตรูพืช (90%) มีความปลอดภัยกว่าเพราะมีการตรวจสอบรับรอง (88%) มีความสดกว่า (64%) และมีรสชาติดีกว่า (50%) แต่ประเด็นที่น่าเป็นห่วงมากที่สุดคือ 71% ของผู้บริโภคที่บอกว่า เคยได้ยินเกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ยอมรับว่า รู้เรื่องเกษตรอินทรีย์น้อยมาก รวมทั้งมีผู้บริโภค 26.8% ที่คิดว่า ไม่มีความแตกต่างระหว่างสินค้าออร์แกนิกและสินค้าปลอดภัย และ 23.4% ไม่ทราบว่ามีความแตกต่างระหว่างสินค้า 2 ประเภทนี้หรือในอีกนัยหนึ่ง มีผู้บริโภคเพียงครึ่งหนึ่ง (49.8%) เท่านั้นที่รู้ว่ามีความแตกต่างระหว่างสินค้าออร์แกนิกและสินค้าปลอดภัย

ในงานศึกษาของรัชดา สิริภาณุพงศ์ (2547) ที่ทำการสำรวจผู้บริโภคผักออร์แกนิกและผักปลอดภัยจากสารพิษจำนวน 400 คน ในเขตกรุงเทพฯ พบว่า ปัจจัยส่วนตัว เช่น อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ส่วนตัว รายได้ครอบครัว ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับผักอินทรีย์ มี

ความสัมพันธ์กับการบริโภคผักอินทรีย์อย่างมีนัยสำคัญ ส่วนปัจจัยด้านการตลาดที่มีความสำคัญต่อการเลือกซื้อนั้น ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์มีความสำคัญมากที่สุด

กัลยาณี กุลชัย และพีรชัย กุลชัย (2549) ทำการสำรวจเฉพาะผู้บริโภคผักออร์แกนิก 110 คน ในเขตกรุงเทพฯ พบว่า ผู้บริโภคจะเลือกซื้อผักมาประกอบอาหารเองเป็นประจำ และส่วนใหญ่เป็นผู้บริโภคที่เลือกซื้อผักออร์แกนิกมานานกว่า 4 ปี โดยจะเลือกซื้อผักอินทรีย์ที่มีฉลากแสดงว่าเป็นผักอินทรีย์เป็นลำดับแรก และเหตุผลสามลำดับแรกของการเลือกซื้อผักอินทรีย์ คือ ความปลอดภัยจากสารเคมี สุขภาพของครอบครัว และเชื่อว่าผักอินทรีย์สะอาด

การศึกษาของ Roitner-Schobesberger, Darnhofer, Somsook, Vogl (2008) ที่ทำการสำรวจผู้บริโภค 848 คนในกรุงเทพฯ และพบว่า ผู้บริโภคที่มีระดับการศึกษาสูงและมีรายได้สูง (ซึ่งมีความสัมพันธ์กันเองอยู่แล้ว) จะมีแนวโน้มในการเลือกซื้ออาหารออร์แกนิกมากกว่า รวมทั้งผู้บริโภคที่มีอายุมาก รวมทั้งมีครอบครัวที่มีเด็ก ผู้บริโภคกว่าครึ่งหนึ่งที่รู้จักตรารับรองของผักปลอดภัยจากสารพิษ และมีเพียง 10% ที่รู้จักตรารับรองเกษตรอินทรีย์ แต่ที่น่าตกใจก็คือ มีผู้บริโภคมากกว่าครึ่งหนึ่งที่คิดว่า ตรารับรองอาหารอนามัยและปลอดภัยจากสารพิษก็คือตรารับรองเกษตรอินทรีย์ ซึ่งสอดคล้องกับผลของการสำรวจความเข้าใจของผู้บริโภค ที่ 46% ของผู้บริโภคเข้าใจว่าผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์และปลอดภัยจากสารพิษนั้นไม่แตกต่างกัน

ส่วนการศึกษาของ Till Ahnert (2011) จาก German-Thai Chamber of Commerce ที่ได้สัมภาษณ์ผู้บริโภค 385 คน ในห้างท็อปส์มาร์เก็ตและเซ็นทรัลพลาซ่า พบว่า ผู้บริโภคราว 62% เคยได้ยินเกี่ยวกับสินค้าออร์แกนิก และ 80% ของผู้บริโภคในกลุ่มนี้ เลือกซื้อสินค้าออร์แกนิก โดยกว่า 90% เลือกซื้อเพราะเหตุผลด้านความปลอดภัยในการบริโภคอาหารออร์แกนิก ซึ่งเหตุผลนี้เป็นปัจจัยสำคัญของผู้บริโภคในทุกกลุ่ม ไม่ว่าจะกลุ่มที่มีระดับรายได้ที่ต่างกัน อายุ สถานภาพการแต่งงาน และเพศ ส่วนเหตุผลลำดับรองลงมาในการเลือกซื้ออาหารออร์แกนิกคือเรื่อง การรักษาสิ่งแวดล้อม ทำให้สุขภาพดี มั่นใจในสินค้าเกษตรอินทรีย์ และเหมาะกับการปรุงอาหารที่บ้าน โดยผู้บริโภคออร์แกนิกจำแนกแยกแยะผลิตภัณฑ์ออร์แกนิกกับผลิตภัณฑ์ทั่วไปผ่านทางป้ายสินค้าในร้านขายปลีก การแสดงฉลาก และตรารับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์

ในการสำรวจความรับรู้ของพนักงานในเครือบริษัทปูนซิเมนต์ไทย ที่สนใจในเรื่องสุขภาพ จำนวน 23 คน 25 มีนาคม 2554 โดยความร่วมมือระหว่างมูลนิธิปูนซิเมนต์ไทยและมูลนิธิ

สายใยแผ่นดิน พบว่า มีผู้บริโภคที่สนใจในเรื่องสุขภาพเพียง 19.3% ที่เข้าใจเกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์อย่างถูกต้อง ผู้บริโภคส่วนใหญ่เข้าใจว่า อาหารปลอดภัย (เช่น เกษตรปลอดภัย สารพิษ ปลอดภัยจากสารพิษ ปลอดภัยจากสารเคมี) ไม่ต่างไปจากเกษตรอินทรีย์ ซึ่งทำให้ผู้บริโภคส่วนใหญ่สับสนระหว่างตรารับรองมาตรฐาน โดยเฉพาะตรารับรองอาหารปลอดภัย (ตรารับรอง Q) ที่ผู้บริโภคเกือบครึ่งหนึ่งเข้าใจว่าเป็นตรารับรองเกษตรอินทรีย์ ส่วนเหตุผลในการเลือกซื้ออาหารออร์แกนิกที่สำคัญคือ ความปลอดภัยด้านสารเคมีการเกษตร ความปลอดภัยด้านฮอร์โมน/ยาปฏิชีวนะ (ปศุสัตว์ สัตว์ปีก สัตว์น้ำ) และเพราะอาหารออร์แกนิกมีคุณค่าทางโภชนาการมากกว่า โดย 39% ของผู้บริโภคจะซื้ออาหารออร์แกนิกเดือนละ 1 – 2 ครั้ง และกว่าครึ่งของผู้บริโภคได้เลือกซื้ออาหารออร์แกนิกเพิ่มขึ้นในช่วงปีที่ผ่านมา

ในช่วงระหว่างเดือนพฤษภาคม-มิถุนายน ปี 2556 ศูนย์วิจัยเอแบค นวัตกรรมทางสังคม การจัดการและธุรกิจ (SIMBA) มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ปกติา ชินวงศ์ (2556) ได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีอายุมากกว่า 18 ปี จำนวน 650 ตัวอย่าง ภายใต้การศึกษา “ออร์แกนิกไลฟ์สไตล์ของคนกรุง” และพบว่า มีผู้บริโภคมากถึง 86.9% ที่ระบุว่า เคยบริโภคอาหารออร์แกนิก โดย 21.7% รับประทานเป็นประจำหรือทุกวัน 42.8% รับเป็นทานเป็นบางครั้ง และ 35.5% นานๆ ครั้ง นอกจากนี้ 56.3% ของกลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจว่า อาหารออร์แกนิกเป็นอาหารที่ไม่มีสารเคมีปนเปื้อนเจือปนและปลอดภัยกับร่างกาย แต่ขณะเดียวกัน เหตุผลหลักในการเลือกซื้ออาหารออร์แกนิกกลับเป็นเพราะคุณค่าทางอาหารที่ครบถ้วน (69.8%) เพื่อสุขภาพของตนและคนในครอบครัว (55.2%) และมีรสชาติที่อร่อย (28.3%) โดยสินค้าที่ผู้บริโภคในกลุ่มตัวอย่างนิยมซื้อมากที่สุดคือ ผักและผลไม้ (87.5%) ไข่หรือเนื้อสัตว์ (32.5%) นมหรือเครื่องดื่ม (21.8%) และอาหารแห้ง (11.1%) และช่องทางการขายในกลุ่มไฮเปอร์มาร์เก็ตเป็นที่ที่ผู้บริโภคเลือกไปซื้ออาหารออร์แกนิกมากที่สุด (36.0%) รองลงมาคือ ตลาดสด (21.5%) ซูเปอร์มาร์เก็ต (18.7%) ร้านเพื่อสุขภาพ (12.9%) และร้านสะดวกซื้อ (10.9%) ส่วนสื่อที่ผู้บริโภคในกลุ่มตัวอย่างได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาหารออร์แกนิกมากที่สุดคือ สื่อโทรทัศน์ (70.6%) นิตยสาร (46.5%) และหนังสือพิมพ์ (34.5%)

ผู้บริโภคส่วนใหญ่ยังคงไม่สามารถแยกแยะความแตกต่างระหว่างผักอินทรีย์และผักปลอดภัยประเภทอื่น และผู้บริโภคมีความรู้ในเรื่องตรารับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ระดับน้อย มีความสับสนต่อชื่อที่ใช้เรียกผักอินทรีย์และตรารับรองมาตรฐานผักอินทรีย์ระดับกลาง แต่ผู้บริโภคมี

ความเชื่อมั่นต่อตรารับรองเกษตรอินทรีย์ระดับมาก แต่มีความเชื่อมั่นต่อตราสินค้าที่รับรองตนเองในระดับกลาง

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่องความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานเกษตร ของผู้บริโภคที่เข้ามาใช้บริการในห้างสรรพสินค้า Top Market สาขา Central World กับส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของผู้บริโภค โดยศึกษาในด้านผลผลิต ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย และด้านการส่งเสริมการตลาด ทั้งนี้เพื่อนำผลของการวิจัยเป็นแนวทางในการปรับปรุงวางแผนกลยุทธ์ทางการตลาดเพื่อสร้างความรับรู้ให้แก่ผู้บริโภคในเรื่องของมาตรฐานเกษตร

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการศึกษาพฤติกรรมการใช้สินค้าเกษตรและความรู้ความเข้าใจของผู้บริโภคที่มีต่อสินค้าเกษตร โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

- 1.2.1 เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจของผู้บริโภคที่มีต่อมาตรฐานสินค้าเกษตร
- 1.2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้บริโภคที่แตกต่างกัน มีผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานของสินค้าเกษตรที่แตกต่างกัน
- 1.2.3 เพื่อศึกษาทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจที่แตกต่างกัน มีผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตรที่แตกต่างกัน

1.3 สมมติฐานงานวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้บริโภคที่แตกต่างกัน มีผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานของสินค้าเกษตรที่แตกต่างกัน

ทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจที่แตกต่างกัน มีผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตรที่แตกต่างกัน

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลเพื่อให้ทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้บริโภคที่แตกต่างกัน มีผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานของสินค้าเกษตรที่ต่างกัน

1.4.2 ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลที่สนับสนุนคดีที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจที่ต่างกัน มีผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตรที่ต่างกัน

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตการวิจัยเรื่อง “ พฤติกรรมการใช้สินค้าเกษตรและความรู้ความเข้าใจของผู้บริโภคที่มีต่อสินค้าเกษตร ” ในห้างสรรพสินค้า Top Market ในช่วงเดือนพฤษภาคม 2561 เท่านั้น

1.5.1 ประชากรศาสตร์ที่ศึกษาคือผู้มาใช้บริการซื้อสินค้าเกษตรในห้างสรรพสินค้า Top Market

1.5.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้บริโภค ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน

2) ทักษะที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตร

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานเกษตร ประกอบด้วย

ความรู้ความเข้าใจในมาตรฐาน Q

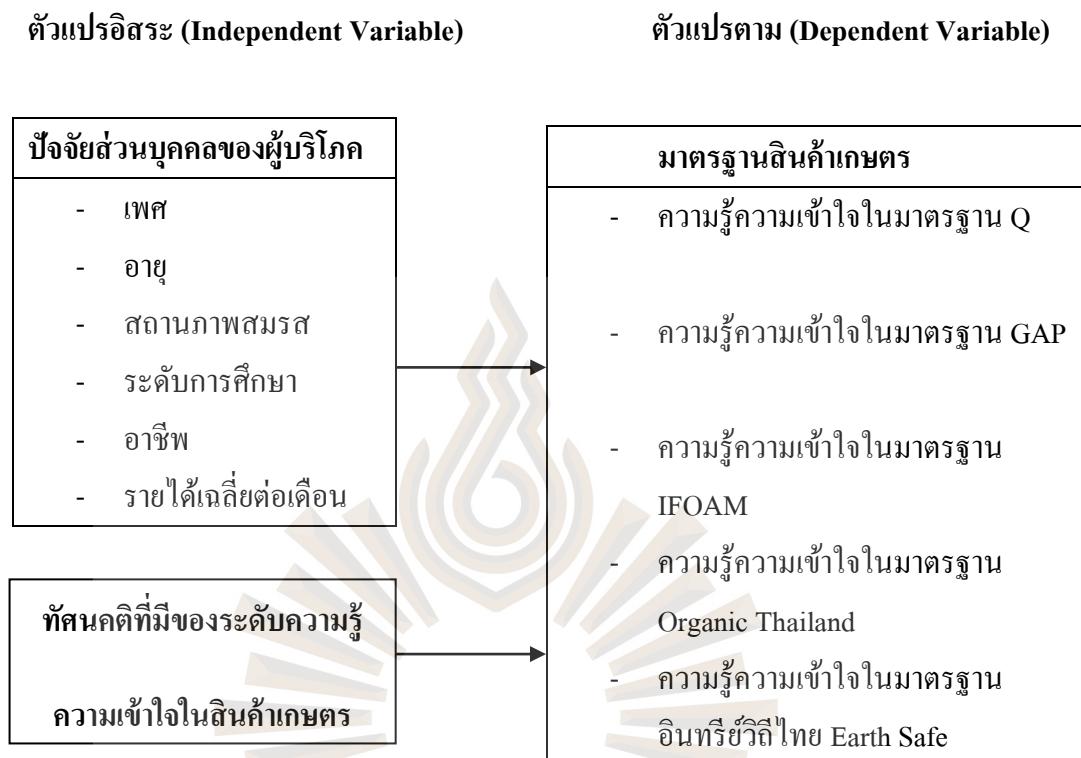
ความรู้ความเข้าใจในมาตรฐาน GAP

ความรู้ความเข้าใจในมาตรฐาน IFOAM

ความรู้ความเข้าใจในมาตรฐาน Organic Thailand

ความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe

1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

รูปที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด และความโน้มเอียงของบุคคล ที่มีต่อข้อมูลข่าวสาร และการเปิดรับ รายการกรองสถานการณ์ ที่ได้รับมา ซึ่งเป็นไปได้ทั้งเชิงบวก และเชิงลบ ทัศนคติ มีผลให้มีการแสดง พฤติกรรม ออกมา จะเห็นได้ว่า ทัศนคติ ประกอบด้วย ความคิดที่มีผลต่ออารมณ์ และความรู้สึกนั้น ออกมาโดยทางพฤติกรรม

ความรู้ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการจำและเข้าใจรายละเอียดของข้อมูลต่างๆที่บุคคลได้สะสมไว้และถ่ายทอดต่อกันมาตลอดจนสามารถที่จะสื่อความหมาย แปลความ ตีความ ขยายความ หรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ หลังจากที่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆแล้ว

มาตรฐาน หมายถึง ข้อกำหนดทางวิชาการในรูปของเอกสารวัตถุที่แพร่หลายแก่บุคคลทั่วไป กำหนดขึ้นโดยความร่วมมือ การยอมรับร่วมกันของผู้มีส่วนได้เสียและผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นผลจากการพิจารณาร่วมกันโดยมุ่งประโยชน์สูงสุด

มาตรฐาน Q หมายถึง มาตรฐานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ให้ใช้เครื่องหมายรับรองให้เป็นแบบเดียวกัน ครอบคลุมผู้ผลิต ผู้ประกอบการ สินค้าพืช ปศุสัตว์ และประมง โดยมีการออกเครื่องหมายรับรองสินค้าที่มีความปลอดภัย

มาตรฐาน GAP หมายถึง การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม คือแนวทางในการทำการเกษตร เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดีตรงตามมาตรฐานที่กำหนด ได้ผลผลิตสูงคุ้มค่าการลงทุน และกระบวนการผลิตจะต้องปลอดภัยต่อเกษตรกรและผู้บริโภค มีการใช้ทรัพยากรที่เกิดประโยชน์สูงสุด เกิดความยั่งยืนทางการเกษตรและไม่ทำให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม โดยหลักการนี้ได้รับการกำหนดโดยองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO)

มาตรฐาน IFOAM หมายถึง ระบบที่พัฒนาขึ้น โดยสหพันธ์เกษตรอินทรีย์นานาชาติ (International Federation of Organic Agriculture Movements – IFOAM) ซึ่งได้ริเริ่มจัดตั้ง โครงการรับรองระบบงานเกษตรอินทรีย์ IFOAM (IFOAM Accreditation Programme) ขึ้นในปี พ.ศ. 2535 เพื่อให้บริการรับรองระบบงานแก่หน่วยตรวจรับรองเกษตรอินทรีย์ต่างๆ ทั่วโลก

มาตรฐาน Organic Thailand หมายถึง เครื่องหมายรับรองปัจจัยการผลิต แหล่งการผลิต หรือผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์ ที่ได้รับการรับรองจาก กรมวิชาการเกษตร กรมการข้าว กรมปศุสัตว์ และกรมประมง ซึ่งเป็นหน่วยตรวจรับรอง (Certification Body : CB) อันเป็นเครื่องหมายรับรอง "เฉพาะหน่วยงาน"

มาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe หมายถึง แนวทางและกระบวนการปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานสำหรับผลผลิตทางการเกษตร การแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ จนถึงการรักษาคุณภาพที่ดีที่สุด จากเกษตรกรสู่ผู้บริโภค กลไกดังกล่าวถูกออกแบบและพัฒนาขึ้น โดยคณะทำงานและภาคีเครือข่าย ภายใต้มูลนิธิรักษาดินรักษาน้ำ Earth Safe Foundation

สินค้าเกษตร หมายถึง ผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์อันเกิดจากการกสิกรรม การประมง การปศุสัตว์ หรือการป่าไม้ และผลพลอยได้ของผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ โดยได้รับมาตรฐานรับรองในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง

เกษตรอินทรีย์ หมายถึง การทำการเกษตรด้วยหลักธรรมชาติ บนพื้นที่การเกษตรที่ไม่มีสารพิษตกค้างและหลีกเลี่ยงจากการปนเปื้อนของสารเคมีทางดิน ทางน้ำ และทางอากาศเพื่อส่งเสริมความอุดมสมบูรณ์ของดิน ความหลากหลายทางชีวภาพ ในระบบนิเวศน์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมให้กลับคืนสู่สมดุลธรรมชาติโดยไม่ใช้สารเคมีสังเคราะห์หรือสิ่งที่ได้มาจากการตัดต่อพันธุกรรม ใช้ปัจจัยการผลิตที่มีแผนการจัดการอย่างเป็นระบบในการผลิตภายใต้มาตรฐานการผลิตเกษตรอินทรีย์ให้ได้ผลผลิตสูงอุดมด้วยคุณค่าทางอาหาร และปลอดภัยโดยมีต้นทุนการผลิตต่ำเพื่อคุณภาพชีวิต และเศรษฐกิจพอเพียง แก่มวลมนุษยชาติ และสรรพชีวิต

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้บริโภค หมายถึง ลักษณะหรือคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างที่ผู้ศึกษาทำการศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

- 1) เพศ หมายถึง เพศชายและเพศหญิงของผู้บริโภค
- 2) อายุ หมายถึง ระยะเวลา นับตั้งแต่เกิดจนถึงปีของผู้บริโภคที่ตอบแบบสอบถาม โดยนับอายุเต็มปีบริบูรณ์ ได้แก่ ไม่เกิน 20 ปี 20-30 ปี 30-40 ปี 41-50 ปี และมากกว่า 50 ปีขึ้นไป
- 3) สถานภาพสมรส หมายถึง สถานะ การครองคู่ในปัจจุบันของผู้บริโภค ได้แก่ โสด สมรส และหย่าร้าง/หม้าย
- 4) ระดับการศึกษา หมายถึง วุฒิการศึกษาสูงสุดที่ได้รับตามระบบการศึกษาปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี
- 5) อาชีพ หมายถึง การทำงาน การประกอบอาชีพที่ไม่เป็นโทษต่อสังคมและมีรายได้ตอบแทนของผู้บริโภค โดยอาศัยแรงงาน ความรู้ ทักษะ อุปกรณ์ เครื่องมือ วิธีการแตกต่างกันไป ได้แก่ ข้าราชการ/วิสาหกิจ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว รับจ้าง/งานอิสระ/เกษตรกร พนักงานบริษัทเอกชน
- 6) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน หมายถึง รายได้จากการทำงาน และรายได้จากแหล่งอื่นเฉลี่ยต่อเดือนของผู้บริโภค ได้แก่ ต่ำกว่า 15,000 บาท 15,000 – 30,000 บาท 30,001 – 45,000 บาท สูงกว่า 45,000 บาทขึ้นไป

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดหัวข้อเรื่อง “ พฤติกรรมการใช้สินค้าเกษตรและความรู้ความเข้าใจของผู้บริโภคที่มีต่อสินค้าเกษตร” โดยผู้วิจัยได้ศึกษาถึงแนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐานแนวทางในการศึกษา ซึ่งแบ่งเนื้อหาของการศึกษาครั้งนี้ว่ามีรายละเอียดดังนี้

- 2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับมาตรฐานสินค้าเกษตร
- 2.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภค
- 2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตรในมุมมองของผู้บริโภค

พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ.2551 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2556) (ราชกิจจานุเบกษา, 2556) การกำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเครื่องมือในการควบคุมและส่งเสริมสินค้าเกษตร ให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐาน เพื่อความปลอดภัยและคุ้มครองผู้บริโภคป้องกันความเสียหายที่อาจจะเกิดแก่เกษตรกรหรือกิจการการค้าสินค้าเกษตร หรือเศรษฐกิจของประเทศและเพื่อให้สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศหน่วยงานกลางของประเทศไทยที่มาทำหน้าที่นี้คือ คือ สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) เป็นหน่วยงานมีฐานะเทียบเท่ากรม ภายใต้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จัดตั้งขึ้นเมื่อ ปี 2545 ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานหลักในการกำหนดมาตรฐานและการตรวจสอบรับรองมาตรฐาน การเจรจาเพื่อแก้ไขปัญหาทางการค้าเชิงเทคนิค เพื่อปรับปรุงและยกระดับคุณภาพสินค้าเกษตรของไทยให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้ ตลอดจนกำหนดทำของประเทศด้านมาตรฐานและการเจรจาเทคนิค และสุขอนามัยสินค้าเกษตรและอาหารทั้งระดับทวิภาคีและพหุภาคี ตลอดจน เป็นหน่วยงานกลางในการประสานงานกับองค์การมาตรฐานระหว่างประเทศ ความตกลงด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช

ภายใต้องค์การการค้าโลก กำกับ ดูแล ตรวจสอบ และควบคุมให้มีการปฏิบัติตาม พ.ร.บ.มาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 และ 2556 ซึ่งมาตรฐานที่ มกอช.กำหนด จะเป็นการร่วมกับหน่วยงานทั้งภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งยังได้ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกอื่นๆ ทั้งจากรัฐและภาคเอกชน โดยอยู่อยู่บนพื้นฐานของข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ อาศัยหลักการประเมินความเสี่ยง มีความโปร่งใส และรับฟังความเห็นจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้อยู่ในเกณฑ์ที่ปฏิบัติได้ รวมทั้งมีความสอดคล้องกับมาตรฐานระหว่างประเทศ โดยมาตรฐานที่จัดทำขึ้นรวมแล้วกว่า 202 มาตรฐาน จำแนกได้เป็น 3 ประเภท ตามลักษณะรูปแบบของมาตรฐาน ดังนี้ 1) มาตรฐานสินค้าจำนวน 79 มาตรฐาน เป็นมาตรฐานที่กำหนดขึ้นเพื่อเป็นเกณฑ์ระดับประเทศ ในการผลิต การค้า และการตรวจสอบรับรองสินค้า โดยข้อกำหนดครอบคลุมทั้งทางด้านความปลอดภัยอาหารที่จำเป็นสำหรับผู้บริโภคต้องการ มาตรฐานสินค้าที่เป็นผลผลิตเกษตร เช่น ข้าวหอมมะลิ ทูเรียน หน่อไม้ฝรั่ง กล้วยไม้ เนื้อโค ปลานิล เป็นต้น และมาตรฐานสินค้าแปรรูป เช่น กะทิ ชูริมิ เป็นต้น 2) มาตรฐานระบบการผลิต จำนวน 91 มาตรฐาน เป็นมาตรฐานที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการตรวจสอบรับรอง การปฏิบัติของผู้ผลิต ตั้งแต่ฟาร์ม (มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ระดับโรงคัดบรรจุ และโรงงานอุตสาหกรรม โรงฆ่าสัตว์ โรงสีข้าว (มาตรฐานการปฏิบัติทางการผลิตที่ดี GMP) หรือมาตรฐานการปฏิบัติทางสุขลักษณะที่ดี GHP นอกจากนี้ยังเป็นข้อมูลที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการผลิตโดยผู้ผลิตที่เกี่ยวข้อง เช่น เกษตรกร ผู้รวบรวมสินค้า โรงงานอุตสาหกรรม เพื่อให้มั่นใจว่าจะได้สินค้าเกษตรและอาหารที่ปลอดภัย 3) มาตรฐานข้อกำหนดทั่วไป จำนวน 32 มาตรฐาน เป็นมาตรฐานที่เป็นเกณฑ์เฉพาะด้านที่เกี่ยวกับความปลอดภัย รวมถึงด้านสุขอนามัยสัตว์และพืช ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่ใช้กับสินค้าเกษตรและอาหารหลายชนิด เช่น มาตรฐานสารพิษ มาตรฐานการชันสูตรโรคจุลชีวในกุ้ง เป็นต้น ในขั้นตอนการจัดทำร่างมาตรฐาน จะมีการศึกษาข้อมูลต่างๆ เช่น การทำการศึกษาวิจัยเพื่อกำหนดเกณฑ์การจัดทำ GAP การศึกษาเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยงเพื่อกำหนดด้านมาตรฐานด้านความปลอดภัยและสุขอนามัยพืชและส่วนหนึ่งจะเป็นข้อมูลที่ได้จากหน่วยงานที่ได้มีผลงานการศึกษาวิจัย เช่น กรมประมง กรมปศุสัตว์กรมวิชาการเกษตร ฯลฯ เพื่อรองรับการกำหนดมาตรฐาน รวมทั้งจัดให้มีการสัมมนาเพื่อขอความเห็นจากผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย เช่น เกษตรกร ผู้ประกอบการ ผู้ส่งออก นักวิชาการ และผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นต้น เพื่อให้มาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของทุกฝ่ายมากที่สุด

การนำมาตรฐานไปใช้ประโยชน์

ด้านการผลิต ผู้ผลิต ได้แก่ เกษตรกร ผู้ประกอบการ รวมถึงผู้ส่งออกสามารถนำมาตรฐานไปใช้เป็นเกณฑ์ปฏิบัติในการผลิต ทั้งมาตรฐานระบบการผลิตที่อธิบายข้อกำหนด และคำแนะนำในการปฏิบัติในการผลิตที่ดี หรือมาตรฐานสินค้าสินค้าที่จะช่วยให้ผู้ผลิตปรับปรุงคุณภาพ ให้มีมาตรฐานที่เป็นระดับสากล

ด้านการค้า ในการทำการค้าระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย หลายครั้งที่ผู้ซื้อได้รับสินค้าที่มีมาตรฐานไม่แน่นอน ดังนั้นการกำหนดมาตรฐานสินค้าที่มีการกำหนดคุณลักษณะด้านคุณภาพ รวมถึงขนาด เช่น ผลไม้ ที่ชัดเจน จะช่วยให้เกิดมาตรฐานกลางของประเทศที่ผู้ซื้อ ผู้ขาย สามารถนำไปใช้อ้างอิงได้ ทำให้เกิดความเป็นธรรมทางการค้า ทำให้ผู้ผลิตสามารถทราบเกณฑ์ที่จะผลิตสินค้าให้เป็นไปตามความต้องการของผู้ซื้อได้ โดย มกอช. มีเป้าหมายที่จะกำหนดมาตรฐานให้ครอบคลุมตลอดห่วงโซ่อาหารทั้งเกษตรกร โรงงาน โรงคัดบรรจุ จนถึงผู้ส่งออก โดยมีการรวบรวมทั้งความปลอดภัยและคุณภาพไว้ด้วยกัน โดยในการผลิตเริ่มต้น มกอช. ได้กำหนดมาตรฐาน GAP สำหรับเกษตรกรได้ใช้ปฏิบัติ ซึ่งตรงกับหลักการจากไร่ นา ถึง โต๊ะอาหาร (From farm to Table) และเป็นมาตรฐานที่ใช้สำหรับสินค้าทั้งที่ขายในประเทศและเพื่อการส่งออก

ด้านระบบการตรวจรับรอง ยุทธศาสตร์ความปลอดภัยอาหารของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้กำหนดเป้าหมายการขึ้นทะเบียนและตรวจรับรองฟาร์มทั้ง ด้านพืช ประมง และปศุสัตว์ เพื่อนำฟาร์มเกษตรกรเข้าสู่ระบบมาตรฐาน โดยใช้มาตรฐาน GAP เป็นเกณฑ์ในการตรวจรับรอง มกอช. มีหน้าที่จัดทำมาตรฐาน GAP ในสาขาที่ตรงกับความต้องการของเกษตรกรและและงานด้านการตรวจรับรองของหน่วยงานรับรองในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่ กรมวิชาการเกษตร กรมประมง และกรมปศุสัตว์ โดยมาตรฐาน มกอช. จะถูกถ่ายทอดไปยังเกษตรกรเพื่อให้เข้าใจการปฏิบัติตามมาตรฐาน โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ และหน่วยงานรับรองทั้ง 3 หน่วยงาน หลังจากนั้นหน่วยงานรับรองจะนำมาตรฐาน ของ มกอช. ไปใช้เป็นเกณฑ์ในการตรวจรับรองฟาร์ม โดยมีการจัดทำรายละเอียดคู่มือ หลักเกณฑ์ วิธีการ รวมทั้งแบบวิธีการตรวจประเมิน เพื่อให้ผู้ตรวจประเมินของหน่วยงานปฏิบัติได้ถูกต้อง

ด้านการเจรจาต่างประเทศ การมีมาตรฐานของประเทศที่จะช่วยเจรจาต่างประเทศ โดยเฉพาะการทำความตกลงการค้าพหุภาคี ระหว่างประเทศไทยกับคู่ค้า ซึ่งประเทศคู่ค้าส่วนใหญ่ จะกำหนดว่าประเทศไทยจะต้องมีมาตรฐานในเรื่องความตกลงและมาตรฐานมีความเท่าเทียมกับ มาตรฐานประเทศนั้น ทั้งนี้ มาตรฐาน จะมีความสอดคล้องกับมาตรฐานสากลที่กำหนดโดย Codex, IPPC, และ OIE หลายครั้งประเทศไทยก็เป็นผู้ยกร่างมาตรฐานให้ Codex นำไปใช้เป็น มาตรฐานสากล เช่น มาตรฐานลำไย มาตรฐาน หน่อไม้ฝรั่ง หากประเทศคู่ค้าที่ไทยเจรจาด้วยยังไม่มี การกำหนดมาตรฐานในเรื่องนั้นไว้ ก็สามารถนำมาตรฐานของไทยที่กำหนดไว้เป็นเกณฑ์ในการ เเจรจาได้มาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารที่ มกอช. จัดทำขึ้นนั้น สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ หลายด้านและให้ประโยชน์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย รวมถึงระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ และ มกอช. ยังเร่งกำหนดมาตรฐานเพิ่มขึ้นอีกหลายรายการ การที่ประเทศไทยจะก้าวสู่ความเป็น หนึ่งในอาเซียนด้านสินค้าเกษตร จำเป็นอย่างยิ่งที่เกษตรกร ผู้ประกอบการ ผู้ส่งออก จะต้อง ตระหนักและเห็นความสำคัญในการนำมาตรฐาน ไปใช้อย่างเต็มรูปแบบ

2.1.1 คำที่ใช้ในมาตรฐานสินค้าเกษตร มีดังต่อไปนี้

รูปที่ 2.1 การแสดงรหัสภายใต้เครื่องหมาย Q

ที่มา: การแสดงรหัสภายใต้เครื่องหมาย Q, 2553

2.1.1.1 เครื่องหมายรับรอง Q มาตรฐานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กฎกระทรวงกำหนดลักษณะเครื่องหมาย การใช้เครื่องหมาย และการแสดงเครื่องหมายรับรอง มาตรฐานกับสินค้าเกษตร พ.ศ. 2553, 2553) ที่เห็นการให้ใช้เครื่องหมายรับรองให้เป็นแบบเดียวกัน

ครอบคลุมไปที่ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ สินค้าพืช ปศุสัตว์ และประมง โดยมีการออกเครื่องหมาย รับรองสินค้าและเครื่องหมายรับรองระบบ โดยมีจุดประสงค์ดังนี้

เครื่องหมาย Q จะครอบคลุมมาตรฐานต่าง ๆ เช่น GAP , GMP , HACCP , เกษตรอินทรีย์ เป็นต้น

เพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจ คุณภาพสินค้าเกษตร และอาหารคุณภาพภายใต้เครื่องหมาย Q

สร้างแรงจูงใจให้ผู้ผลิต ผลิตสินค้าภายใต้เครื่องหมาย Q และพัฒนาผู้ผลิตให้เข้าสู่ระบบมาตรฐานของกระทรวงมากขึ้น

คุณสมบัติของผู้ที่จะขอสินค้าเกษตรภายใต้เครื่องหมาย Q

เป็นนิติบุคคลและมีความสนใจในการขอรับการตรวจรับรอง
ให้ความร่วมมือคณะผู้ตรวจรับรอง
ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของการตรวจรับรอง

การผลิตในระดับฟาร์มของสินค้าเกษตรต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices; GAP) และได้รับการตรวจสอบรับรองโดยหน่วยรับรองที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้อง การผลิตในระดับโรงงาน รวมทั้งโรงคัดบรรจุผักผลไม้ โรงฆ่าสัตว์ ศูนย์รวบรวมนํ้านมดิบ ต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการปฏิบัติในการผลิตที่ดี (Good Manufacturing Practices; GMP) หรือมาตรฐานการวิเคราะห์อันตรายและจุดควบคุมวิกฤต (Hazard Analysis and Critical Control Points; HACCP) และได้รับการตรวจสอบรับรองโดยหน่วยรับรองที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้อง

รูปที่ 2.2 สัญลักษณ์มาตรฐาน GAP

ที่มา: สัญลักษณ์มาตรฐาน GAP, 2556

2.1.1.2 มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices; GAP) หมายถึง การปฏิบัติเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงของอันตรายที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การเก็บเกี่ยว และการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพปลอดภัย และเหมาะสม สำหรับการบริโภค (การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืชอาหาร มาตรฐานสินค้าเกษตร มกษ. 9001-2556, 2556). ซึ่งจะใช้คำย่อว่า มาตรฐาน มกษ. GAP

หากใช้วัตถุดิบอันตรายทางการเกษตร ให้ใช้ตามคำแนะนำ หรืออ้างอิงคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือตามคำแนะนำในฉลากที่ขึ้นทะเบียนกับกรมวิชาการเกษตร อยุ่ใช้วัตถุดิบอันตรายทางการเกษตรก่อนการเก็บเกี่ยวตามช่วงเวลาที่ระบุไว้ในฉลาก กำกับการใช้วัตถุดิบอันตรายทางการเกษตรแต่ละชนิด หรือให้เป็นไปตามคำแนะนำของทางราชการ กรณีที่มีหลักฐานหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่า มีการใช้วัตถุดิบอันตรายทางการเกษตรไม่ตรงตามคำแนะนำ ให้วิเคราะห์สารพิษตกค้างในผลิตภัณฑ์โดยห้องปฏิบัติการของทางราชการหรือห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรองระบบคุณภาพ เพื่อวิเคราะห์สารพิษตกค้าง และเก็บผลการวิเคราะห์ไว้เป็นหลักฐาน เลือกใช้เครื่องพ่นสารเคมีและอุปกรณ์รวมทั้งวิธีการพ่นสารเคมีที่ถูกต้อง โดยตรวจสอบเครื่องพ่นสารเคมีให้อยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้พ่นวัตถุดิบอันตรายทางการเกษตรต้องอยู่เหนือลมตลอดเวลา รวมถึงต้องระวังละอองฟุ้งกระจายไปปนเปื้อนแปลงใกล้เคียงและสิ่งแวดล้อม เมล็ดพันธุ์ หรือต้นพันธุ์ หรือส่วนขยายพันธุ์ต้องมาจากแหล่งที่เชื่อถือได้ ตรงตามพันธุ์ ตามความต้องการของตลาด สามารถตรวจสอบแหล่งที่มาและประวัติของเมล็ดพันธุ์หรือต้นพันธุ์หรือส่วนขยายพันธุ์ได้ กรณีปลูกพืชในระบบไฮโดรโปนิกส์ ต้องมีการเฝ้าระวังและบันทึกข้อมูลการใช้สารละลายธาตุอาหารพืช

รูปที่ 2.3 สัญลักษณ์มาตรฐาน IFOAM
ที่มา: สัญลักษณ์มาตรฐาน IFOAM, 2555

2.1.1.3 มาตรฐานระบบเกษตรอินทรีย์ IFOAM หรือ IFOAM Accredited สมาพันธ์เกษตรอินทรีย์นานาชาติ (International Federation of Organic Agriculture Movements – IFOAM) ได้จัดทำโครงการรับรองระบบงานเกษตรอินทรีย์ IFOAM (IFOAM Accreditation Program) ภายใต้กรอบมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ IFOAM ซึ่งปัจจุบันหลายประเทศทั่วโลกยอมรับเป็นเกณฑ์มาตรฐานระบบเกษตรอินทรีย์ขั้นต่ำ สินค้าอินทรีย์เพื่อการนำเข้า เช่น ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ฮังการี สวิตเซอร์แลนด์ มาเลเซีย เป็นต้น (สัญลักษณ์มาตรฐาน IFOAM, 2555)

สำหรับประเทศไทย สำนักงานมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ หรือ มกท. (Organic Agriculture Certification Thailand – ACT) เป็นองค์กรตรวจรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ของคนไทยรายเดียวและรายแรกในเอเชียที่ได้รับการรับรองมาตรฐานระบบงานเกษตรอินทรีย์ IFOAM จาก IOAS (IFOAM Accredited Certification Body) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 มกท. เป็นองค์กรเอกชนที่ไม่แสวงกำไร ดำเนินงานภายใต้มูลนิธิมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ และดำเนินการตรวจรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์หลายขอบข่ายและหลายมาตรฐาน ขึ้นกับลักษณะการผลิต-จัดการ-แปรรูป-ตลาดของผู้ประกอบการ ซึ่งรวมถึง ปัจจัยการผลิต การเพาะปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงผึ้ง เพราะเลี้ยงสัตว์น้ำ ผลผลิตจากป่า การแปรรูปและจัดการผลผลิต เครื่องสำอาง และรายการอาหารอินทรีย์ในร้านอาหาร ACT-IFOAM logos ภายใต้มาตรฐานระบบเกษตรอินทรีย์ มกท. ระบบเกษตรอินทรีย์ IFOAM ระบบเกษตรอินทรีย์สหภาพยุโรป ระบบเกษตรอินทรีย์สวีเดนแลนด์ ระบบเกษตรอินทรีย์แคนาดา และระบบเกษตรอินทรีย์สหรัฐอเมริกา นอกจากนี้ยังให้บริการ การตรวจประเมินเบื้องต้น เพื่อประเมินความพร้อมของระบบการจัดการฟาร์มและการประกอบการ ก่อนที่จะสมัครขอการตรวจรับรองเกษตรอินทรีย์จริง รวมทั้งการตรวจรับรองแบบกลุ่ม สำหรับกลุ่มเกษตรกร หรือผู้ประกอบการที่ได้จัดทำข้อตกลงในการรับซื้อผลผลิตจากเกษตรกร

ในส่วนของภาครัฐไทย สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) มีนโยบายดำเนินการรับรองระบบงาน (Accreditation) ด้านเกษตรอินทรีย์แก่หน่วยงานรับรองสินค้าเกษตรและอาหารให้เป็นที่เชื่อถือยอมรับในระดับสากล โดยมีสำนักรับรองมาตรฐานสินค้าและระบบคุณภาพ (สรพ.) ในฐานะหน่วยรับรองระบบงาน (Accreditation Body – AB) เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการให้การรับรองหน่วยรับรองด้านสินค้าเกษตรและอาหาร (Certification Body – CB) โดยหน่วยรับรองที่จะขอรับการรับรองจะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานสากลว่าด้วยข้อกำหนดทั่วไปสำหรับหน่วยรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ (General Requirements for Bodies Operating Product Certification Systems, ISO/IEC Guide 65 : 1996) และจะต้องตรวจรับรองตามเกณฑ์มาตรฐานขั้น

ต่ำเกษตรอินทรีย์ของ มกอช. โดย มกอช. จะให้การรับรองระบบงานเฉพาะในขอบข่ายของเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด ได้แก่

- การผลิตพืชเกษตรอินทรีย์
- การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเกษตรอินทรีย์
- การเลี้ยงสัตว์เกษตรอินทรีย์
- การแปรรูปและการจัดการผลผลิตเกษตรอินทรีย์

รูปที่ 2.4 สัญลักษณ์มาตรฐาน Organic Thailand

ที่มา:สัญลักษณ์มาตรฐาน Organic Thailand, 2555

2.1.1.4 ตรามาตรฐานระบบเกษตรอินทรีย์ สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ- มกอช. (National Bureau of Agricultural Commodity and Food Standards –ACFS) สำนักงาน มาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ให้คำจำกัดความของเกษตรอินทรีย์ไว้ว่า “เกษตร อินทรีย์ (Organic Agriculture) หมายถึง ระบบการจัดการการผลิตด้านการเกษตรแบบ องค์กรวม ที่เกื้อหนุนต่อระบบนิเวศรวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพ วงจรชีวภาพโดยเน้นการใช้วัสดุธรรมชาติหลีกเลี่ยงการใช้วัตถุพิษจากการ สังเคราะห์ และไม่ใช่พืชสัตว์ หรือจุลินทรีย์ ที่ได้มาจากเทคนิคการตัดแปรพันธุกรรม(Genetic Modification) หรือ พันธุวิศวกรรม (Genetic Engineering) มีการจัดการกับผลิตภัณฑ์โดยเน้นการแปรรูป ด้วยความระมัดระวัง เพื่อรักษาสภาพการเป็นเกษตรอินทรีย์และคุณภาพ ที่สำคัญของผลิตภัณฑ์ในทุกขั้นตอน” หรือสินค้าเกษตรอินทรีย์ที่ผลิตในประเทศไทยจะต้องได้รับมาตรฐาน Organic Thailand นี้

การออกใบรับรองการผลิตพืชอินทรีย์

กรมวิชาการเกษตร ได้ออกใบรับรอง มาตรฐานการผลิตพืชอินทรีย์ให้แก่เกษตรกร และผู้ผลิต ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 ตามมาตรฐานการผลิตพืชอินทรีย์ของประเทศไทย (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2544) โดยเกษตรกรหรือผู้ผลิตจะต้องยื่นใบสมัครขอใบรับรองการผลิตพืชอินทรีย์ ที่โครงการเกษตรอินทรีย์ ตึกกสิกรรม ชั้น 2 กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กทม. 10900 โทรศัพท์ 0-2579-7520 โทรสาร 0-2940-5472 หน่วยงานของกรมวิชาการเกษตรที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค โดยเฉพาะที่ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 1 - 8

หลังจากนั้น ผู้ตรวจประเมิน (Inspector) ที่ได้รับมอบหมายจะออกไปตรวจสอบพื้นที่การผลิต แล้วรายงานให้คณะอนุกรรมการตรวจสอบออกใบรับรองมาตรฐานปัจจัยการผลิต และผลิตพืชอินทรีย์ กรมวิชาการเกษตร เพื่อพิจารณาอนุมัติออกใบรับรองเป็นประกาศนียบัตร ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ(ถ้าร้องขอ) พร้อมกับอนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์ Organic Thailand พิมพ์บนบรรจุภัณฑ์ เพื่อแสดงว่าเป็นผลิตภัณฑ์อินทรีย์ ใบรับรองมีอายุเพียง 1 ปี ดังนั้น จึงต้องยื่นใบสมัครขอต่ออายุทุกปี ในขณะที่การขอรับรองการผลิตพืชอินทรีย์ จากกรมวิชาการเกษตรไม่มีการเรียกเก็บค่าใช้จ่ายหรือค่าธรรมเนียมใด ๆ ทั้งสิ้น

กระบวนการออก ใบรับรองพืชอินทรีย์ โดยกรมวิชาการเกษตร

- (1) กรมวิชาการเกษตรประกาศให้ผู้ผลิตขอใบสมัครพร้อมให้คำแนะนำ
- (2) ผู้สมัครยื่นแบบฟอร์มการสมัครพร้อมรายละเอียด
- (3) กรมวิชาการเกษตร โดยคณะอนุกรรมการตรวจสอบออกใบรับรองมาตรฐานการผลิตพืชอินทรีย์ ประเมินค่าใช้จ่าย
- (4) เมื่อผู้ผลิตตกลงในเรื่องค่าใช้จ่าย คณะอนุกรรมการฯ จะมอบเอกสารดำเนินงานพร้อมชี้แจงรายละเอียด
- (5) เอกสารที่ผ่านการกรอกข้อมูลโดยสมบูรณ์จะได้รับการตรวจสอบจากเจ้าหน้าที่ คณะอนุกรรมการฯ หากมีข้อแก้ไขปรับปรุงจะต้องมีการดำเนินการจนถูกต้องสมบูรณ์
- (6) ทำสัญญาตามข้อตกลง และนัดหมายวันเวลาผู้ตรวจสอบเข้าตรวจแปลง / โรงงานกำหนดค่าใช้จ่ายการตรวจครั้งที่ 1
- (7) ก่อนทำการตรวจสอบแปลง / โรงงาน ผู้ตรวจจะเปิดการฝึกอบรมแก่ผู้ปฏิบัติงานในแปลง / โรงงาน ในรายละเอียดการผลิต / วิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว และการบรรจุตามมาตรฐานของประเทศไทย การตรวจสอบจะกระทำในสถานที่โดยละเอียด ตลอดรวมทั้งการสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานตามจุดต่าง ๆ ในระบบ

(8) ผู้ตรวจสอบจัดทำรายงาน

(9) รายงานจะถูกส่งเข้าสู่การพิจารณาโดยคณะอนุกรรมการฯ สำเนารายงาน 1 ชุด ส่งให้ผู้ผลิต อีก 1 ชุด ส่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(10) เมื่อรายงานผ่านการตรวจสอบและได้รับอนุมัติโดยคณะอนุกรรมการฯ ผู้ผลิตได้รับใบรับรองพร้อมสัญลักษณ์ (LOGO) แห่งประเทศไทย โดยผู้ตรวจสอบจะเข้าตรวจเยี่ยมแปลง / โรงงานเป็นครั้งที่ 2 เพื่อสรุปผล แจ้งผลการอนุมัติพร้อมมอบใบรับรองและสัญลักษณ์แจ้งค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ทั้งหมด (ครั้งที่ 2)

(11) ผู้ผลิตจะต้องยื่นรายงาน จำนวนการผลิต การติดสลากพร้อมสัญลักษณ์ พร้อมใบยืนยันจากลูกค้าทุกรายต่อกรมวิชาการเกษตรทุก 3 เดือน

(12) การรับรองจะมีอายุ 1 ปี และจัดทำการตรวจสอบยืนยันซ้ำตามระบบเดิม ซึ่งจะมีการบันทึกการอนุมัติในแต่ละปี ในทำนองเดียวกันหน่วยงานออกใบรับรองอื่น (นอกจากกรม วิชาการเกษตรซึ่งจะเกิดขึ้นในอนาคต) ก็จะได้รับ การตรวจสอบและรับรองจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นระบบเช่นเดียว กันนี้

รูปที่ 2.5 สัญลักษณ์มาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย หรือ Earth Safe Standard

ที่มา: สัญลักษณ์มาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย, 2556

2.1.1.5 มาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย หรือ Earth Safe Standard คือ แนวทางและกระบวนการปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานสำหรับผลผลิตทางการเกษตร การแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ จนถึงการรักษาคุณภาพที่ดีที่สุดจากเกษตรกรสู่ผู้บริโภค กลไกดังกล่าวถูกออกแบบและพัฒนาขึ้นโดยคณะทำงานและภาคีเครือข่ายภายใต้มูลนิธิ รัศมีดินรักน้ำ (Earth Safe Foundation) (มาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย หรือ Earth Safe Standard, 2560)

มาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย มุ่งเน้นในการเป็นตัวชี้วัดที่ครอบคลุมกระบวนการผลิตพืช ผัก และผลไม้ที่ไม่มีการใช้สารเคมี การเก็บเกี่ยวผลผลิตที่ไม่เอาเปรียบธรรมชาติ และการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพและความปลอดภัยที่ผู้บริโภคตรวจสอบได้ ทั้งนี้ ยังต้องคำนึงถึง

สิ่งแวดล้อม การสร้างผลกระทบต่อชุมชน และการมีวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ดังนั้น ข้อกำหนดมาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย จึงประกอบด้วยกรมการมีพฤติกรรมดังต่อไปนี้

1) การผลิตพืช ผัก ผลไม้ในรูปแบบที่ไม่มีการใช้สารเคมีใดๆ มาเกี่ยวข้อง รวมไปถึง การผลิตบนพื้นฐานของวิถีธรรมชาติ (หรือที่รู้จักกันทั่วไปว่าเกษตรอินทรีย์) โดยมีปัจจัยชี้วัดสำคัญ คือ

1.1) ไม่ใช้ปุ๋ยเคมี สารเคมีกำจัดศัตรูหรือป้องกันศัตรูพืช และสารเคมีกำจัดวัชพืช

1.2) ไม่ใช้พืชที่มีการตัดต่อพันธุกรรม (GMOs)

1.3) สามารถเปิดเผยและตรวจสอบข้อมูลย้อนกลับกระบวนการผลิตได้อย่างมีรูปธรรม

1.4) กำกับถึงสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศในพื้นที่ มีการกำหนดหน่วยมลภาวะและมีการทดแทนคุณค่ากลับสู่ดิน น้ำ และป่าอย่างเป็นระบบ

2) การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กล่าวคือ ต้องไม่ปลูกเพื่อขาย ผลผลิตทั้งหมดเพียงอย่างเดียว เกษตรกรต้องปลูกพืชไว้บริโภคในครอบครัว เมื่อเหลือจึงแบ่งปัน เมื่อเหลือจากการแบ่งปันจึงรวมกันขาย สร้างภูมิคุ้มกันในคุณภาพชีวิต และลดการพึ่งพาพ่อค้าคนกลางในตลาดที่ขาดความโปร่งใสและไร้คุณธรรม ซึ่งเกษตรกรจะต้องนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และทฤษฎีบันได 9 ขั้นสู่ความพอเพียงมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันและผลผลิตอย่างเป็นขั้นเป็นตอน ดังนี้

บันไดขั้นที่ 1 พอกิน

พื้นฐานที่สุดของมนุษย์ คือ ความต้องการปัจจัย 4 และประการสำคัญที่สุดของปัจจัย 4 คือ อาหาร ขั้นที่ 1 ของแนวทางแก้ปัญหาที่ยั่งยืนคือ ตอบคำถามให้ได้ว่า “ทำอะไรจึงจะพอกิน” โดยให้ความสำคัญกับ ข้าวปลาอาหาร ไม่ให้ความสำคัญกับเงิน ซึ่งเป็นเพียงแค่ “ตัวกลาง” ในการแลกเปลี่ยนตามมาตรฐานสากล โดยยึดหลักว่า “เงินทองเป็นของมายา ข้าวปลาสิของจริง”

เกษตรกรต้องเริ่มจากการอยู่ให้ได้โดยไม่ใช้เงิน มีอาหารพอมิ พอกิน ด้วยการปลูกพืช ผัก ผลไม้ ให้พอกิน ชาวนาต้องเก็บข้าวไว้ให้เพียงพอสำหรับการมีกินทั้งปี ไม่ขายข้าวเปลือกเพื่อนำเงินไปซื้อข้าวสาร นอกจากนั้นหัวใจสำคัญของ “พอกิน” ยังมีความหมายรวมถึงความปลอดภัยในอาหาร กินอย่างไรให้มีสุขภาพดี ไม่สะสมเอาความเจ็บไข้ได้ป่วยไว้ในร่างกาย นี่คือความหมายของบันไดขั้นที่ 1 ที่เกษตรกรต้องก้าวข้ามให้ได้

บันไดขั้นที่ 2-4 พอใช้ พออยู่ พอร่มเย็น

บันไดขั้นที่ 2-4 พอใช้ พออยู่ พอร่มเย็น เกิดขึ้นได้พร้อมกันด้วยคำตอบเดียวคือ “ปลูกป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง” ซึ่งป่า 3 อย่างจะให้ทั้งอาหาร เครื่องนุ่งห่ม สมุนไพรสำหรับรักษาโรค ทั้งโรคคน โรคพืช โรคสัตว์ ให้ไม่สำหรับทำบ้านพักที่อยู่อาศัย และให้ความร่มเย็นกับบ้าน กับชุมชน กับโลกใบนี้ ซึ่งเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาความยากจนของเกษตรกรไทย ซึ่งได้รับการพิสูจน์แล้วว่าสามารถแก้ปัญหาได้จริง และยังสามารถย้อนกลับไปแก้ไขปัญหานี้สินซึ่งสะสมพอกพูนจากการทำเกษตรเชิงเดี่ยว ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากร ปัญหาการขาดแคลนน้ำ ภัยแล้ง ทั้งหมดล้วนแก้ไขได้จากแนวคิดป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่างขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9

บันไดขั้นที่ 5-6 บุญและทาน

เครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียง เชื่อมั่นว่าสังคมไทยเป็นสังคมบุญและทาน ไม่เน้นการแลกเปลี่ยนทางการค้า แต่เน้นการทำบุญ ไม่เน้นการสะสมเป็นของตัวเอง แต่เน้นการให้ทานและสะสมโดยมอบให้เป็นทรัพย์สินส่วนรวมโดยวัด หรือศาสนสถานตามแต่ละศาสนาเป็นศูนย์กลาง เป็นการฝึกจิตใจให้ละซึ่งความโลภ และกิเลสในการอยากได้อะไรก็มี ลดปัญหาช่องว่างระหว่างชนชั้น ตามความหมายอันลึกซึ้งของคำว่า “Our Loss is Our Gain” หรือ “ยิ่งทำยิ่งได้ ยิ่งให้ยิ่งมี” การให้ไปคือ ได้มา และเชื่อมั่นในฤทธิ์ของทาน ว่าทานมีฤทธิ์จริงและจะส่งผลกลับมาเป็นเพื่อน เป็นกัลยาณมิตร เป็นเครือข่ายที่ช่วยเหลือกันในทุกสถานการณ์ แม้ในวันที่โลกนี้ประสบกับวิกฤติการณ์

บันไดขั้นที่ 7 เก็บรักษา

ขั้นต่อไปหลังจากสามารถพึ่งพาตนเองได้ พอมี พอเหลือทำบุญ ทำทานแล้ว คือการรู้จักเก็บรักษา ซึ่งเป็นการตั้งอยู่ในความไม่ประมาท และการรู้จักเก็บรักษา ยังเป็นการสร้างรากฐานของการเอาตัวรอดในเวลาเกิดวิกฤติการณ์ โดยยึดแนวทางตามวิถีชีวิตชาวนาสมัยก่อนซึ่งเป็นรักษาข้าวไว้ในยุ้งฉางเพื่อให้พอมีกินข้ามปี คัดเลือกและเก็บรักษา “ข้าวพันธุ์” ไว้สำหรับเป็นพันธุ์ข้าวในปีต่อไป ซึ่งผิดกับวิถีชาวนาปัจจุบันที่ใช้วิธีการขายข้าวทั้งหมด แล้วนำเงินที่ขายได้ไปซื้อพันธุ์ข้าวเพื่อปลูกในปีต่อไป ส่งผลให้เกิดการขาดความมั่นคงและเปรียบเสมือนการใช้ชีวิตอยู่บนเส้นทางสายความประมาท เพราะหากเกิดภัยแล้ง น้ำท่วม ผลผลิตไม่ได้ตามที่ตั้งใจไว้ ย่อมหมายถึงปัญหาหนี้สินและการขาดแคลนพันธุ์ข้าวสำหรับปลูกในปีต่อไป นอกจากเก็บพันธุ์ข้าวแล้ว ยังเน้นให้รู้จักวิธีการถนอมอาหาร การสะสมอาหารไว้กินในยามหน้าแล้ง ด้วยการแปรรูปอาหารหลากชนิด อาทิ ปลาร้า ปลาแห้ง มะขามเปียก พริกแห้ง หอม กระเทียม เพื่อเก็บไว้กินในอนาคต

บันไดขั้นที่ 8 ขาย

เนื่องจากเศรษฐกิจพอเพียง ไม่ใช่เศรษฐกิจการค้า แต่ก็ไม่ใช่เศรษฐกิจหลังเขา การค้าขายสามารถทำได้ แต่ทำภายใต้การรู้จักตนเอง รู้จักพอประมาณ และทำไปตามลำดับ โดยของที่ขายคือ ของที่เหลือจากทุกขั้นแล้วจึงนำมาขาย เช่น ทำนาอินทรีย์ ปลูกข้าวปลอดสารเคมีไม่ทำลายธรรมชาติ ได้ผลผลิตเก็บไว้พอกิน เก็บไว้ทำพันธุ์ ทำบุญทำทาน แล้วจึงนำมาขายด้วยความรู้สึกของการ “ให้” อยากที่จะให้สิ่งดีๆที่เราปลูกเอง เพื่อแผ่ให้กับคนอื่นๆได้รับสิ่งดีๆนั้นด้วย การค้าขายตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จึงเป็นการค้าที่มองกลับด้าน “เพราะรักคุณจึงอยากให้คุณได้รับในสิ่งดีๆ” พอเพียงเพื่ออุ้มชู เพื่อแผ่ แบ่งปัน ไปด้วยกัน

บันไดขั้นที่ 9 สร้างเครือข่าย

คือการสร้างกองกำลังเกษตรโยธิน หรือการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงทั่วประเทศ เพื่อขยายผลความสำเร็จตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ผู้การปฏิบัติแนวคิด และวิธีการดำเนินชีวิตของสังคมในสังคม ในชุมชน เพื่อการแก้ปัญหาวิกฤติ 4 ประการ อันได้แก่ วิกฤติการณ์สิ่งแวดล้อม ภัยธรรมชาติ (Environmental Crisis) วิกฤติการณ์โรคระบาดทั้งในคน สัตว์ พืช (Epidemic Crisis) วิกฤติเศรษฐกิจ ข้ำยากหามาแก (Economic Crisis) วิกฤติความขัดแย้งทางสังคม / สงคราม (Political / Social Crisis)

รูปที่ 2.6 บันได 9 ขั้น สู่ความพอเพียง
ที่มา: บันได 9 ขั้น สู่ความพอเพียง, 2561

2.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภค

การศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภค จะทำให้สามารถสร้างกลยุทธ์ทางการตลาดที่สร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้บริโภคและความสามารถในการค้นหาทางแก้ไข พฤติกรรมในการตัดสินใจซื้อสินค้าของผู้บริโภคในสังคมได้ถูกต้องและสอดคล้องกับความสามารถในการตอบสนองของธุรกิจมากยิ่งขึ้น ที่สำคัญจะช่วยในการพัฒนาตลาดและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ดีขึ้น ในตลาดปัจจุบันถือว่าผู้บริโภคเป็นใหญ่ และมีความสำคัญที่สุดของนักธุรกิจ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารการตลาด จะต้องศึกษากลุ่มผู้บริโภคให้ละเอียด ถึงสาเหตุของการซื้อ การเปลี่ยนแปลงการซื้อ การตัดสินใจซื้อ ฯลฯ จะช่วยให้ผู้บริหารทายใจหรือเดาใจกลุ่มผู้บริโภคของกิจการได้ถูกต้องว่ากลุ่มผู้บริโภคเหล่านั้นต้องการอะไร มีพฤติกรรมการซื้ออย่างไร แรงจูงใจในการซื้อเกิดจากอะไร แหล่งข้อมูลที่ผู้บริโภคนำมาตัดสินใจซื้อคืออะไร รวมทั้งกระบวนการตัดสินใจซื้อข้อมูลต่างๆ เหล่านี้เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนทางการตลาด ซึ่งจะขอกล่าวเป็นตอน ๆ ดังนี้

2.2.1 ความหมายและประเภทของผู้บริโภค

2.2.1.1 ความหมายของพฤติกรรมผู้บริโภค

นิตยาพร เสมอใจ (2550, น.18) พฤติกรรมผู้บริโภค หมายถึง กระบวนการ หรือ พฤติกรรมการตัดสินใจ การซื้อ การใช้ และการประเมินผลการใช้สินค้าหรือบริการของบุคคล ซึ่งจะมีความสำคัญต่อการซื้อสินค้าและบริการทั้งในปัจจุบันและอนาคต

สุปัญญา ไชยชาญ (2550 , น.51) พฤติกรรมของผู้บริโภค หมายถึง การกระทำหรืออาการที่แสดงออกทางกล้ามเนื้อ ความคิด และความรู้สึกเพื่อตอบสนองสิ่งเร้า

สุวัฒน์ ศิรินิรันดร์ และภavana สวนพลู (2552 , น.241) ได้กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมผู้บริโภค หมายถึง ความต้องการ ความคิด การกระทำ การประเมินผล การตัดสินใจซื้อ และการใช้สินค้าหรือ บริการของบุคคล เพื่อตอบสนองความพึงพอใจของบุคคลนั้น ๆ

นชกฤต วันตะเมล์ (2555 ,น.90) พฤติกรรมผู้บริโภค หมายถึง พฤติกรรมการ แสดงออกในการค้นหา การซื้อ การใช้ การประเมิน และการกำจัดทิ้งซึ่งสินค้า บริการ และแนวคิด ต่าง ๆ ของผู้บริโภค

ชูชัย สมิทธิไกร (2553,น.6) พฤติกรรมผู้บริโภค หมายถึง การกระทำของบุคคลที่ เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือก (Select) การซื้อ (Purchase) การใช้ (Use) และการกำจัดส่วนที่เหลือ (Dispose) ของสินค้าหรือบริการต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของตน

ปณิศา มีจินดา (2553,น.10) พฤติกรรมของผู้บริโภค หมายถึง เป็นกระบวนการที่ เกี่ยวข้อง กับบุคคลหรือกลุ่มในการจัดหา การเลือกสรร การซื้อ การใช้ และการจัดการภายหลังการ บริโภคผลิตภัณฑ์/บริการ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ

พฤติกรรมผู้บริโภค คือ กระบวนการที่เกี่ยวกับการค้นหาข้อมูล การซื้อ การใช้การ ประเมินผลในสินค้าหรือบริการ จากความหมายของพฤติกรรมผู้บริโภคนี้ สามารถแยก ได้ดังนี้

- 1) มีการแสดงกิริยาอาการของบุคคล ด้วยการเดินทางไปจับจ่ายหาซื้อและใช้สินค้า หรือบริการตามความต้องการของบุคคล
- 2) พฤติกรรมผู้บริโภคเป็นกระบวนการที่เกี่ยวกับการเปิดรับสื่อ การพิสูจน์ความ ต้องการ การตรวจสอบ การแสวงหาข่าวสาร การจับจ่าย และการพุดคุยเพื่อค้นหาคำยืนยัน
- 3) บุคคลที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ผู้บริโภคคนสุดท้ายที่เป็นครอบครัวแม่บ้าน หรือซื้อไปเป็นของขวัญให้บุคคลอื่น

กัลยกร วรกุลลัญฐานันย์ และพรทิพย์ สัมปตตะวานิช (2553,น.90) ได้อธิบายถึง พฤติกรรมผู้บริโภคว่า หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความคิดและความรู้สึกที่ผู้บริโภคมี 3 รูปแบบ

- 1) พฤติกรรมผู้บริโภคแปรเปลี่ยนได้ (Dynamic) เนื่องจากความเปลี่ยนแปลง ของ สภาพแวดล้อมภายนอก เช่น การสื่อสาร เทคโนโลยี สังคม ฯลฯ ทำให้มีผลกระทบต่อปัจจัยด้าน ความคิด ความรู้สึกของผู้บริโภคด้วย และพฤติกรรมผู้บริโภค ได้รับผลกระทบมาจากปัจจัยภายใน และภายนอก จึงทำให้พฤติกรรมผู้บริโภคไม่หยุดนิ่งอยู่เหมือนเดิม แต่อาจมีการเปลี่ยนแปลง เคลื่อนไหวได้ตลอดเวลา

2) พฤติกรรมผู้บริโภคเกี่ยวข้องกับปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างความคิด ความรู้สึกและการกระทำ กับสิ่งแวดล้อมภายนอก ดังนั้น ความเข้าใจพฤติกรรมผู้บริโภคจึงต้อง ศึกษาทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกว่า ผู้บริโภคตัดสินใจซื้อสินค้า/บริการอะไร อย่างไร และทำไม

3) พฤติกรรมบริโภคเกี่ยวข้องกับการแลกเปลี่ยน (Exchanges) หมายความว่า ผู้บริโภคมีพฤติกรรมเพื่อแลกเปลี่ยนคุณค่าบางอย่างกับบางคน ในกรณีนี้คือการแลกเปลี่ยนระหว่าง ผู้ซื้อ(ผู้บริโภค) กับผู้ขาย(เจ้าของสินค้า) เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง

สุปัญญา ไชยชาญ (2550, น.51-57) ให้กล่าวเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภคไว้ว่า อาการที่แสดงออกในการซื้อของผู้บริโภคแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังต่อไปนี้

1) พฤติกรรมซื้อแบบเป็นปกติกิจ หมายถึง พฤติกรรมที่เกิดขึ้นเมื่อผู้บริโภคทำการซื้อผลิตภัณฑ์ที่จะต้องซื้อดี เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะทั่วไป มีราคาต่อหน่วยต่ำ มีวงจำหน่ายทั่วไป ผู้ซื้อจะตัดสินใจซื้อโดยไม่ยุ่งยากแต่อย่างใด

2) พฤติกรรมซื้อแล้วลดความกังวลใจ เป็นผลิตภัณฑ์ที่ ผู้บริโภค รู้จักดี และรู้ว่า มีความแตกต่างระหว่างตราที่หือ น้อยมาก แต่ผู้บริโภคก็ยังคงตัดสินใจได้ยากในการซื้อ เพราะเป็นประเภทที่มีราคาและความเสี่ยงสูง มีการซื้อเป็นครั้งคราว

3) พฤติกรรมซื้อแบบซับซ้อน (Complex Buying Behavior) เป็นผลิตภัณฑ์ที่ ผู้บริโภคมีความคุ้นเคย มีราคาสูง มีความเสี่ยงสูง แต่มีความถี่ในการซื้อต่ำมาก บางครั้งมีการซื้อเพียงครั้งเดียวตลอดอายุของผู้บริโภค ก่อนการลงมือซื้อ ผู้บริโภคต้องแสวงหาสารสนเทศเพิ่มเติมอีกจำนวนมากเกี่ยวกับประเภทและตราผลิตภัณฑ์ เพื่อให้ทราบถึงคุณลักษณะของผลิตภัณฑ์นั้น ๆ เช่น บริโภคที่จะลงมือซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลมาใช้ เป็นต้น

4) พฤติกรรมซื้อแบบแสวงหาความหลากหลาย ผู้บริโภคบางกลุ่มเมื่อจะซื้อผลิตภัณฑ์ที่มีความยุ่งยากน้อย ก็ยังถือว่าตราผลิตภัณฑ์มีความสำคัญอยู่ ไม่อยากซื้อตราเดิม พฤติกรรมซื้อจึงมีการเปลี่ยนเป็นตราใหม่เสมอ ๆ เพราะอยากหลุดพ้นจากความจำเจ ซ้ำซาก อยากลองของใหม่

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า พฤติกรรมผู้บริโภค คือ “การแสดงอาการที่เป็นกระบวนการเกี่ยวกับพฤติกรรมการซื้อ การใช้ การประเมินผลสินค้าหรือบริการ จากการได้มาตามความต้องการและคาดหวังของผู้บริโภค” โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.2.1.2 ประเภทของผู้บริโภค สามารถจำแนกได้ 4 กลุ่มดังนี้

1) ผู้บริโภคที่เป็นบุคคลและองค์กร

ผู้บริโภคที่เป็นบุคคลมักจะซื้อสินค้าไปใช้ในครัวเรือนของเขา เช่น ซื้อแป้ง สบู่ ยา สีฟัน ผงซักฟอก หรือซื้อไปเป็นของขวัญให้กับคนรัก การซื้อและใช้นี้ต้องเป็นบุคคลสุดท้าย มิได้นำไปผลิตหรือขายต่อ

องค์กรในที่นี้คือ นิติบุคคลที่จัดตั้งโดยมีวัตถุประสงค์มุ่งแสวงหากำไรหรือไม่แสวงหากำไร จัดซื้อสินค้าหรือบริการไว้ใช้ในกิจการของตนเอง

2) ผู้บริโภคที่เป็นบุคคลที่แท้จริง ผู้บริโภคที่มีศักยภาพและผู้บริโภคที่ไม่แท้จริง

ผู้บริโภคที่เป็นบุคคลที่แท้จริง หมายถึง บุคคลที่ซื้อสินค้าหรือบริการจากร้านค้าใดร้านค้านั้นเป็นประจำสม่ำเสมอ

ผู้บริโภคมียุทธศาสตร์ในการซื้อ หมายถึง บุคคลที่พร้อมจะซื้อสินค้าหรือบริการแต่ยังได้รับการจูงใจหรือข้อมูลในสินค้าหรือบริการยังไม่เพียงพอ

ผู้บริโภคไม่แท้จริง หมายถึง บุคคลที่ไม่มีความต้องการในสินค้าหรือบริการ ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต

3) ผู้บริโภคที่เป็นอุตสาหกรรมและเป็นครัวเรือน

ผู้บริโภที่เป็นอุตสาหกรรม หมายถึง ธุรกิจที่ซื้อสินค้าหรือบริการไปขายต่อหรือผลิตต่ออีกทอดหนึ่งประกอบด้วยพ่อค้าส่ง พ่อค้าปลีก ตัวแทนจัดจำหน่ายหรือเป็นหน่วยงานรัฐบาล ธุรกิจที่ผลิตต่อประกอบด้วย โรงงานอุตสาหกรรม งานเกษตรกรรม ซื้อวัตถุดิบนำไปผลิตเป็นสินค้าสำเร็จรูปอีกทอด

ผู้บริโภที่เป็นครัวเรือน หมายถึง บุคคลที่มีอำนาจซื้อสินค้าหรือบริการไว้ให้สมาชิกในครอบครัวใช้ เช่น แม่บ้าน

4) ผู้บริโภคที่เป็นผู้คาดหวัง

ในที่นี้คือบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่นักการตลาดต้อง การจะเข้าถึง ทั้งนี้เพราะมีปัจจัยหลายประการที่สอดคล้องกับสินค้าของเขา

2.2.2 ลักษณะการประเมินการซื้อ การแลกเปลี่ยนทรัพยากรของผู้บริโภค

2.2.2.1 ลักษณะการประเมินการซื้อของผู้บริโภค ผู้บริโภคที่นักการตลาดต้องประเมินในที่นี้คือ พฤติกรรมในการตัดสินใจซื้อ ซึ่งมีพื้นฐานอยู่ 5 ข้อดังนี้

1) ผู้บริโภคจะซื้อหรือไม่ซื้อ ก่อนทำการผลิตและจำหน่ายสินค้าหรือบริการ นักธุรกิจต้องสำรวจตลาดก่อนว่าผู้บริโภคต้องการมากน้อยเพียงใดก่อนผลิต การจัดจำหน่ายต้องสร้างแรงกระตุ้นในการซื้อ ทั้งนี้อาจใช้การโฆษณาถึงเหตุผลของความจำเป็นต้องใช้ คุณภาพและราคาเหมาะสมมากน้อยเพียงใด สินค้าที่เสนอควรเป็นสินค้าหรือบริการที่เฉพาะตัวของลูกค้าเท่านั้นจะช่วยกระตุ้นได้

2) ผู้บริโภคซื้อสินค้าหรือบริการอะไร นักการตลาดจะต้องศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคแต่ละกลุ่ม เพื่อให้ทราบถึงปัญหา ความต้องการให้แน่ชัดว่ามันคืออะไร พร้อมกับผลิตหรือสรรหาสินค้าหรือบริการมาเสนอขายให้ เพื่อใช้แก้ไขปัญหาคือตอบสนองความต้องการนั้นๆ สิ่งที่นักการตลาดต้องการทำคือ สร้างความพึงพอใจและผลประโยชน์ที่ลูกค้าจะได้รับให้มากที่สุด

3) ผู้บริโภคซื้อสินค้าหรือบริการจากที่ไหน นักการตลาดต้องทราบพฤติกรรมของลูกค้าแต่ละประเภท มีพฤติกรรมการเลือกหาซื้อสินค้าอย่างไร โดยทั่วไปผู้บริโภคจะหาซื้อสินค้า Convenience Goods ในบริเวณใกล้ที่พักอาศัย สินค้า Shopping Goods ผู้บริโภคจะเปรียบเทียบในคุณภาพ ราคา ก่อนตัดสินใจซื้อ นักการตลาดควรตั้งร้านค้าอยู่ใกล้ๆ กันเป็นกลุ่ม ส่วนสินค้า Special Goods นักการตลาดควรเน้นที่ความหายากหรือมีลักษณะที่พิเศษไปจากสินค้าอื่นๆ โดยทุกๆ ไป จนผู้บริโภคยอมเสียเวลาแสวงหาสถานที่ซื้อ

4) ผู้บริโภคซื้อสินค้าหรือบริการเมื่อไร สิ่งที่นักการตลาดจะต้องตัดสินใจให้ได้ว่าสินค้าที่ขายอยู่ผู้บริโภคซื้อและใช้เมื่อไร ทั้งนี้อาจเป็นเทศกาล ฤดูกาล และตามโอกาสซื้อ

5) ผู้บริโภคซื้อสินค้าหรือบริการโดยวิธีใด การซื้อสินค้าของผู้บริโภคมักขึ้นอยู่กับสภาพเศรษฐกิจ ความสะดวกสบาย ความใหม่สดในสินค้า เช่น สภาพเศรษฐกิจไม่ดี ผู้บริโภคมักซื้อด้วยเงินผ่อนมากกว่าเงินสด ส่วนความสะดวกสบายผู้บริโภคมักซื้อสินค้าด้วยเงินสด และซื้อในปริมาณมาก ๆ เพื่อให้ได้ส่วนลดและประหยัดค่าขนส่ง อีกทั้งไม่ต้องทำสัญญาให้ยุ่งยาก การซื้อเพื่อให้ได้ของใหม่สดมักซื้อจากแหล่งผลิตโดยตรง อีกทั้งราคามักจะถูกลงกว่าผ่านพ่อค้าคนกลางอีกด้วย

2.2.2.2 การแลกเปลี่ยนทรัพยากรของผู้บริโภค การแลกเปลี่ยนเกิดจากนักธุรกิจต้องการจะขายสินค้าหรือบริการของตน ส่วนผู้บริโภคก็ต้องการสินค้าหรือบริการเพื่อมาใช้

แก้ปัญหาหรือตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคเอง การแลกเปลี่ยนของผู้บริโภคไม่ใช่ใช้เงินเพียงแต่อย่างเดียว แต่จะใช้เวลา ความรู้ความเข้าใจดังต่อไปนี้

1) เงินที่นำมาใช้จ่าย เพื่อซื้อสินค้าหรือบริการของผู้บริโภคนี้ รวมถึงรายได้ ทรัพย์สิน สมบัติ เครดิต ความมั่นใจในรายได้ของผู้บริโภคด้วย ดังต่อไปนี้

1.1) ความมั่นใจในรายได้ของผู้บริโภค เกิดจากความคาดหวังในรายได้ อันมาจากความมั่นคงในอาชีพ

1.2) รายได้เป็นตัวกำหนดอำนาจซื้อของผู้บริโภค ถ้ามีรายได้มากต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกมากขึ้น และถ้ามีรายได้น้อย ผู้บริโภคต้องการเฉพาะสิ่งที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตเท่านั้น

1.3) ทรัพย์สินสมบัติ เกิดจากทรัพย์สิน หักด้วยหนี้สินทั้งหมด ส่วนที่เหลือเป็นทรัพย์สินสมบัติ สามารถนำไปใช้จ่ายในการแสวงหากอเบี้ย หรือใช้จ่ายไปกับเครื่องตกแต่งบ้าน เครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์การบันเทิง การท่องเที่ยว การใช้จ่ายประเภทนี้จะมีมากกว่าบุคคลที่มีฐานะต่ำกว่า

1.4) เครดิต เป็นหลักฐานที่เชื่อถือได้ที่ใช้ทางการเงิน มักประกอบด้วย ความที่มีชื่อเสียง มีเกียรติยศ มีบุญบารมี มีตำแหน่งที่สูงศักดิ์ สิ่งต่างๆ เหล่านี้ สามารถนำมาใช้ในการซื้อสินค้า หรือบริการได้ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ๆ เครดิตจึงมีต้นทุนที่จะต้องนำมาหักกับทรัพย์สิน

2) เวลา มีความสำคัญต่อการใช้จ่ายใช้สอยของผู้บริโภคมากขึ้น ทั้งนี้เพราะเวลาส่วนใหญ่ของผู้บริโภคต้องไปใช้กับการทำงาน การเดินทาง ในครอบครัวปัจจุบันสมาชิกทั้งครอบครัวต้องออกไปทำงาน การมีเวลาใช้จ่ายใช้สอยก็ลดลงตามไปด้วย ถ้าพิจารณาเรื่องเวลาแล้วสามารถวิเคราะห์ได้ว่าบุคคลต้องใช้เวลาไปกับการทำงาน การนอน การพักผ่อน เช่น การดูหนังฟังเพลง ท่องเที่ยว ฯลฯ การใช้ชีวิตนี้เรียกว่า การดำเนินชีวิตของมนุษย์ Life Style ปัจจุบันค่าครองชีพสูงขึ้น ผู้บริโภคต้องทำงานมากขึ้น เวลาพักผ่อนจึงน้อยลง นักธุรกิจจึงหาโอกาสขายสินค้าหรือบริการในช่วงเวลาสั้นๆ ด้วยการปรับกลยุทธ์การให้ข่าวสาร หรือการโฆษณา ให้เป็นเสมือนการให้ความบันเทิงแก่ผู้บริโภคไปในตัวด้วย สินค้าที่ผู้บริโภคต้องใช้เวลาในการซื้อประกอบด้วย

2.1) ใช้เวลามากหรือใช้ตลอดเวลา กับการซื้อสินค้าหรือบริการนั้นๆ ส่วนใหญ่เป็นการซื้อบริการเพื่อการพักผ่อนมากกว่า เช่น ดูหนัง ฟังเพลง เล่นกีฬา ท่องเที่ยว ฯลฯ มักเป็นไปตามความพึงพอใจของผู้บริโภคแต่ละบุคคล

2.2) ใช้เวลาน้อยกับการซื้อสินค้า เพื่อเพิ่มเวลาพักผ่อนของผู้บริโภคมากขึ้น ด้วยการซื้อสินค้าจากพนักงานขายที่ขายตามบ้าน ขายทางอินเทอร์เน็ต ขายทางจดหมายขาย หรือซื้อสินค้าที่อยู่ใกล้บ้าน

3) ความรู้ความเข้าใจ มักเกี่ยวข้องกับข่าวสารของผู้บริโภคที่เก็บไว้ในความทรงจำหรือความเข้าใจที่บรรจุไว้ในความทรงจำ ความรู้จึงประกอบด้วยข้อเท็จจริงกับความเข้าใจที่จะนำข้อเท็จจริงไปใช้ ข้อเท็จจริงเกิดจากความเชื่อของบุคคลในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่นเชื่อว่า คนที่มีการศึกษาสูงต้องเป็นคนดี จากความเชื่อนี้ นักการตลาด นำไปใช้กับผู้บริโภคด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

3.1) การวิเคราะห์ภาพพจน์ของสินค้าหรือบริการ ความเชื่อ (Beliefs) ของผู้บริโภคเป็นตัวกำหนดภาพพจน์ของกิจการและสินค้า นักการตลาดจะวางตำแหน่งสินค้าหรือบริการ มักทำการตรวจสอบความเชื่อของผู้บริโภค เป็นไปตามการวางตำแหน่งสินค้าหรือบริการของกิจการหรือไม่ การตรวจสอบมักตรวจสอบความรู้ในด้านคุณสมบัติทางวัตถุของผู้บริโภค การตรวจสอบและให้ผู้บริโภคเป็นผู้ตอบแบบสอบถามในคุณสมบัติที่ผู้บริโภคสนใจ ทั้งนี้อาจเป็นการตรวจสอบการให้บริการหรือเกี่ยวกับตัวสินค้าก็ได้

3.2) วิเคราะห์ความรู้ตัวของผู้บริโภค โดยการสอบถามถึงการให้ผู้บริโภคหวนระลึกถึงสินค้าหรือตราห้อยห้อยหนึ่ง ที่ผู้บริโภคจำได้ เช่น ขอให้ท่านช่วยระบุตราห้อยสินค้า ที่ใช้ในชีวิตประจำวันของท่านมีอะไรบ้าง

3.3) วิเคราะห์การนึกเห็นภาพสินค้าผิดของผู้บริโภคเป็นการค้นหาข้อบกพร่องของกิจการในการให้ข่าวสารข้อมูล จนทำให้ผู้บริโภคมีความรู้ที่ผิดไปจากข้อเท็จจริงโดยหาทางแก้ไขเพื่อ ไม่ให้มีผลกระทบต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค

3.4) การวิเคราะห์ความรู้เกี่ยวกับสินค้าและราคาของผู้บริโภคดังที่กล่าวมาแล้วว่าความรู้ความเชื่อกับภาพพจน์ของสินค้าหรือบริการ มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจซื้อ ความรู้ที่นักการตลาดควรตรวจสอบคือ คำศัพท์ที่เกี่ยวกับ สินค้า ตราสินค้า ลักษณะจำพวก ขนาด และราคาของสินค้า โดยเฉพาะการตัดสินใจที่จะใช้ราคาแบบใดนั้น จะมีผลต่อเมื่อผู้บริโภคมีความรู้เรื่องราคาของสินค้าในตรานั้นๆ เป็นอย่างดี การเปลี่ยนแปลงราคาของนักการตลาดจึงจะเกิดผล

3.5) วิเคราะห์ความรู้เกี่ยวกับการซื้อสินค้าของผู้บริโภค นักการตลาดจะต้องทราบว่าผู้บริโภคของตนซื้อสินค้าหรือบริการที่ไหนและซื้อเมื่อใด ทั้งนี้กิจการจะได้วางแผนในการหาทำเลที่ตั้งจำหน่ายสินค้าได้ หรือสามารถกำหนดการส่งเสริมการตลาดได้ ในช่วงที่มีการซื้อกันมาก ๆ เช่นในช่วงเทศกาล หรือฤดูกลาง

3.6) วิเคราะห์ความรู้เกี่ยวกับการใช้สินค้าหรือบริการของผู้บริโภค ความรู้ที่นักการตลาดควรทราบ คือใช้สินค้าอย่างไร มีอุปกรณ์เสริมอะไรบ้าง ที่จะทำให้สินค้าทำงานได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น การมีความรู้นี้มีผลต่อการตัดสินใจซื้อซึ่งมีลักษณะดังนี้

3.6.1) ผู้บริโภคจะไม่เห็นความสำคัญ หรือไม่ตัดสินใจซื้อสินค้าที่มีความรู้ไม่เพียงพอหรือขาดข่าวสารที่สำคัญ

3.6.2) ผู้บริโภคจะไม่ซื้อสินค้าที่มีข่าวสารไม่ครบถ้วนบริบูรณ์ ทั้งนี้เพราะการตัดสินใจซื้อใน 2 ข้อ ดังกล่าว จะมีความเสี่ยงเกิดขึ้นนั่นเอง

2.2.2.3 พฤติกรรมผู้บริโภคเกี่ยวข้องกับศาสตร์อื่นๆ ดังนี้

1) จิตวิทยา เป็นศาสตร์ที่ศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ การเรียนรู้ การจูงใจ ทักษะคิด บุคลิกภาพ สิ่งต่างๆ เหล่านี้ นักการตลาดนำมาใช้สร้างความต้องการให้เกิดขึ้นในสินค้าหรือบริการของตนเองในอนาคต

2) เศรษฐศาสตร์ เป็นศาสตร์ที่ศึกษาเกี่ยวกับวิธีการใช้จ่าย การประเมินทางเลือก การตัดสินใจซื้อเพื่อให้ได้รับความพึงพอใจสูงสุด

3) มานุษยวิทยา เป็นศาสตร์ที่ศึกษาเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันเป็นสังคม มีการเลียนแบบ มีค่านิยม มีวัฒนธรรมสืบทอดจากบุคคลหนึ่งไปสู่อีกบุคคลหนึ่ง ซึ่งมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค

4) สังคมวิทยา เป็นศาสตร์ที่ศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างของครอบครัว อิทธิพลของสมาชิกภายในกลุ่ม ชั้นทางสังคม

5) จิตวิทยาสังคม เป็นศาสตร์ที่ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคลภายในกลุ่มเป็นอย่างไร ได้รับอิทธิพลจากใคร เช่น ผู้นำทางความคิด ผู้ที่ได้รับการยกย่องนับถือ

2.2.3 ลักษณะของการเกิดพฤติกรรมผู้บริโภค มีลักษณะดังนี้

1) เกิดจากการจูงใจ การแสดงพฤติกรรมของผู้บริโภค มักมีจุดมุ่งหมายคือ ตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจสูงสุดของตนเอง เช่น แรงจูงใจเกิดจากความสะดวกสบายในการเดินทางไปทำงานด้วยการซื้อรถยนต์นั่ง จะแสดงพฤติกรรมด้วยการขยันทำงานเก็บเงินหรือสรรหาแหล่งเงินผ่อนมาซื้อ เพื่อให้ได้สิ่งของที่ต้องการ ลักษณะการแสดงพฤติกรรมอาจมีลักษณะที่แตกต่างกันดังนี้

1.1) ทำหน้าที่ให้เสร็จ เช่น ต้องการซื้อช่อดอกไม้เพื่อแสดงความยินดีเมื่อเพื่อนสำเร็จการศึกษา หรือซื้อสิ่งของบำรุงสุขภาพให้คนไข้ เพื่อแสดงให้เห็นว่าเป็นห่วงเป็นใยเมื่อไปเยี่ยม

1.2) มีจุดมุ่งหมายมากกว่าหนึ่ง เช่น ต้องการซื้อรถยนต์คันแรกประสงค์ที่สามารถปรับเป็นห้องสำนักงานและใช้บรรทุกสิ่งของได้ หรือต้องการเครื่องปั่นอาหารที่สามารถใช้ได้หลายๆ ลักษณะ

1.3) มีจุดมุ่งหมายสลับซับซ้อน เช่น นักศึกษาต้องการขอเงินผู้ปกครองไปเที่ยวด้วยการช่วยผู้ปกครองทำงานบ้านแทน เพื่อให้ผู้ปกครองเห็นใจและยินดีจ่ายเงินให้หรือร้านค้าหาบเร่แผงลอยยอมจ่าย เงินค่าคุ้มครอง เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการทำมาหากิน

2) เกิดจากบทบาทของผู้บริโภคในหลาย ๆ ลักษณะดังนี้

2.1) เป็นผู้ซื้อ ในที่นี้อาจซื้อจากคำสั่งจากคนอื่น หรือซื้อเพื่อใช้เอง หรือซื้อเพื่อใช้เป็นของขวัญให้แก่คนรัก

2.2) เป็นผู้ใช้ ในที่นี้คือมีบุคคลอื่นซื้อมาให้ เช่น พ่อ-แม่ ซื้อของมาให้ลูกใช้ ซึ่งผู้ใช้อาจไม่มีอำนาจซื้อก็ได้

2.3) ผู้ริเริ่ม คือ ผู้สร้างแนวคิดในสินค้าหรือบริการให้ตลาดยอมรับ โดยให้คำแนะนำหรือทำให้เกิดความต้องการในสินค้าหรือบริการนั้น ๆ

2.4) ผู้นำหรือผู้มีอิทธิพลในการชักจูงใจให้มีการตัดสินใจซื้อ คือ ผู้มีอำนาจหรือมีอิทธิพลจูงใจให้ผู้อื่นได้ปฏิบัติในการซื้อตามผู้นำ โดยการแนะนำหรือใช้ข้อความข่าวสาร หรือสร้างแรงกระตุ้นชักจูงให้ผู้ตามกลุ่มมีการซื้อสินค้าหรือบริการนั้น ๆ

2.5) ผู้ตัดสินใจซื้อในระบบครอบครัว ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจซื้อสินค้าที่ใช้ในบ้านมักเป็นแม่บ้าน ไม่ว่าจะเป็นของใช้ในครัว ของใช้สำหรับเด็กเล็กหรือแม้แต่เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายของพ่อบ้านด้วยก็มี แต่ถ้าเป็นสินค้าใหญ่ๆ ราคาแพง

3) เกิดจากกิจกรรมหลายอย่างจากการซื้อ ดังนี้

3.1) เกิดความสนใจจากการดูภาพยนตร์โฆษณา หรือการจัดแสดงสินค้าหรือเพื่อนแนะนำให้ซื้อและใช้

3.2) สรรหาข้อมูลจากการเยี่ยมชมร้านค้าด้วยการพูดคุย หรือถกปัญหาเกี่ยวกับพนักงานขายในร้านค้า หรือพูดคุยในครอบครัว หรือถกปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนๆ

3.3) ประเมินทางเลือกโดยตอบปัญหาในหัวข้อต่อไปนี้เป็นคือ ชื่อสินค้าอะไร ที่ไหน เมื่อใด วิธีใด ใช้ตราอะไร สินค้าชนิดไหน จากผู้ขายรายใด และต้องจ่ายเงินอย่างไร

3.4) ตัดสินใจซื้อด้วยการตกลงในรายละเอียดต่าง ๆ เช่น การชำระเงิน สถานที่ส่งมอบสินค้าหรือบริการ

3.5) ปฏิบัติหลังการซื้อ ทดลองใช้สินค้า จัดการเกี่ยวกับที่เก็บรักษาสินค้า การบำรุงรักษา จัดการเตรียมซื้อในครั้งต่อไป การจัดการกับขยะมูลฝอยที่เกิดจากการใช้สินค้า

4) เกิดจากปัจจัยที่ช่วยในการตัดสินใจซื้อให้ง่ายขึ้น ดังนี้

4.1) เลือกสินค้าหรือบริการที่น่าพอใจมากกว่าเลือกสิ่งที่ดีที่สุด

4.2) เชื่อในคำแนะนำในการซื้อสินค้าหรือบริการจากศูนย์อิทธิพล

4.3) เชื่อถือในตราสัญลักษณ์หรือชื่อสัตย์ในการซื้อสินค้าหรือบริการ

5) เกิดจากความแตกต่างระหว่างบุคคล บุคคลแต่ละคนจะมีความแตกต่างกันในหลาย ๆ ลักษณะ เช่น บุคลิกภาพ วิธีการดำเนินชีวิต สถานภาพ เพศ อายุ ฯลฯ สิ่งต่างๆ เหล่านี้จะมีผลต่อการแสดงพฤติกรรมของผู้บริโภคแตกต่างกันด้วย เช่น บุคคลที่มีความทะเยอทะยานจะใฝ่หาความสะดวกสบาย ที่มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นมากกว่าบุคคลอื่นๆ

6) เกิดจากการลงทุน การตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคมีลักษณะคล้าย ๆ กับนักธุรกิจ คือ มีวัตถุประสงค์มุ่งแสวงหาผลประโยชน์จากการลงทุน ดังนี้

6.1) ลักษณะการลงทุนจากการซื้อประกอบด้วย

6.1.1) ต้องใช้เวลาในการเสาะแสวงหาสินค้าที่ต้องการ

6.1.2) ต้องใช้แรงกายในการเดินทาง

6.1.3) ต้องการให้สังคมรับรู้ว่าคุณซื้อสินค้าจากร้านที่มีระดับ เช่น ซื้อสินค้าในร้านค้าที่มีชื่อเสียงมากกว่าร้านหาบเร่แผงลอย ราคาแพงกว่าทั้งๆ ที่สินค้าเหมือนกัน

6.1.4) ต้องใช้จิตใจ เช่น ความอดทนในการเดินทาง ความอดทนในการเสาะแสวงหา ความอดทนในการรอคอยสินค้า

6.2) มีวัตถุประสงค์มุ่งแสวงหาผลประโยชน์ ดังนี้

6.2.1) ความพึงพอใจที่ได้รับสูงสุดจากการตัดสินใจซื้อสินค้าหรือบริการ

6.2.2) ความคุ้มค่า คุ้มราคาจากการตัดสินใจซื้อ

6.2.3) ความสะดวกสบายหลังจากใช้สินค้า หรือพึงพอใจมากกว่าที่คาดหวัง

6.2.4) ได้รับการยกย่องนับถือจากสังคม จากการเลือกซื้อสินค้าให้ห้างที่มีความหรูหราและมีระดับ การลงทุนในภาคธุรกิจอาจมีการขาดทุนได้ คือลงทุนไปแล้ว แต่ได้ผลตอบแทน จากการลงทุนไม่คุ้มค่า การบริโภคของผู้บริโภคก็เหมือนกัน อาจได้รับการขาดทุนในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

6.2.4.1) ซื้อสินค้าหรือบริการมาแล้วได้ประโยชน์น้อย หรือไม่ได้ประโยชน์เลย ทำให้เสียเงินโดยเปล่าประโยชน์

6.2.4.2) ได้รับอันตรายจากการใช้สินค้าหรือบริการ เช่น มีสารพิษตกค้างในร่างกายจากการบริโภคสินค้าที่ไม่มีคุณภาพ หรือได้รับบรรจุภัณฑ์ที่ยากต่อการทำลาย หรือเป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อม

6.2.4.3) ได้รับการประณามจากสังคม หรือถูกสังคมเหยียดหยามจากการใช้สินค้า หรือบริการ เช่น การซื้อยาเสพติด หรือซื้อบริการทางเพศกับเด็ก ๆ

6.2.4.4) เกิดความวิตกกังวลในการใช้สินค้าที่ไม่มีคุณภาพ เช่น ซื้อบ้านมาหลังหนึ่งมาอยู่ภายหลังว่าโครงสร้างฐานที่เป็นเสาเข็มไม่มีคุณภาพ ต้องวิตกกังวลกลัวว่าหลังคาจะหล่นมาทับเมื่อไรก็ตายเมื่อนั้น

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วารุณี จินศร (2554) ปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าการค้นคว้าอิสระนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนศึกษาเปรียบเทียบการให้ความสำคัญของปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดผักปลอดสารพิษ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจและการให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดกับพฤติกรรมการซื้อผักปลอดสารพิษของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และสถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า ด้านผลิตภัณฑ์และด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ผู้บริโภคให้ความสำคัญโดยรวมในระดับมากที่สุด ส่วนด้านราคาและด้านการส่งเสริมการตลาด ผู้บริโภคให้ความสำคัญโดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านแรงจูงใจในการเลือกซื้อผักปลอดสารพิษ ด้านความสะอาดนั้น

ผู้บริโภคไม่ต้องการให้มีสิ่งสกปรกปนมากับผักปลอดสารพิษ ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านความปลอดภัยนั้นผู้บริโภคกลัวอันตรายจากการบริโภคผักทั่วไปที่อาจปนเปื้อนสารเคมีในระดับมาก

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ผู้บริโภคที่มีเพศ อายุ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันให้ความสำคัญกับส่วนประสมทางการตลาดแตกต่างกัน อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนแรงจูงใจในการเลือกซื้อผักปลอดสารพิษ ด้านความสะอาดและด้านความปลอดภัย มีความสัมพันธ์กับแนวโน้มการซื้อในอนาคต และแนวโน้มการบอกต่ออย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ความสำคัญด้านช่องทางการจัดจำหน่าย และด้านการส่งเสริมการตลาด มีความสัมพันธ์กับมูลค่าที่ซื้อต่อครั้งและความถี่ในการซื้อต่อเดือน อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และยังพบว่าความสำคัญด้านผลิตภัณฑ์และด้านราคา มีความสัมพันธ์กับแนวโน้มการซื้อในอนาคต อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปรีชาติ แสงคำเฉลียง และเพชรศักดิ์ ภัคดี (2559) อิทธิพลของการรับรู้และความรู้เกี่ยวกับตรารับรองสินค้าเกษตรที่มีผลต่อการบริโภคสินค้าเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดขอนแก่น ในปัจจุบันการเติบโตของตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์นั้น ได้ขยายวงกว้างออกไป แต่ตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์ก็ยังคงมีขนาดเล็ก อีกทั้งสินค้าเกษตรในประเทศไทยนั้นมีหลายประเภท ตรารับรองสินค้าเกษตรจึงมีความสำคัญในการจำแนกสินค้าเกษตรอินทรีย์จากสินค้าเกษตรอื่นๆ การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้และความรู้ของผู้บริโภคที่มีต่อตรารับรองสินค้าเกษตร ซึ่งจะส่งผลต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์ของผู้บริโภค ข้อมูลได้ถูกรวบรวมโดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล ผู้บริโภคทั้งหมด 400 คนในจังหวัดขอนแก่น และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้แบบพรรณนา (Descriptive Statistics) และ ค่า Chi-Square test ในการหาความสัมพันธ์ของตัวแปร

จากผลการศึกษาพบว่าผู้บริโภคกลุ่มผู้บริโภคสินค้าเกษตรอินทรีย์มีแนวโน้มที่จะมีความรู้ในระดับดีเกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์เมื่อเทียบกับกลุ่มผู้ที่ไม่มีบริโภคสินค้าเกษตรอินทรีย์ แต่อย่างไรก็ตามผู้บริโภคส่วนใหญ่ก็ยังมีความรู้ที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับตรารับรองสินค้าเกษตร จากผลการวิเคราะห์พบว่าผู้บริโภคไม่สามารถจำแนกตรารับรองสินค้าเกษตรอินทรีย์ออกจากสินค้าเกษตรปลอดภัยได้มากกว่าร้อยละ 55.00 แต่ผู้บริโภคมากกว่าร้อยละ 85.00 ยังมีความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับตรารับรองสินค้าอินทรีย์

นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ที่ถูกต้องที่มีต่อตรารับรองสินค้าเกษตรอินทรีย์นั้น ยังส่งผลต่อความเชื่อมั่นในตรารับรองอีกด้วย องค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอาจจะต้องให้ความสำคัญในการเรื่องของการประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลเกี่ยวกับตราสินค้าเกษตรอินทรีย์ที่

ถูกต้องให้แก่ผู้บริโภคเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและยังส่งผลต่อพฤติกรรมผู้บริโภคสินค้าเกษตรอินทรีย์ในอนาคตอีกด้วย

พรรณทิวา กว้างเงิน และบุศรา ลีมนิรันดร์กุล (2560) ความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติของเกษตรกรในการผลิตข้าวหอมมะลิที่มีการปฏิบัติทางการเกษตรดีที่เหมาะสม จังหวัดมหาสารคาม การศึกษาความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติของเกษตรกรในการผลิตข้าวหอมมะลิที่มีการปฏิบัติทางการเกษตรดีที่เหมาะสม จังหวัดมหาสารคาม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรผู้ผลิตข้าวหอมมะลิที่มีการปฏิบัติทางการเกษตรดีที่เหมาะสม จังหวัดมหาสารคาม เพื่อศึกษาสภาพการผลิตและปัญหาของข้าวหอมมะลิตามมาตรฐาน GAP เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตามคำแนะนำเพื่อการผลิตข้าวหอมมะลิตามมาตรฐาน GAP และ ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้ผลิตข้าวหอมมะลิที่มีการปฏิบัติทางการเกษตรดีที่เหมาะสม จังหวัดมหาสารคาม ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้ คือ เกษตรกรผู้ผลิตข้าวหอมมะลิที่มีการปฏิบัติทางการเกษตรดีที่เหมาะสม จำนวน 120 ราย ในจังหวัดมหาสารคาม เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงเมษายน 2559 โดยใช้เครื่องมือแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า F-test และค่า t-test

ผลการวิจัยพบว่าเกษตรกรส่วนมากเป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 54 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษา สถานภาพสมรส มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4 คน มีรายได้จากการทำนาเฉลี่ย 35,031.40 บาท/ปี มีประสบการณ์ปลูกข้าวหอมมะลิ GAP เฉลี่ย 1.3 ปี มีพื้นที่การผลิตข้าวหอมมะลิ GAP เฉลี่ย 6.5 ไร่ สภาพพื้นที่ปลูกข้าวหอมมะลิ GAP เป็นพื้นที่ราบ ดินร่วนปนทราย เกษตรกรส่วนใหญ่เคยได้รับความรู้หรือการฝึกอบรมในเรื่อง GAP จากหน่วยงานรัฐ และมีการผลิตข้าวหอมมะลิ GAP ในช่วงระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี โดยรวมของเกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตามคำแนะนำเพื่อการผลิตข้าวหอมมะลิตามมาตรฐาน GAP อยู่ในระดับน้อยที่เกี่ยวกับแหล่งน้ำ พื้นที่ปลูก และ การบันทึกและการจัดเก็บข้อมูล และในระดับปานกลางเกี่ยวกับการใช้วัตถุดิบทางการเกษตร การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว และการขนย้าย/การเก็บรักษา/การรวบรวมข้าวเปลือก

ปัญหาอุปสรรคในการผลิตข้าวหอมมะลิตามมาตรฐาน GAP คือ ปัญหาขาดแคลนน้ำ การตลาด ศัตรูข้าว ดินเสื่อม/ขาดความอุดมสมบูรณ์ ขาดแคลนแรงงาน การเก็บเกี่ยว/จัดเก็บผลผลิต การจัดหาปัจจัยการผลิต และการคมนาคม/ขนส่ง สำหรับข้อเสนอแนะในการพัฒนาการผลิตข้าวหอมมะลิ GAP เสนอให้เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการ

ผลิตข้าวหอมมะลิ GAP การป้องกันกันศัตรูข้าว รวมถึงการจัดหาจัดซื้อปัจจัยการผลิต การ
ตรวจสอบสภาพดินและน้ำ การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในการผลิตข้าวหอมมะลิ GAP ให้มากขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการใช้สินค้าเกษตรและความรู้ความเข้าใจของผู้บริโภคที่มีต่อสินค้าเกษตร” โดยการรวบรวมข้อมูลแบบปฐมภูมิ (Primary Data) ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างตามแบบวิธีการทำวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษามากที่สุด แล้วจึงมาวิเคราะห์ร่วมกับกรอบแนวคิด ทฤษฎี บทความวรรณกรรม และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรที่สนใจสินค้าเกษตรในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เดินทางมาใช้บริการในห้างสรรพสินค้า Top Market

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างประชากรในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดที่จะใช้ประชากรที่สนใจสินค้าเกษตรในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เดินทางมาใช้บริการในห้างสรรพสินค้า Top Market กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน เนื่องจากไม่ทราบขนาดของประชากรผู้มาใช้บริการ จึงได้ใช้วิธีการคำนวณใช้สูตรของ

(Cochran, 1953) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ที่ความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ จึงได้ขนาดของ กลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 400 คน

$$n = \frac{P(1-P)Z^2}{d^2}$$

n = จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

P = สัดส่วนประชากรที่ผู้วิจัยต้องการจะสุ่มสามารถนำค่าสถิติในอดีตมาใช้แทนได้

Z = ความมั่นใจที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 มีค่าเท่ากับ 1.96 (มั่นใจ 95%)

d = สัดส่วนของความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้

จะได้ $n = (0.5) (0.5) 1.96^2 / (0.05)^2 = 385$

เพราะฉะนั้น จึงกำหนดจำนวนของกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้ เท่ากับ 400 คน โดยใช้แบบสอบถามที่ได้จัดเตรียมไว้เพื่อรวบรวมข้อมูลให้ครบตามจำนวน 400 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือวิจัยดังต่อไปนี้

3.2.1 ศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสาร ปรินцип และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมา กำหนดกรอบแนวคิด

3.2.2 สร้างแบบสอบถามภายใต้กรอบแนวคิด ทฤษฎี และวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษาโดยอาศัยความรู้ที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม

3.2.3 นำแบบสอบถามที่ร่างเสร็จเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาเนื้อหาของคำถามว่า สามารถวัดได้ตรงตามเนื้อหาของเรื่องที่ต้องการวัดหรือไม่ หลังจากนั้นนำแบบสอบถามมาปรับปรุงตามคำแนะนำที่ได้รับจากอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้บริโภค ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ

1) เพศ 1.1) ชาย 1.2) หญิง

- 2) อายุ 2.1) ไม่เกิน 20 ปี 2.2) 21-30 ปี 2.3) 31-40 ปี 2.4) 41-50ปี 2.5) 50 ปีขึ้นไป
- 3) สถานภาพสมรส 3.1) โสด 3.2) สมรส 3.3) หย่าร้าง/หม้าย
- 4) ระดับการศึกษา 4.1) ต่ำกว่าปริญญาตรี 4.2) ปริญญาตรี 4.3) สูงกว่าปริญญาตรี
- 5) อาชีพ 5.1) นักเรียน/นักศึกษา 5.2) ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ 5.3) ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย
- 5.4) ลูกจ้าง/พนักงานบริษัทเอกชน 5.5) อื่นๆ (โปรดระบุ).....
- 6) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 6.1) ต่ำกว่า 15,000 บาท 6.2) 15,000-30,000 บาท 6.3) 30,001-45,000 บาท 6.4) 45,001-60,000 บาท 6.5) สูงกว่า 60,000บาท

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการซื้อสินค้าเกษตร ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ

- 1) ท่านซื้อผลิตภัณฑ์เกษตรบ่อยแค่ไหนใน 1 เดือน 1.1) ไม่ซื้อเลย 1.2) 1-2 ครั้ง 1.3) 3-4 ครั้ง 1.4) มากกว่า 4 ครั้ง
- 2) กลุ่มหรือบุคคลใดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าเกษตรของท่านมากที่สุด 2.1) ตนเอง 2.2) พ่อแม่/ผู้ปกครอง 2.3) เพื่อน/คนรู้จัก 2.4) ข้อมูลจากสื่อต่างๆ 2.5) คนมีชื่อเสียง 2.6) อื่นๆ (โปรดระบุ).....
- 3) ท่านเลือกซื้อสินค้าเกษตรจากปัจจัยใดมากที่สุด 3.1) มาตรฐาน 3.2) บรรจุภัณฑ์ 3.3) ราคา 3.4) อื่นๆ (โปรดระบุ).....
- 4) ท่านเลือกซื้อสินค้าเกษตรประเภทใดบ้าง 4.1) ผัก/ผลไม้ 4.2) ธัญพืช 4.3) เนื้อสัตว์ 4.4) สินค้าแปรรูป 4.5) อื่นๆ (โปรดระบุ).....
- 5) ท่านเลือกซื้อสินค้าเกษตรจากที่ไหนมากที่สุด 5.1) ตลาดสด 5.2) ซูเปอร์มาร์เก็ต 5.3) ร้านค้าออนไลน์ 5.4) เกษตรกร โดยตรง 5.5) อื่นๆ (โปรดระบุ).....
- 6) ท่านเลือกซื้อสินค้าเกษตรต่อครั้งในราคาเท่าไร 6.1) 1-500 บาท 6.2) 501-1,000 บาท 6.3) 1,001-1,500 บาท 6.4) 1,500 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานเกษตรของผู้บริโภค ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบวัดความรู้

มาตรฐาน Q

..... ผลผลิตทางการเกษตรที่ได้รับมาตรฐาน Q คือผลผลิตที่ห้ามใช้สารเคมีในกระบวนการเพาะปลูกหรือเลี้ยงสัตว์

.....เครื่องหมายรับรอง Q หมายถึง เครื่องหมายรับรองที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประกาศใช้เพื่อแสดงถึงการให้การรับรองสินค้าเกษตรและอาหาร ว่าเป็นผลผลิตเกษตรอินทรีย์

..... ตามหลักปฏิบัติของเครื่องหมายรับรอง Q เกษตรกรจะถูกตรวจสอบ 3 ครั้ง โดย ไม่มีการแจ้งล่วงหน้าก่อนมีการรับรองครั้งแรก

..... เครื่องหมายรับรองมาตรฐาน Q สามารถช่วยลดผลกระทบด้านสุขภาพและ สิ่งแวดล้อมจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืช

มาตรฐาน GAP

..... มาตรฐาน GAP เกษตรกรสามารถใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชได้

..... มาตรฐาน GAP แหล่งน้ำต้องมีมาตรฐาน น้ำที่ใช้ต้องได้จากแหล่งที่ไม่มี สภาพแวดล้อมซึ่งก่อให้เกิดการปนเปื้อนวัตถุอันตรายและจุลินทรีย์

..... เกษตรกรที่จะได้ตรารับรองมาตรฐาน GAP สามารถทำการเพาะปลูกในที่ใดก็ได้ ในประเทศไทย

..... ผักไฮโดรโปนิคส์ สามารถขอมาตรฐาน GAP ได้

มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ IFOAM

..... มาตรฐาน IFOAM คือมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล

..... มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ IFOAM เกษตรกรสามารถใช้เมล็ดพันธุ์ที่ผ่านการตัดต่อ พันธุกรรม หรือ GMOs เพื่อความปลอดภัยของผลผลิตได้

..... การขอรับรองมาตรฐาน IFOAM นั้น เกษตรกรต้องแบกรับภาระในด้าน ค่าธรรมเนียมใบรับรอง ค่าตรวจแปลง และค่าประสานงานอื่นๆ ในราคาสูง

..... เกษตรกรผู้เลี้ยงปศุสัตว์ที่ได้รับรองมาตรฐาน IFOAM นั้น จะต้องแสดงใบรับรอง พืชอาหารสัตว์และแหล่งที่มาของอาหารสัตว์ เช่น ต้นกล้วยที่ใช้ทำอาหารสัตว์ ต้องมีใบรับรองพืช เกษตรอินทรีย์

มาตรฐาน Organic Thailand

..... เครื่องหมายรับรองมาตรฐาน Organic Thailand เป็นการรับรองคุณภาพว่าผลิตผล หรือผลิตภัณฑ์นั้นๆ ปลอดภัยจากสารเคมีตกค้าง

..... ขั้นตอนการตรวจรับรองที่เข้มข้นทำให้ตรามาตรฐาน Organic Thailand เป็นที่ ยอมรับของต่างประเทศ

..... ระยะเวลาปรับเปลี่ยนจากเกษตรเคมี เป็นเกษตรอินทรีย์ ใช้ระยะเวลาปรับเปลี่ยน 1 ปีสำหรับพืชล้มลุก (ข้าว ข้าวโพด ถั่วต่างๆ) และ 3 ปีสำหรับพืชสวนทุกชนิด

..... เกษตรกรสามารถใช้สารเคมีได้บางส่วน ในกรณีที่ไม่สามารถหาสารชีวภาพได้ แต่ต้องใช้เท่าที่จำเป็นเท่านั้น

มาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe

..... เกษตรกรที่ได้รับมาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย คือเกษตรกรที่ทำเกษตรเชิงเดี่ยว

..... มาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย เกษตรกรไม่สามารถใช้สารเคมีทุกชนิดและพืชตัดต่อพันธุกรรม GMOs

..... เกษตรกรที่ได้รับมาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย สามารถผลิตเพื่อขายส่งให้แก่พ่อค้าคนกลางได้ทั้งหมด

..... ผู้บริโภคสามารถตรวจสอบการผลิตย้อนกลับได้

การตีความค่าเฉลี่ยของความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานต่างๆ

3.01 – 4.00 มากที่สุด

2.01 – 3.00 มาก

1.01 – 2.00 น้อย

0.00 – 1.00 น้อยที่สุด

มาจาก ค่าสูงสุด – ค่าต่ำสุด/ระดับชั้น

นั่นคือ $4 - 0/4 = 1$

การตีความค่าเฉลี่ยของทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรต่างๆ

4.21 – 5.00 มากที่สุด

3.41 – 4.20 มาก

2.61 – 3.40 ปานกลาง

1.81 – 2.60 น้อย

1.00 – 1.80 น้อยที่สุด

มาจาก ค่าสูงสุด – ค่าต่ำสุด/ระดับชั้น

นั่นคือ $5 - 1/5 = 0.8$

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลสำคัญ 2 แหล่ง คือ

3.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากตำรา เอกสารทางวิชาการ สิ่งพิมพ์ วารสาร งานวิจัยและวิทยานิพนธ์

3.3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม (Field Survey) โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกให้แก่กลุ่มตัวอย่างผู้บริโภคที่เข้ามาใช้บริการห้างสรรพสินค้า Top Market สาขา Central World รวม 400 ชุด ผู้วิจัยจะทำการเก็บข้อมูลโดยเก็บจากตัวอย่าง โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกและเก็บคืนด้วยตนเอง

3.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมข้อมูลได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้อง กำหนดรหัสและบันทึกข้อมูล จากนั้นก็ประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยกำหนดสถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.4.1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Description Analysis) ได้แก่ การวิเคราะห์ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่ออธิบายลักษณะข้อมูล

3.4.2 การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inference Statistic Analysis) ใช้ค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test) วิเคราะห์การเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สินค้าเกษตรและความรู้ความเข้าใจของผู้บริโภคที่มีต่อสินค้าเกษตร ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการใช้สินค้าเกษตรและความรู้ความเข้าใจของผู้บริโภคที่มีต่อสินค้าเกษตร” โดยใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 ตัวอย่าง และนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลการวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

4.1.1 การวิเคราะห์ความถี่และค่าร้อยละของข้อมูลพื้นฐานของผู้ซื้อสินค้าเกษตรในห้างสรรพสินค้า Top Market ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

4.1.2 การวิเคราะห์ความถี่และค่าร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สินค้าเกษตรในห้างสรรพสินค้า Top Market ได้แก่ ความถี่ในการซื้อสินค้า จำนวนเงินที่ซื้อสินค้า บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อ ประเภทสินค้าที่ซื้อ ปัจจัยในการเลือกซื้อ ซื้อสินค้าจากแหล่งไหนมากที่สุด

4.1.3 การวิเคราะห์ความถี่และค่าร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตร

4.1.4 การวิเคราะห์ความถี่และค่าร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานเกษตร ได้แก่ มาตรฐาน Q, มาตรฐาน GAP, มาตรฐาน IFOAM, มาตรฐาน Organic Thailand, มาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe

4.1.5 การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในแต่ละมาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐาน Q, มาตรฐาน GAP, มาตรฐาน IFOAM, มาตรฐาน Organic Thailand, มาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมานเพื่อทดสอบสมมติฐาน

4.2.1 เพศมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้สินค้าเกษตรและมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Q ที่แตกต่างกัน

4.2.32 ทักษะที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้สินค้าเกษตรและมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP ที่แตกต่างกัน

4.2.33 ทักษะที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้สินค้าเกษตรและมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน IFOAM ที่แตกต่างกัน

4.2.34 ทักษะที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้สินค้าเกษตรและมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Organic Thailand ที่แตกต่างกัน

4.2.35 ทักษะที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้สินค้าเกษตรและมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe ที่แตกต่างกัน

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะประชากรศาสตร์

4.1.1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ซื้อสินค้าเกษตร โดยนำเสนอในรูปแบบความถี่และร้อยละซึ่งจำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ตารางที่ 4.1 แสดงความถี่และค่าร้อยละเกี่ยวกับลักษณะข้อมูลพื้นฐานของผู้ซื้อสินค้าเกษตร

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ซื้อสินค้าเกษตร	จำนวน (คน)	ร้อยละ %
เพศ		
เพศชาย	156	39.0
เพศหญิง	244	61.0
รวม	400	100
อายุ		
ไม่เกิน 20 ปี	3	0.8
21-30 ปี	68	17.0
31-40 ปี	52	13.0
41-50 ปี	69	17.3
50 ปีขึ้นไป	208	52.0
รวม	400	100

ตารางที่ 4.1 แสดงความถี่และค่าร้อยละเกี่ยวกับลักษณะข้อมูลพื้นฐานของผู้ซื้อสินค้าเกษตร (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ซื้อสินค้าเกษตร	จำนวน (คน)	ร้อยละ %
สถานภาพสมรส		
โสด	123	30.8
สมรส	225	56.3
หย่าร้าง/หม้าย	52	13.0
รวม	400	100
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	71	17.8
ปริญญาตรี	223	55.8
สูงกว่าปริญญาตรี	106	26.5
รวม	400	100
อาชีพ		
นักเรียน/นักศึกษา	7	1.8
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	130	32.5
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	116	29.0
ลูกจ้าง/พนักงานบริษัทเอกชน	79	19.8
อื่นๆ(ไปรตระบุ)	68	17.0
รวม	400	100
รายได้		
ต่ำกว่า 15,000 บาท	46	11.5
15,000-30,000 บาท	131	32.8
30,001-45,000 บาท	95	23.8
45,001-60,000 บาท	57	14.3
สูงกว่า 60,000 บาท	71	17.8
รวม	400	100

จากตารางที่ 4.1 ค่าความถี่และค่าร้อยละข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างผู้ซื้อสินค้าเกษตร พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 61.0 เป็นเพศหญิง มีจำนวน 244 คน และเพศชายจำนวน 156 คนคิดเป็นร้อยละ 39.0 เมื่อจำแนกตามอายุพบว่าส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 50 ปี

ขึ้นไป จำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 52.0 รองลงมาคืออายุ 41-50 ปี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 17.3 อายุ 21-30 ปี จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 17.0 อายุ 31-40 ปี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 13.0 และอายุไม่เกิน 20 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8 เมื่อจำแนกตามสถานภาพสมรสพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 56.3 รองลงมาคือ สถานภาพโสด จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8 และสถานภาพหย่าร้าง/หม้าย จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 13.0 เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 55.8 รองลงมาคือสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 26.5 และต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 17.8 เมื่อจำแนกตามอาชีพพบว่ากลุ่มตัวอย่างประกอบอาชีพเป็นข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 32.5 รองลงมาคือธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 29.0 ลูกจ้าง/พนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 19.8 อาชีพอื่นๆ จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 17.0 และนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8 และเมื่อจำแนกตามรายได้พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ 15,000-30,000 บาท จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 32.8 รองลงมาคือ 30,001-45,000 บาท จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 23.8 สูงกว่า 60,000 บาท จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 17.8 รายได้ 45,001-60,000 บาท จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 14.3 และต่ำกว่า 15,000 บาท จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 11.5 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 : พฤติกรรมการซื้อสินค้าเกษตร

4.1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สินค้าเกษตรในห้างสรรพสินค้า Top Market โดยนำเสนอในรูปแบบความถี่และร้อยละ ซึ่งจำแนกตาม ความถี่ในการซื้อสินค้า จำนวนเงินที่ซื้อสินค้า บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อ ประเภทสินค้าที่ซื้อ ปัจจัยในการเลือกซื้อ ซื้อสินค้าจากแหล่งไหนมากที่สุด

ตารางที่ 4.2 แสดงความถี่และค่าร้อยละเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สินค้าเกษตรในห้างสรรพสินค้า

Top Market

พฤติกรรมการใช้สินค้าเกษตร	จำนวน (คน)	ร้อยละ %
ท่านซื้อผลิตภัณฑ์เกษตรบ่อยแค่ไหนใน 1 เดือน		
ไม่ซื้อเลย	47	11.8
1-2 ครั้ง	140	35.0
3-4 ครั้ง	65	16.3
มากกว่า 4 ครั้ง	148	37.0
รวม	400	100
กลุ่มหรือบุคคลใดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าเกษตรของท่านมากที่สุด		
ตนเอง	226	56.5
พ่อแม่/ผู้ปกครอง	30	7.5
เพื่อน/คนรู้จัก	47	11.8
ข้อมูลจากสื่อต่างๆ	79	19.8
คนมีชื่อเสียง	3	0.8
อื่นๆ	15	3.8
รวม	400	100
ท่านเลือกซื้อสินค้าเกษตรจากปัจจัยใดมากที่สุด		
ตรามาตรฐาน	194	48.5
บรรจุภัณฑ์	26	6.5
ราคา	96	24.0
อื่นๆ	84	21.0
รวม	400	100

ตารางที่ 4.2 แสดงความถี่และค่าร้อยละเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สินค้าเกษตรในห้างสรรพสินค้า

Top Market (ต่อ)

พฤติกรรมการใช้สินค้าเกษตร	จำนวน (คน)	ร้อยละ %
ท่านเลือกซื้อสินค้าเกษตรจากที่ไหนมากที่สุด		
ตลาดสด	209	52.3
ซูเปอร์มาเกต	139	34.8
ร้านค้าออนไลน์	1	0.3
เกษตรกรโดยตรง	37	9.3
อื่นๆ	14	3.5
รวม	400	100
ท่านเลือกซื้อสินค้าเกษตรต่อครั้งในราคาเท่าไร		
1-500 บาท	311	77.8
501-1,000 บาท	68	17.0
1,001-1,500 บาท	14	3.5
1,500 บาทขึ้นไป	7	1.8
รวม	400	100

จากตารางที่ 4.2 ค่าความถี่และค่าร้อยละเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สินค้าเกษตรในห้างสรรพสินค้า Top Market ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จำนวน 148 คน ซื้อผลิตภัณฑ์เกษตรมากกว่า 4 ครั้ง/เดือน คิดเป็นร้อยละ 37.0 รองลงมาคือซื้อผลิตภัณฑ์เกษตร 1-2 ครั้ง/เดือน จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0 ซื้อผลิตภัณฑ์เกษตร 3-4 ครั้ง/เดือน จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 16.3 และไม่ซื้อผลิตภัณฑ์เกษตรเลย จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 11.8 เมื่อจำแนกตามกลุ่มหรือบุคคลใดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าเกษตรมากที่สุด พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตนเองเป็นผู้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าเกษตรมากที่สุด จำนวน 226 คน คิดเป็นร้อยละ 56.5 รองลงมาคือข้อมูลจากสื่อต่างๆ จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 19.8 เพื่อน/คนรู้จัก จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 11.8 พ่อแม่/ผู้ปกครอง จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5 บุคคลอื่น จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.8 และคนมีชื่อเสียง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8 เมื่อจำแนกตามปัจจัยใดที่ทำให้ท่านเลือกซื้อสินค้าเกษตรมากที่สุด พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกตามมาตรฐาน จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 48.5 รองลงมาคือราคา จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 24.0 ปัจจัยอื่นๆ จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 21.0 และบรรจุภัณฑ์ จำนวน 26 คน คิดเป็น

ร้อยละ 6.5 เมื่อจำแนกตามสถานที่ที่เลือกซื้อสินค้าเกษตรมากที่สุด พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกซื้อสินค้าที่ตลาดสด จำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 52.3 รองลงมาคือซูเปอร์มาเก็ต จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 34.8 เกษตรกรโดยตรง จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 9.3 ซื้อมาจากสถานที่อื่นๆ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.5 และร้านค้าออนไลน์ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3 เมื่อจำแนกตามการเลือกซื้อสินค้าเกษตรต่อครั้งในราคาเท่าไร พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกซื้อสินค้าในราคา 1-500 บาท จำนวน 311 คน คิดเป็นร้อยละ 77.8 รองลงมาคือราคา 501-1,000 บาท จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 17.0 ราคา 1,001-1,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.5 และ 1,500 บาทขึ้นไป จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 : ความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานเกษตรของผู้บริโภค

4.1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรโดยนำเสนอในรูปแบบความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 4.3 แสดงความถี่และร้อยละเกี่ยวกับทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตร

ทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตร	จำนวน (คน)	ร้อยละ %
มากที่สุด	19	4.8
มาก	91	22.8
ปานกลาง	208	52.0
น้อย	59	14.8
น้อยที่สุด	23	5.8
รวม	400	100

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรอยู่ที่ปานกลาง จำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 52.0 รองลงมาคือมาก จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 22.8 น้อย จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 14.8 น้อยที่สุด จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 5.8 และมากที่สุด จำนวน 19 คิดเป็นร้อยละ 4.8

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตร

ทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตร	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ตีความทัศนคติ
	3.060	0.890	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรเฉลี่ยอยู่ที่ $\bar{x} = 3.0600$ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ $S.D. = 0.89072$ การแปรผลระดับช่วงคะแนนค่าเฉลี่ยของทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรอยู่ในระดับปานกลาง

4.1.4 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานเกษตร ได้แก่ มาตรฐาน Q, มาตรฐาน GAP, มาตรฐาน IFOAM, มาตรฐาน Organic Thailand, มาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe โดยนำเสนอในรูปแบบความถี่และค่าร้อยละ

ตารางที่ 4.5 แสดงความถี่และร้อยละเกี่ยวกับคำตอบของมาตรฐาน Q

มาตรฐาน Q	ตอบถูก	ตอบผิด	ไม่ทราบคำตอบ	จำนวน
1.ผลผลิตทางการเกษตรที่ได้รับมาตรฐาน Q คือผลผลิตที่ห้ามใช้สารเคมีในกระบวนการเพาะปลูกหรือเลี้ยงสัตว์	46 (11.5)	191 (47.8)	163 (40.8)	400 (100)
2.เครื่องหมายรับรอง Q หมายถึง เครื่องหมายรับรองที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศใช้เพื่อแสดงถึงการให้การรับรองสินค้าเกษตรและอาหารว่าเป็นผลผลิตเกษตรอินทรีย์	52 (13.0)	170 (42.5)	178 (44.5)	400 (100)
3.ตามหลักปฏิบัติของเครื่องหมายรับรอง Q เกษตรกรจะถูกตรวจสอบ 3 ครั้ง โดยไม่มีการแจ้งล่วงหน้าก่อนมีการรับรองครั้งแรก	19 (4.8)	97 (24.3)	284 (71.0)	400 (100)
4.เครื่องหมายรับรองมาตรฐาน Q สามารถช่วยลดผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืช	27 (6.8)	198 (49.5)	175 (43.8)	400 (100)

จากตารางที่ 4.5 ค่าความถี่และค่าร้อยละเกี่ยวกับคำตอบของมาตรฐาน Q พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบผิดในข้อที่ 1 ผลผลิตทางการเกษตรที่ได้รับมาตรฐาน Q คือผลผลิตที่

ห้ามใช้สารเคมีในกระบวนการเพาะปลูกหรือเลี้ยงสัตว์ จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 47.8 ไม่ทราบคำตอบ จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 40.8 ตอบผิด และตอบถูก จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 11.5 ในข้อที่ 2 เครื่องหมายรับรอง Q หมายถึง เครื่องหมายรับรองที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศใช้เพื่อแสดงถึงการให้การรับรองสินค้าเกษตรและอาหารว่าเป็นผลผลิตเกษตรอินทรีย์ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ทราบคำตอบ จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 44.5 ตอบผิด จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 42.5 และตอบถูก จำนวน 52 คิดเป็นร้อยละ 13.0 ในข้อที่ 3 ตามหลักปฏิบัติของเครื่องหมายรับรอง Q เกษตรกรจะถูกตรวจสอบ 3 ครั้ง โดยไม่มีการแจ้งล่วงหน้าก่อนมีการรับรองครั้งแรก ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ทราบคำตอบ จำนวน 284 คน คิดเป็นร้อยละ 71.0 ตอบผิด จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 24.3 และตอบถูก จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 4.8 ในข้อที่ 4 เครื่องหมายรับรองมาตรฐาน Q สามารถช่วยลดผลกระทบต่อด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อมจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบผิด จำนวน 198 คน คิดเป็นร้อยละ 49.5 ไม่ทราบคำตอบ จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 43.8 และตอบถูก จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 6.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 แสดงความถี่และร้อยละเกี่ยวกับคำตอบของมาตรฐาน GAP

มาตรฐาน GAP	ตอบ ถูก	ตอบ ผิด	ไม่ทราบ คำตอบ	จำนวน
1.มาตรฐาน GAP เกษตรกรสามารถใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชได้	102 (25.5)	65 (16.3)	233 (58.3)	400 (100)
2.มาตรฐาน GAP แหล่งน้ำต้องมีมาตรฐาน น้ำที่ใช้ต้องได้จากแหล่งที่ไม่มีสภาพแวดล้อมซึ่งก่อให้เกิดการปนเปื้อนวัตถุอันตรายและจุลินทรีย์	155 (38.8)	23 (5.8)	222 (55.5)	400 (100)
3.เกษตรกรที่จะได้ตรารับรองมาตรฐาน GAP สามารถทำการเพาะปลูกในที่ใดก็ได้ในประเทศไทย	64 (16.0)	99 (24.8)	237 (59.3)	400 (100)
4.ผักไฮโดรโปนิกส์ สามารถขอมาตรฐาน GAP ได้	129 (32.3)	40 (10.0)	231 (57.8)	400 (100)

จากตารางที่ 4.6 ค่าความถี่และค่าร้อยละเกี่ยวกับคำตอบของมาตรฐาน GAP พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ทราบคำตอบในข้อที่ 1 มาตรฐาน GAP เกษตรกรสามารถใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชได้ จำนวน 233 คน คิดเป็นร้อยละ 58.3 ตอบถูก จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 25.5

และตอบผิด จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 16.3 ในข้อที่ 2 มาตรฐาน GAP แหล่งน้ำต้องมีมาตรฐาน น้ำที่ใช้ต้องได้จากแหล่งที่ไม่มีสภาพแวดล้อมซึ่งก่อให้เกิดการปนเปื้อนวัตถุอันตรายและจุลินทรีย์ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ทราบคำตอบ จำนวน 222 คน คิดเป็นร้อยละ 55.5 ตอบถูก จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 38.8 และตอบผิด จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 5.8 ในข้อที่ 3 เกษตรกรที่จะได้ตรารับรองมาตรฐาน GAP สามารถทำการเพาะปลูกในที่ใดก็ได้ในประเทศไทย ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ทราบคำตอบ จำนวน 237 คน คิดเป็นร้อยละ 59.3 ตอบผิด จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 24.8 และตอบถูก 64 คน คิดเป็นร้อยละ 16.0 ในข้อที่ 4 ผักไฮโดรโปนิคส์ สามารถขอมาตรฐาน GAP ได้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ทราบคำตอบ จำนวน 231 คน คิดเป็นร้อยละ 57.8 ตอบถูก จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 32.3 และตอบผิด จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 แสดงความถี่และร้อยละเกี่ยวกับคำตอบของมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ IFOAM

มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ IFOAM	ตอบ ถูก	ตอบ ผิด	ไม่ทราบ คำตอบ	จำนวน
1.มาตรฐาน IFOAM คือมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล	156 (39.0)	12 (3.0)	232 (58.0)	400 (100)
2.มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ IFOAM เกษตรกรสามารถใช้เมล็ดพันธุ์ที่ผ่านการตัดต่อพันธุกรรม หรือ GMOs เพื่อความปลอดภัยของผลผลิตได้	65 (16.3)	76 (19.0)	259 (64.8)	400 (100)
3.การขอรับรองมาตรฐาน IFOAM นั้น เกษตรกรต้องแบกรับภาระในด้านค่าธรรมเนียมไปรับรอง ค่าตรวจแปลง และค่าประสานงานอื่นๆ ในราคาสูง	96 (24.0)	19 (4.8)	285 (71.3)	400 (100)
4.เกษตรกรผู้เลี้ยงปศุสัตว์ที่ได้รับรองมาตรฐาน IFOAM นั้น จะต้องแสดงใบรับรองพืชอาหารสัตว์และแหล่งที่มาของอาหารสัตว์ เช่น ต้นกล้วยที่ใช้ทำอาหารสัตว์ ต้องมีใบรับรองพืชเกษตรอินทรีย์	112 (28.0)	15 (3.8)	273 (68.3)	400 (100)

จากตารางที่ 4.7 ค่าความถี่และค่าร้อยละเกี่ยวกับคำตอบของมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ IFOAM พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ทราบคำตอบในข้อที่ 1 มาตรฐาน IFOAM คือมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล จำนวน 232 คน คิดเป็นร้อยละ 58.0 ตอบถูก จำนวน 156 คน คิดเป็น

ร้อยละ 39.0 และตอบผิด จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.0 ในข้อที่ 2 มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ IFOAM เกษตรกรสามารถใช้เมล็ดพันธุ์ที่ผ่านการตัดต่อพันธุกรรม หรือ GMOs เพื่อความปลอดภัยของผลผลิตได้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ทราบคำตอบ จำนวน 259 คน คิดเป็นร้อยละ 64.8 ตอบผิด จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 19.0 และตอบถูก จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 16.3 ในข้อที่ 3 การขอรับรองมาตรฐาน IFOAM นั้น เกษตรกรต้องแบกรับภาระในด้านค่าธรรมเนียมใบรับรอง ค่าตรวจแปลง และค่าประสานงานอื่นๆ ในราคาสูง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ทราบคำตอบ จำนวน 285 คน คิดเป็นร้อยละ 71.3 ตอบถูก จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 24.0 และตอบผิด จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 4.8 ในข้อที่ 4 เกษตรกรผู้เลี้ยงปศุสัตว์ที่ได้รับรองมาตรฐาน IFOAM นั้น จะต้องแสดงใบรับรองพืชอาหารสัตว์และแหล่งที่มาของอาหารสัตว์ เช่น ต้นกล้วยที่ใช้ทำอาหารสัตว์ ต้องมีใบรับรองพืชเกษตรอินทรีย์ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ทราบคำตอบ จำนวน 273 คน คิดเป็นร้อยละ 68.3 จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 28.0 และตอบผิด จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 แสดงความถี่และร้อยละเกี่ยวกับคำตอบของมาตรฐาน Organic Thailand

มาตรฐาน Organic Thailand	ตอบ	ตอบ	ไม่ทราบคำตอบ	จำนวน
	ถูก	ผิด		
1.เครื่องหมายรับรองมาตรฐาน Organic Thailand เป็นการรับรองคุณภาพว่าผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์นั้นๆ ปลอดภัยจากสารเคมีตกค้าง	22 (5.5)	222 (55.5)	156 (39.0)	400 (100)
2.ขั้นตอนการตรวจรับรองที่เข้มข้นทำให้ตรามาตรฐาน Organic Thailand เป็นที่ยอมรับของต่างประเทศ	33 (8.3)	146 (36.5)	221 (55.3)	400 (100)
3.ระยะเวลาปรับเปลี่ยนจากเกษตรเคมี เป็นเกษตรอินทรีย์ ใช้ระยะเวลาปรับเปลี่ยน 1 ปีสำหรับพืชล้มลุก (ข้าว ข้าวโพด ถั่วต่างๆ) และ 3 ปีสำหรับพืชสวนทุกชนิด	120 (30.0)	19 (4.8)	261 (65.3)	400 (100)
4.เกษตรกรสามารถใช้สารเคมีได้บางส่วน ในกรณีที่ไม่สามารถหาสารชีวภาพได้ แต่ต้องใช้เท่าที่จำเป็นเท่านั้น	64 (16.0)	137 (34.3)	199 (49.8)	400 (100)

จากตารางที่ 4.8 ค่าความถี่และค่าร้อยละเกี่ยวกับคำตอบของมาตรฐาน Organic Thailand พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบผิดในข้อที่ 1 เครื่องหมายรับรองมาตรฐาน Organic Thailand เป็นการรับรองคุณภาพว่าผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์นั้นๆ ปลอดภัยจากสารเคมีตกค้าง จำนวน 222

คน คิดเป็นร้อยละ 55.5 ไม่ทราบคำตอบ จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 39.0 และตอบถูก จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.5 ในข้อที่ 2 ขั้นตอนการตรวจรับรองที่เข้มข้นทำให้ตรามาตรฐาน Organic Thailand เป็นที่ยอมรับของต่างประเทศ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ทราบคำตอบ จำนวน 221 คน คิดเป็นร้อยละ 55.3 ตอบผิด จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 36.5 และตอบถูก จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3 ในข้อที่ 3 ระยะเวลาปรับเปลี่ยนจากเกษตรเคมี เป็นเกษตรอินทรีย์ ใช้ระยะเวลาปรับเปลี่ยน 1 ปีสำหรับพืชล้มลุก (ข้าว ข้าวโพด ถั่วต่างๆ) และ 3 ปี สำหรับพืชสวนทุกชนิด ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ทราบคำตอบ จำนวน 261 คน คิดเป็นร้อยละ 65.3 ตอบถูก จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 และตอบผิด จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 4.8 ในข้อที่ 4 เกษตรกรสามารถใช้สารเคมีได้บางส่วนในกรณีที่ไม่สามารถหาสารชีวภาพได้แต่ต้องใช้เท่าที่จำเป็นเท่านั้น ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ทราบคำตอบ จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 49.8 ตอบผิด 137 คน คิดเป็นร้อยละ 34.3 และตอบถูก จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 16.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 แสดงความถี่และร้อยละเกี่ยวกับคำตอบของมาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe

มาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe	ตอบ ถูก	ตอบ ผิด	ไม่ทราบ คำตอบ	จำนวน
1.เกษตรกรที่ได้รับมาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย คือเกษตรกรที่ทำเกษตรเชิงเดี่ยว	70 (17.5)	71 (17.8)	259 (64.8)	400 (100)
2.มาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย เกษตรกรไม่สามารถใช้สารเคมีทุกชนิดและพืชตัดต่อพันธุกรรม GMOs	140 (35.0)	18 (4.5)	242 (60.5)	400 (100)
3.เกษตรกรที่ได้รับมาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย สามารถผลิตเพื่อขายส่งให้แก่พ่อค้าคนกลางได้ทั้งหมด	42 (10.5)	122 (30.5)	236 (59.0)	400 (100)
4.ผู้บริโภคสามารถตรวจสอบการผลิตย้อนกลับได้	179 (44.8)	12 (3.0)	209 (52.3)	400 (100)

จากตารางที่ 4.9 ค่าความถี่และค่าร้อยละเกี่ยวกับคำตอบของมาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ทราบคำตอบในข้อที่ 1 เกษตรกรที่ได้รับมาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย คือเกษตรกรที่ทำเกษตรเชิงเดี่ยว จำนวน 259 คน คิดเป็นร้อยละ 64.8 ตอบผิด จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 17.8 และตอบถูก จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 17.5 ในข้อที่ 2 มาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย เกษตรกรไม่สามารถใช้สารเคมีทุกชนิดและพืชตัดต่อพันธุกรรม GMOs ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ทราบคำตอบ จำนวน 242 คน คิดเป็นร้อยละ 60.5 ตอบถูก จำนวน

140 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0 และตอบผิด จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5 ในข้อที่ 3 เกษตรกรที่ได้รับมาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย สามารถผลิตเพื่อขายส่งให้แก่พ่อค้าคนกลางได้ทั้งหมด ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ทราบคำตอบ จำนวน 236 คน คิดเป็นร้อยละ 59.0 ตอบผิด จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 30.5 และตอบถูก จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 10.5 ในข้อที่ 4 ผู้บริโภคสามารถตรวจสอบการผลิตย้อนกลับได้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ทราบคำตอบ จำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 52.3 ตอบถูก จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 44.8 และตอบผิด จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.0 ตามลำดับ\

4.1.5 การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในแต่ละมาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐาน Q, มาตรฐาน GAP, มาตรฐาน IFOAM, มาตรฐาน Organic Thailand, มาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในแต่ละมาตรฐาน

มาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ดีความค่าเฉลี่ย
1.มาตรฐาน Q	0.35	0.87	น้อยที่สุด
2.มาตรฐาน GAP	1.12	1.23	น้อย
3.มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ IFOAM	1.06	1.38	น้อย
4.มาตรฐาน Organic Thailand	0.59	0.82	น้อยที่สุด
5.มาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe	1.07	1.18	น้อย

จากตารางที่ 4.10 พบว่า มาตรฐาน Q มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 0.35$ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = 0.87 มาตรฐาน GAP มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 1.12$ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = 1.23 มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ IFOAM มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 1.06$ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = 1.38 มาตรฐาน Organic Thailand มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 0.59$ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = 0.82 และมาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 1.07$ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = 1.18 ตามลำดับ

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมานเพื่อทดสอบสมมติฐาน

ผู้วิจัยวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Q มาตรฐาน GAP มาตรฐาน IFOAM มาตรฐาน Organic Thailand มาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe ที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตร ที่แตกต่างกัน โดยใช้ค่าสถิติ F-test และ One Way ANOVA ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตารางที่ 4.11 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Q จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t	Sig.
ชาย	156	0.45	0.99	24.08	0.075
หญิง	244	0.29	0.78		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Q ไม่แตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.075 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.12 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t	Sig.
ชาย	156	0.45	0.99	7.29	0.075
หญิง	244	0.29	0.78		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP ไม่แตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.901 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.13 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน IFOAM จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t	Sig.
ชาย	156	0.45	0.99	7.25	0.075
หญิง	244	0.29	0.78		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน IFOAM ไม่แตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.196 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.14 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Organic Thailand จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t	Sig.
ชาย	156	0.69	0.91	20.30	0.049*
หญิง	244	0.53	0.75		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Organic Thailand แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพิจารณาจากค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.049 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.15 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t	Sig.
ชาย	156	1.14	1.31	8.16	0.394
หญิง	244	1.03	1.10		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe ไม่แตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.394 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.16 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Q จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	F	Sig.
ไม่เกิน 20 ปี	3	2.33	2.08	4.275	0.002*
21-30 ปี	68	0.36	0.94		
31-40 ปี	52	0.40	0.91		
41-50 ปี	69	0.24	0.62		
50 ปีขึ้นไป	208	0.35	0.86		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Q ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพิจารณาจากค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.002 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.17 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Q จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่

อายุ	ไม่เกิน 20 ปี	21-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	50 ปีขึ้นไป
ไม่เกิน 20 ปี	-	0.000*	0.000*	0.000*	0.000*
21-30 ปี	-	-	0.820	0.411	0.890
31-40 ปี	-	-	-	0.320	0.692
41-50 ปี	-	-	-	-	0.383
50 ปีขึ้นไป	-	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.17 พบว่า (1) ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุไม่เกิน 20 ปีมีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Q มากกว่าอายุ 21-30 ปี (2) ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุไม่เกิน 20 ปีมีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Q มากกว่าอายุ 31-40 ปี (3) ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุไม่เกิน 20 ปีมีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Q มากกว่าอายุ 41-50 ปี (4) ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุไม่เกิน 20 ปีมีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Q มากกว่าอายุ 50 ปีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.18 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	F	Sig.
ไม่เกิน 20 ปี	3	1.33	1.52	0.827	0.509
21-30 ปี	68	1.16	1.14		
31-40 ปี	52	1.13	1.35		
41-50 ปี	69	0.88	1.18		
50 ปีขึ้นไป	208	1.18	1.24		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP ไม่แตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.509 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.19 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน IFOAM จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	F	Sig.
ไม่เกิน 20 ปี	3	2.00	2.00	1.030	0.392
21-30 ปี	68	1.20	1.46		
31-40 ปี	52	1.25	1.46		
41-50 ปี	69	0.91	1.44		
50 ปีขึ้นไป	208	1.01	1.30		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน IFOAM ไม่แตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.392 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.20 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Organic Thailand จำแนกตาม

อายุ

อายุ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	F	Sig.
ไม่เกิน 20 ปี	3	1.33	0.57	1.634	0.165
21-30 ปี	68	0.61	0.82		
31-40 ปี	52	0.78	0.87		
41-50 ปี	69	0.59	0.89		
50 ปีขึ้นไป	208	0.53	0.77		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Organic Thailand ไม่แตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.165 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.21 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe

จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	F	Sig.
ไม่เกิน 20 ปี	3	2.33	2.08	2.217	0.066
21-30 ปี	68	1.07	1.20		
31-40 ปี	52	1.38	1.40		
41-50 ปี	69	0.88	1.02		
50 ปีขึ้นไป	208	1.04	1.15		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe ไม่แตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.066 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.22 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Q จำแนกตามสถานภาพสมรส

สถานภาพสมรส	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	F	Sig.
โสด	123	0.35	0.91	1.422	0.243
สมรส	225	0.40	0.92		
หย่าร้าง/หม้าย	52	0.17	0.47		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Q ไม่แตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.243 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.23 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP จำแนกตามสถานภาพสมรส

สถานภาพสมรส	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	F	Sig.
โสด	123	0.93	1.12	3.485	0.032*
สมรส	225	1.15	1.27		
หย่าร้าง/หม้าย	52	1.46	1.21		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพิจารณาจากค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.032 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.24 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP จำแนกตามสถานภาพสมรส เป็นรายคู่

สถานภาพสมรส	โสด	สมรส	หย่าร้าง/หม้าย
โสด	-	0.117	0.010*
สมรส	-	-	0.101
หย่าร้าง/หม้าย	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.24 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามสถานภาพ โสด มีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP มากกว่าสถานภาพหย่าร้าง/หม้าย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.25 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน IFOAM จำแนกตามสถานภาพสมรส

สถานภาพสมรส	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	F	Sig.
โสด	123	1.06	1.41	0.255	0.775
สมรส	225	1.04	1.36		
หย่าร้าง/หม้าย	52	1.19	1.41		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.25 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน IFOAM ไม่แตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.775 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.26 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Organic Thailand จำแนกตามสถานภาพสมรส

สถานภาพสมรส	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	F	Sig.
โสด	123	0.60	0.82	0.493	0.611
สมรส	225	0.56	0.81		
หย่าร้าง/หม้าย	52	0.69	0.87		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.26 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Organic Thailand ไม่แตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.611 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.27 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe
จำแนกตามสถานภาพสมรส

สถานภาพสมรส	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	F	Sig.
โสด	123	1.00	1.23	0.669	0.513
สมรส	225	1.13	1.20		
หย่าร้าง/หม้าย	52	0.98	1.03		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.27 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe ไม่แตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.513 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.28 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Q จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	F	Sig.
ต่ำกว่าปริญญาตรี	71	0.33	0.87	0.025	0.975
ปริญญาตรี	223	0.35	0.87		
สูงกว่าปริญญาตรี	106	0.36	0.87		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.28 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Q ไม่แตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.975 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.29 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	F	Sig.
ต่ำกว่าปริญญาตรี	71	0.98	1.16	0.574	0.564
ปริญญาตรี	223	1.16	1.21		
สูงกว่าปริญญาตรี	106	1.13	1.32		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.29 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP ไม่แตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.564 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.30 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน IFOAM จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	F	Sig.
ต่ำกว่าปริญญาตรี	71	0.76	1.29	2.279	0.104
ปริญญาตรี	223	1.16	1.38		
สูงกว่าปริญญาตรี	106	1.07	1.42		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.30 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน IFOAM ไม่แตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.104 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.31 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Organic Thailand จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	F	Sig.
ต่ำกว่าปริญญาตรี	71	0.53	0.84	1.794	0.168
ปริญญาตรี	223	0.55	0.76		
สูงกว่าปริญญาตรี	106	0.72	0.91		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.31 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Organic Thailand ไม่แตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.168 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.32 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe
จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	F	Sig.
ต่ำกว่าปริญญาตรี	71	0.90	1.09	0.961	0.383
ปริญญาตรี	223	1.10	1.12		
สูงกว่าปริญญาตรี	106	1.13	1.36		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.32 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe ไม่แตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.383 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.33 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Q จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	F	Sig.
นักเรียน/นักศึกษา	7	1.14	1.67	1.600	0.173
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	130	0.36	0.93		
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	116	0.32	0.81		
ลูกจ้าง/พนักงานบริษัทเอกชน	79	0.29	0.73		
อื่นๆ	68	0.39	0.90		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.33 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Q ไม่แตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.173 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.34 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	F	Sig.
นักเรียน/นักศึกษา	7	1.00	1.15	1.117	0.348
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	130	1.28	1.31		
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	116	1.06	1.16		
ลูกจ้าง/พนักงานบริษัทเอกชน	79	0.93	1.12		
อื่นๆ	68	1.16	1.29		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.34 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP ไม่แตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.348 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.35 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน IFOAM จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	F	Sig.
นักเรียน/นักศึกษา	7	1.57	1.51	1.453	0.216
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	130	1.13	1.34		
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	116	0.96	1.37		
ลูกจ้าง/พนักงานบริษัทเอกชน	79	1.27	1.56		
อื่นๆ	68	0.82	1.20		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.35 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน IFOAM ไม่แตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.216 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.36 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Organic Thailand จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	F	Sig.
นักเรียน/นักศึกษา	7	0.85	0.69	1.140	0.337
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	130	0.60	0.75		
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	116	0.61	0.82		
ลูกจ้าง/พนักงานบริษัทเอกชน	79	0.68	0.89		
อื่นๆ	68	0.42	0.86		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.36 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Organic Thailand ไม่แตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.337 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.37 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe
จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	F	Sig.
นักเรียน/นักศึกษา	7	1.14	1.57	0.657	0.622
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	130	1.16	1.19		
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	116	1.11	1.19		
ลูกจ้าง/พนักงานบริษัทเอกชน	79	1.05	1.20		
อื่นๆ	68	0.88	1.11		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.37 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe ไม่แตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.622 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.38 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Q จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	F	Sig.
ต่ำกว่า 15,000 บาท	46	0.36	0.85	1.780	0.132
15,000-30,000 บาท	131	0.48	1.01		
30,001-45,000 บาท	95	0.17	0.54		
45,001-60,000 บาท	57	0.29	0.77		
สูงกว่า 60,000 บาท	71	0.40	1.00		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.38 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Q ไม่แตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.132 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.39 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	F	Sig.
ต่ำกว่า 15,000 บาท	46	1.06	1.16	1.043	0.385
15,000-30,000 บาท	131	1.22	1.24		
30,001-45,000 บาท	95	1.23	1.34		
45,001-60,000 บาท	57	0.91	1.19		
สูงกว่า 60,000 บาท	71	1.00	1.13		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.39 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP ไม่แตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.132 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.40 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน IFOAM จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	F	Sig.
ต่ำกว่า 15,000 บาท	46	0.95	1.36	1.306	0.267
15,000-30,000 บาท	131	1.20	1.40		
30,001-45,000 บาท	95	1.16	1.39		
45,001-60,000 บาท	57	0.75	1.18		
สูงกว่า 60,000 บาท	71	1.00	1.47		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.40 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน IFOAM ไม่แตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.267 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.41 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Organic Thailand จำแนกตาม รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	F	Sig.
ต่ำกว่า 15,000 บาท	46	0.65	0.92	1.126	0.344
15,000-30,000 บาท	131	0.69	0.85		
30,001-45,000 บาท	95	0.48	0.69		
45,001-60,000 บาท	57	0.50	0.73		
สูงกว่า 60,000 บาท	71	0.60	0.90		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.41 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Organic Thailand ไม่แตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.344 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.42 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	F	Sig.
ต่ำกว่า 15,000 บาท	46	1.06	1.14	0.775	0.542
15,000-30,000 บาท	131	1.22	1.29		
30,001-45,000 บาท	95	1.01	1.11		
45,001-60,000 บาท	57	0.94	1.04		
สูงกว่า 60,000 บาท	71	1.01	1.22		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.42 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe ไม่แตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.542 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.43 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Q จำแนกตามทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตร

ทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตร	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	F	Sig.
น้อยที่สุด	23	0.26	0.68	2.596	0.036*
น้อย	59	0.08	0.53		
ปานกลาง	208	0.35	0.84		
มาก	91	0.51	1.04		
มากที่สุด	19	0.57	1.16		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.43 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Q แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพิจารณาจากค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.036 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.44 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Q จำแนกตามทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตร เป็นรายคู่

ทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตร	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
น้อยที่สุด	-	0.410	0.619	0.208	0.238
น้อย	-	-	0.035*	0.003*	0.032*
ปานกลาง	-	-	-	0.142	0.284
มาก	-	-	-	-	0.776
มากที่สุด	-	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.44 พบว่า (1) ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีทัศนคติของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP ในระดับน้อย แตกต่างจากระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP ในระดับปานกลาง (2) ความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP ในระดับน้อย แตกต่างจากระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP ในระดับมาก และ

(3) ความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP ในระดับน้อย แตกต่างจากระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP ในระดับมากที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.45 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP จำแนกตามทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตร

ทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจใน สินค้าเกษตร	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	F	Sig.
น้อยที่สุด	23	0.60	1.03	2.723	0.29
น้อย	59	0.93	1.11		
ปานกลาง	208	1.12	1.22		
มาก	91	1.27	1.32		
มากที่สุด	19	1.68	1.24		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.45 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP ไม่แตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.29 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.46 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน IFOAM จำแนกตามทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตร

ทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจใน สินค้าเกษตร	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	F	Sig.
น้อยที่สุด	23	0.60	1.07	4.794	0.001*
น้อย	59	0.89	1.33		
ปานกลาง	208	0.92	1.26		
มาก	91	1.45	1.55		
มากที่สุด	19	1.84	1.67		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.46 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน IFOAM แตกต่าง

กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพิจารณาจากค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.001 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.47 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน IFOAM จำแนกตามทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตร เป็นรายคู่

ทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตร	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
น้อยที่สุด	-	0.386	0.285	0.008*	0.004*
น้อย	-	-	0.883	0.015*	0.009*
ปานกลาง	-	-	-	0.002*	0.005*
มาก	-	-	-	-	0.253
มากที่สุด	-	-	-	-	-

ระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.47 พบว่า (1) ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีทัศนคติของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรมาตรฐาน IFOAM ในระดับน้อยที่สุด แตกต่างจากระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรมาตรฐาน IFOAM ในระดับมาก (2) ความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรมาตรฐาน IFOAM ในระดับน้อยที่สุด แตกต่างจากระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรมาตรฐาน IFOAM ในระดับมากที่สุด (3) ความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรมาตรฐาน IFOAM ในระดับน้อย แตกต่างจากระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรมาตรฐาน IFOAM ในระดับมาก (4) ความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรมาตรฐาน IFOAM ในระดับน้อย แตกต่างจากระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรมาตรฐาน IFOAM ในระดับมากที่สุด (5) ความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรมาตรฐาน IFOAM ในระดับปานกลาง แตกต่างจากระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรมาตรฐาน IFOAM ในระดับมาก และ (6) ความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรมาตรฐาน IFOAM ในระดับปานกลาง แตกต่างจากระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรมาตรฐาน IFOAM ในระดับมากที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.48 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Organic Thailand จำแนกตามทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตร

ทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตร	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	F	Sig.
น้อยที่สุด	23	0.56	1.03	2.423	0.048*
น้อย	59	0.47	0.67		
ปานกลาง	208	0.53	0.76		
มาก	91	0.73	0.92		
มากที่สุด	19	1.00	0.94		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.48 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Organic Thailand แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพิจารณาจากค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.048 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.49 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐาน Organic Thailand จำแนกตามทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตร เป็นรายคู่

ทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตร	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
น้อยที่สุด	-	0.652	0.882	0.370	0.087
น้อย	-	-	0.596	0.056	0.015*
ปานกลาง	-	-	-	0.055	0.019*
มาก	-	-	-	-	0.201
มากที่สุด	-	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.49 พบว่า (1)ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีทัศนคติของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรมาตรฐาน Organic Thailand ในระดับน้อย แตกต่างจากระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรมาตรฐาน Organic Thailand ในระดับมากที่สุด (2)ความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตร

มาตรฐาน Organic Thailand ในระดับปานกลาง แตกต่างจากระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรมาตรฐาน Organic Thailand ในระดับมากที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.50 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe จำแนกตามทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตร

ทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจใน สินค้าเกษตร	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	F	Sig.
น้อยที่สุด	23	0.60	1.03	3.312	0.011*
น้อย	59	1.01	1.18		
ปานกลาง	208	1.00	1.19		
มาก	91	1.27	1.16		
มากที่สุด	19	1.73	1.19		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.50 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพิจารณาจากค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.011 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.51 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe จำแนกตามทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตร เป็นรายคู่

ทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจ ในสินค้าเกษตร	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
น้อยที่สุด	-	0.159	0.131	0.016*	0.002*
น้อย	-	-	0.922	0.190	0.021*
ปานกลาง	-	-	-	0.064	0.009*
มาก	-	-	-	-	0.120
มากที่สุด	-	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.51 พบว่า (1) ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีทัศนคติของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรมาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe ในระดับน้อยที่สุด แตกต่างจากระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรมาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe ในระดับมาก (2) ความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรมาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe ในระดับน้อยที่สุด แตกต่างจากระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรมาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe ในระดับมากที่สุด (3) ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีทัศนคติต่อระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรมาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe ในระดับน้อย แตกต่างจากระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรมาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe ในระดับมากที่สุด (4) ความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรมาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe ในระดับปานกลาง แตกต่างจากระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรมาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe ในระดับมากที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.52 สรุปสมมติฐานการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตร

ตัวแปร	ตัวแปรตาม	สถิติ	Sig.	ผลการทดสอบ
เพศ	มาตรฐาน Q	F-test	0.075	ไม่แตกต่าง
	มาตรฐาน GAP		0.901	ไม่แตกต่าง
	มาตรฐาน IFOAM		0.196	ไม่แตกต่าง
	มาตรฐาน Organic Thailand		0.049*	แตกต่าง
	มาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe		0.394	ไม่แตกต่าง
อายุ	มาตรฐาน Q	F-test	0.002*	แตกต่าง
	มาตรฐาน GAP		0.509	ไม่แตกต่าง
	มาตรฐาน IFOAM		0.392	ไม่แตกต่าง
	มาตรฐาน Organic Thailand		0.165	ไม่แตกต่าง
	มาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe		0.066	ไม่แตกต่าง
สถานภาพสมรส	มาตรฐาน Q	F-test	0.243	ไม่แตกต่าง
	มาตรฐาน GAP		0.032*	แตกต่าง
	มาตรฐาน IFOAM		0.775	ไม่แตกต่าง
	มาตรฐาน Organic Thailand		0.611	ไม่แตกต่าง
	มาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe		0.513	ไม่แตกต่าง

ตารางที่ 4.52 สรุปสมมติฐานการเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าเกษตร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตร (ต่อ)

ตัวแปร	ตัวแปรตาม	สถิติ	Sig.	ผลการทดสอบ
ระดับการศึกษา	มาตรฐาน Q	F-test	0.975	ไม่แตกต่าง
	มาตรฐาน GAP		0.564	ไม่แตกต่าง
	มาตรฐาน IFOAM		0.104	ไม่แตกต่าง
	มาตรฐาน Organic Thailand		0.168	ไม่แตกต่าง
	มาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe		0.383	ไม่แตกต่าง
อาชีพ	มาตรฐาน Q	F-test	0.173	ไม่แตกต่าง
	มาตรฐาน GAP		0.348	ไม่แตกต่าง
	มาตรฐาน IFOAM		0.216	ไม่แตกต่าง
	มาตรฐาน Organic Thailand		0.337	ไม่แตกต่าง
	มาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe		0.622	ไม่แตกต่าง
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	มาตรฐาน Q	F-test	0.132	ไม่แตกต่าง
	มาตรฐาน GAP		0.385	ไม่แตกต่าง
	มาตรฐาน IFOAM		0.267	ไม่แตกต่าง
	มาตรฐาน Organic Thailand		0.344	ไม่แตกต่าง
	มาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe		0.542	ไม่แตกต่าง
ทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตร	มาตรฐาน Q	F-test	0.036*	แตกต่าง
	มาตรฐาน GAP		0.290	ไม่แตกต่าง
	มาตรฐาน IFOAM		0.001*	แตกต่าง
	มาตรฐาน Organic Thailand		0.048*	แตกต่าง
	มาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe		0.011*	แตกต่าง

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการใช้สินค้าเกษตรและความรู้ความเข้าใจของผู้บริโภคที่มีต่อสินค้าเกษตร เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- 1) เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจของผู้บริโภคที่มีต่อมาตรฐานสินค้าเกษตร
- 2) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้บริโภคที่แตกต่างกัน มีผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานของสินค้าเกษตรที่แตกต่างกัน
- 3) เพื่อศึกษาทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจที่แตกต่างกัน มีผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตรที่แตกต่างกัน

ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือผู้ใช้บริการซื้อสินค้าในห้างสรรพสินค้า Top Market โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน และได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะประชากรศาสตร์เป็นข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นข้อคำถามปลายเปิด แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ซึ่งเป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการซื้อสินค้าเกษตรเป็นข้อมูลการซื้อสินค้าของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นข้อคำถามปลายเปิด แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการซื้อสินค้าเกษตรในห้างสรรพสินค้า Top Market ได้แก่ ความถี่ในการซื้อสินค้า จำนวนเงินที่ซื้อสินค้า บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อ ประเภทสินค้าที่ซื้อ ปัจจัยในการเลือกซื้อ ซื้อสินค้าจากแหล่งไหนมากที่สุด

ส่วนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นข้อคำถามปลายปิด แบบมาตราส่วนประมาณค่าแบบตัวเลข (Numerical Rating Scales)

ส่วนที่ 4 สอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานเกษตรของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นข้อคำถามปลายปิด แบบมาตราส่วนประมาณค่า 20 ระดับ (Rating Scales) ได้แก่ มาตรฐาน Q, มาตรฐาน GAP, มาตรฐาน IFOAM, มาตรฐาน Organic Thailand, มาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทดสอบสมมติฐาน โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้วยค่าสถิติอ้างอิง Anova F-test แบ่งตามหัวข้อออกได้ดังนี้

- 5.1 สรุปผลการวิจัย
- 5.2 อภิปรายผล
- 5.3 ข้อเสนอแนะ
- 5.4 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน สามารถจำแนกข้อมูลเกี่ยวกับด้านลักษณะประชากรศาสตร์ได้ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 244 คน คิดเป็นร้อยละ 61.0 จำแนกตามกลุ่มอายุ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 52.0 จำแนกตามสถานภาพสมรส กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 56.3 จำแนกตามระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 55.8 จำแนกตามอาชีพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็นข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 32.5 จำแนกตามรายได้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ 15,000 - 30,000 บาท จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 32.8

การศึกษาพฤติกรรมการซื้อสินค้าเกษตรสามารถจำแนกข้อมูลเกี่ยวกับด้านพฤติกรรมการซื้อสินค้าเกษตรได้ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ซื้อผลิตภัณฑ์เกษตรมากกว่า 4 ครั้ง/เดือน คิดเป็นร้อยละ 37.0 จำแนกตามกลุ่มหรือบุคคลใดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าเกษตรมากที่สุด กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตนเองเป็นผู้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าเกษตรมากที่สุด จำนวน 226 คน คิดเป็นร้อยละ 56.5 จำแนกตามปัจจัยใดที่ทำให้ท่านเลือกซื้อสินค้าเกษตรมากที่สุด กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกตรามาตรฐาน จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 48.5 จำแนกตามสถานที่ที่เลือกซื้อสินค้าเกษตรมากที่สุด กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกซื้อสินค้าที่ตลาดสด จำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 52.3 จำแนกตามการเลือกซื้อสินค้าเกษตรต่อครั้งในราคาเท่าไร กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกซื้อสินค้าในราคา 1-500 บาท จำนวน 311 คน คิดเป็นร้อยละ 77.8

การศึกษาทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตร กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรอยู่ที่ปานกลาง จำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 52.0 มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ $\bar{X} = 3.0600$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ $S.D. = 0.89072$

การศึกษาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานเกษตร 1) จำแนกตามมาตรฐาน Q กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ทราบคำตอบในข้อที่ 1 จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 40.8 กลุ่มตัวอย่างไม่ทราบคำตอบในข้อที่ 2 จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 44.5 กลุ่มตัวอย่างไม่ทราบคำตอบในข้อที่ 3 จำนวน 284 คน คิดเป็นร้อยละ 71.0 กลุ่มตัวอย่างตอบผิดในข้อที่ 4 จำนวน 198 คน คิดเป็นร้อยละ 49.5 2) จำแนกตามมาตรฐาน GAP กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ทราบคำตอบในข้อที่ 1 จำนวน 233 คน คิดเป็นร้อยละ 58.3 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ทราบคำตอบในข้อที่ 2 จำนวน 222 คน คิดเป็นร้อยละ 55.5 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ทราบคำตอบในข้อที่ 3 จำนวน 237 คน คิดเป็นร้อยละ 59.3 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ทราบคำตอบในข้อที่ 4 จำนวน 231 คน คิดเป็นร้อยละ 57.8 3) จำแนกตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ IFOAM กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ทราบคำตอบในข้อที่ 1 จำนวน 232 คน คิดเป็นร้อยละ 58.0 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ทราบคำตอบในข้อที่ 2 จำนวน 259 คน คิดเป็นร้อยละ 64.8 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ทราบคำตอบในข้อที่ 3 จำนวน 285 คน คิดเป็นร้อยละ 71.3 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ทราบคำตอบในข้อที่ 4 จำนวน 273 คน คิดเป็นร้อยละ 68.3 4) จำแนกตามมาตรฐาน Organic Thailand กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบผิดในข้อที่ 1 จำนวน 222 คน คิดเป็นร้อยละ 55.5 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ทราบคำตอบในข้อที่ 2 จำนวน 221 คน คิดเป็นร้อยละ 55.3 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ทราบคำตอบในข้อที่ 3 จำนวน 261 คน คิดเป็นร้อยละ 65.3 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่

ใหญ่ไม่ทราบคำตอบในข้อที่ 4 จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 49.8 5) จำแนกตามมาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ทราบคำตอบในข้อที่ 1 จำนวน 259 คน คิดเป็นร้อยละ 64.8 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ทราบคำตอบในข้อที่ 2 จำนวน 242 คน คิดเป็นร้อยละ 60.5 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ทราบคำตอบในข้อที่ 3 จำนวน 236 คน คิดเป็นร้อยละ 59.0 8 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ทราบคำตอบในข้อที่ 4 จำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 52.3

การศึกษาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในแต่ละมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบถูก กลุ่มตัวอย่างมาตรฐาน Q มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 0.35$ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = 0.87 มาตรฐาน GAP มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 1.12$ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = 1.23 มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ IFOAM มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 1.06$ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = 1.38 มาตรฐาน Organic Thailand มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 0.59$ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = 0.82 และมาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 1.07$ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = 1.18

5.1.2 ผลการวิเคราะห์สมมติฐาน

การทดสอบสมมติฐานการวิจัย เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยของตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม โดยตัวแปรอิสระที่ใช้ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตร ตัวแปรตาม ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจในมาตรฐาน Q, ความรู้ความเข้าใจในมาตรฐาน GAP, ความรู้ความเข้าใจในมาตรฐาน IFOAM, ความรู้ความเข้าใจในมาตรฐาน Organic Thailand, ความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe

ผลการวิเคราะห์สมมติฐาน เพศที่แตกต่างกันส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจในมาตรฐาน Q มาตรฐาน GAP มาตรฐาน IFOAM มาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe ไม่แตกต่างกัน ส่วนเพศที่แตกต่างกันส่งผลต่อมาตรฐาน Organic Thailand ที่แตกต่างกัน

อายุที่แตกต่างกันส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจในมาตรฐาน GAP มาตรฐาน IFOAM มาตรฐาน Organic Thailand มาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe ไม่แตกต่างกัน ส่วนอายุที่แตกต่างกันส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจในมาตรฐาน Q ที่แตกต่างกัน และหากวิเคราะห์เป็นรายคู่พบว่ามี 4 คู่

ประกอบด้วย (1)ไม่เกิน 20 ปี กับ 21-30 ปี (2) ไม่เกิน 20 ปี กับ 31-40 ปี (3)ไม่เกิน 20 ปี กับ 41-50 ปี (4) ไม่เกิน 20 ปี กับ50 ปีขึ้นไป

สถานภาพสมรสที่แตกต่างกันส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจในมาตรฐาน Q มาตรฐาน IFOAM มาตรฐาน Organic Thailand มาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe ไม่แตกต่างกัน ส่วนสถานภาพสมรสที่แตกต่างกันส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจในมาตรฐาน GAP และหากวิเคราะห์เป็นรายคู่พบว่ามี 1 คู่ ประกอบด้วย (1)โสดกับหย่าร้าง/หม้าย

ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจในมาตรฐาน Q มาตรฐาน GAP มาตรฐาน IFOAM มาตรฐาน Organic Thailand มาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe ไม่แตกต่างกัน

อาชีพที่แตกต่างกันส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจในมาตรฐาน Q มาตรฐาน GAP มาตรฐาน IFOAM มาตรฐาน Organic Thailand มาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe ไม่แตกต่างกัน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจในมาตรฐาน Q มาตรฐาน GAP มาตรฐาน IFOAM มาตรฐาน Organic Thailand มาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe ไม่แตกต่างกัน

ทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรที่แตกต่างกันส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจในมาตรฐาน GAP ไม่แตกต่างกัน ส่วนทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรแตกต่างกันส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจในมาตรฐาน Q ที่แตกต่างกัน และหากวิเคราะห์เป็นรายคู่พบว่ามี 3 คู่ ประกอบด้วย (1) น้อยกับปานกลาง (2) น้อยกับมาก (3) น้อยกับมากที่สุด ทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรแตกต่างกันส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจในมาตรฐาน IFOAM ที่แตกต่างกัน และหากวิเคราะห์เป็นรายคู่พบว่ามี 6 คู่ ประกอบด้วย (1) น้อยที่สุดกับมาก (2) น้อยที่สุดกับมากที่สุด (3) น้อยกับมาก (4) น้อยกับมากที่สุด (5) ปานกลางกับมาก (6) ปานกลางกับมากที่สุด ทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรแตกต่างกันส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจในมาตรฐาน Organic Thailand ที่แตกต่างกัน และหากวิเคราะห์เป็นรายคู่พบว่ามี 2 คู่ ประกอบด้วย (1) น้อยกับมากที่สุด (2) ปานกลางกับมากที่สุด ทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรแตกต่างกันส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe

ที่แตกต่างกัน และหากวิเคราะห์เป็นรายคู่พบว่า มี 4 คู่ ประกอบด้วย (1) น้อยที่สุดกับมาก (2) น้อยที่สุดกับมากที่สุด (3) น้อยกับมากที่สุด (4) ปานกลางกับมากที่สุด

5.2 อภิปรายผล

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการใช้สินค้าเกษตรและความรู้ความเข้าใจของผู้บริโภคที่มีต่อสินค้าเกษตร มีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

5.2.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะประชากรศาสตร์เป็นข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ลักษณะประชากรศาสตร์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 50 ปีขึ้นไป ระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี สถานภาพสมรส อาชีพส่วนใหญ่เป็นข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีรายได้ 15,000 - 30,000 บาท ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวความคิดของ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2541, น.204) ที่กล่าวว่า บุคคลที่มีเพศและอายุแตกต่างกันจะมีความต้องการในตัวสินค้าและบริการที่แตกต่างกัน ซึ่งสาเหตุที่ได้ข้อมูลออกมาดังกล่าว เกิดจากวิธีการเก็บแบบสอบถาม โดยส่วนใหญ่ผู้ที่ให้ข้อมูลเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย และผลงานวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับแนวความคิดของ อุดลย์ จาตุรงค์กุล และดลยา จาตุรงค์กุล (2545, น.38-39) ที่กล่าวว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ รวมถึง อายุ เพศ วงจรชีวิตของครอบครัว การศึกษา รายได้ เป็นต้น ลักษณะดังกล่าวมีความสำคัญต่อการตลาดเพราะเกี่ยวพันกับอุปสงค์ (Demand) ในตัวสินค้า

5.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลการซื้อสินค้าของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการซื้อสินค้า พบว่า การศึกษาพฤติกรรมการซื้อสินค้าเกษตรของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ซื้อผลิตภัณฑ์เกษตรมากกว่า 4 ครั้ง/เดือน ตนเองเป็นผู้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าเกษตรมากที่สุด กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกซื้อสินค้าเกษตรที่ตรงมาตรฐาน ตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกซื้อสินค้าที่ตลาดสด และเลือกซื้อสินค้าในราคา 1-500 บาท ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวความคิดของ ไมตรี เสถะรักษ์ (2558, น.44) ที่กล่าวว่า พฤติกรรมการซื้อสินค้าเกษตรของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ซื้อผลิตภัณฑ์เกษตร 1 ครั้งต่อสัปดาห์ขึ้นไป และเห็นว่าการติดฉลากอาหารออร์แกนิกทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตัวผลิตภัณฑ์ว่าปลอดภัยและมีจริง

5.2.3 การวิเคราะห์ข้อมูลทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษาข้อมูลทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตร ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรอยู่ที่ปานกลาง ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวความคิดของ ปรีชาติ แสงคำเฉลียง และเพียรศักดิ์ ภักดี (2559) จากผลการสำรวจผู้บริโภคเกี่ยวกับการรับรู้และสอบถามถึงความรู้ที่มีเกี่ยวกับตรารับรองสินค้าเกษตร พบว่าการรับรองและตรารับรองสินค้าเกษตร ผู้บริโภคส่วนใหญ่ไม่ทราบความเป็นจริงแน่ชัดเกี่ยวกับกระบวนการที่เกษตรกรใช้ในการขอรับรองและการได้ใบรับรองมารับรองสินค้าเกษตร ซึ่งผลการสำรวจเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับงานวิจัยที่ได้ทำการสำรวจในกรุงเทพมหานคร (Roitner-Schobesberger, Darnhofer, Somsook, & Vogl, 2008).

5.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานเกษตรของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษาข้อมูลความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานเกษตร ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตรอยู่ที่น้อย ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวความคิดของ ปรีชาติ แสงคำเฉลียง และเพียรศักดิ์ ภักดี (2559) จากผลการวิเคราะห์พบว่าผู้บริโภคมากกว่าร้อยละ 55.00 ไม่สามารถจำแนกตรารับรองสินค้าเกษตรอินทรีย์ออกจากสินค้าเกษตรปลอดภัยได้เนื่องจากผู้บริโภคมีความรู้ความเข้าใจตรารับรองอาหารปลอดภัยคือตรารับรองเกษตรอินทรีย์ด้วยเช่นกัน ถึงแม้ว่าผู้บริโภคมากกว่าครึ่งจะมีความรู้ความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับตรารับรองสินค้าเกษตรปลอดภัย แต่ผู้บริโภคมากกว่าร้อยละ 85.00 นั้นมีความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับตรารับรองสินค้าอินทรีย์ โดยผู้บริโภคสามารถระบุได้ถูกต้องว่าตรารับรองสินค้าอินทรีย์มีลักษณะเป็นเช่นไร ผู้บริโภคนอกจากนี้ความรู้ของผู้บริโภคที่มีต่อตราสินค้าเกษตรอินทรีย์ยังส่งผลถึงความเชื่อมั่นในตราสินค้าเกษตรอินทรีย์ นอกจากนี้จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ที่ถูกต้องที่มีต่อตรารับรองสินค้าเกษตรอินทรีย์นั้นยังส่งผลต่อความเชื่อมั่นในตรารับรองอีกด้วย

5.2.5 การวิเคราะห์ทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตร กับความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตร

จากการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามในส่วนของความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตร Q มีความเข้าใจที่คาดเคลื่อน เนื่องจากตอบไม่ตรงกับความเข้าใจของตนเอง ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความเข้าใจน้อยที่สุด ตอบคำถามได้ถูกต้องมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความเข้าใจน้อย ในขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความเข้าใจปานกลาง มากและมากที่สุด ตอบคำถามได้ถูกต้องตามเข้าใจของตนตามลำดับ แม้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามจะเข้าใจว่าตนเองมีความเข้าใจ แต่จากผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคำถามผิดกว่าครึ่งหนึ่ง ซึ่งทำให้เห็นได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความสับสนและไม่เข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตร Q อย่างแท้จริง ในส่วนของมาตรฐานสินค้าเกษตร GAP และมาตรฐานสินค้าเกษตร IFOAM นั้น ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบคำถามได้ถูกต้องตามความเข้าใจของตนเอง ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความเข้าใจน้อยที่สุด ตอบคำถามได้ถูกต้องน้อยที่สุด และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความเข้าใจน้อย ปานกลาง มากและมากที่สุด ตอบคำถามได้ถูกต้องตามระดับความเข้าใจของตนตามลำดับ ในส่วนของมาตรฐานสินค้าเกษตร Organic Thailand นั้น ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเข้าใจที่คาดเคลื่อน เนื่องจากตอบไม่ตรงกับความเข้าใจของตนเอง ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความเข้าใจน้อยที่สุด ตอบคำถามได้ถูกต้องมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความเข้าใจน้อยและปานกลาง ในขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความเข้าใจมากและมากที่สุด ตอบคำถามได้ถูกต้องตามเข้าใจของตนตามลำดับ ซึ่งทำให้เห็นได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความสับสนและไม่เข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตร Organic Thailand อย่างแท้จริง และในส่วนของมาตรฐานสินค้าเกษตรอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe นั้น ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบคำถามได้ถูกต้องตามความเข้าใจของตนเอง ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความเข้าใจน้อยที่สุด ตอบคำถามได้ถูกต้องน้อยที่สุด และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความเข้าใจน้อย ปานกลาง มากและมากที่สุด ตอบคำถามได้ถูกต้องตามระดับความเข้าใจของตนตามลำดับ

ผลการศึกษาข้อมูลความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตร ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเข้าใจในมาตรฐานสินค้าเกษตรในระดับน้อย ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับแนวความคิดของ ปรินชาติ แสงคำเฉลียง และเพ็ชรศักดิ์ ภักดี (2559) จากผลการวิเคราะห์พบว่าผู้บริโภคมากกว่าร้อยละ 55 ไม่สามารถจำแนกตรารับรองสินค้าเกษตรอินทรีย์ออกจากสินค้าเกษตรปลอดภัยได้ เนื่องจากผู้บริโภคมีความรู้ความเข้าใจว่าตรารับรองอาหารปลอดภัย คือตรารับรองเกษตรอินทรีย์ด้วยเช่นกัน

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาค้นคว้าเรื่อง พฤติกรรมการใช้สินค้าเกษตรและความรู้ความเข้าใจของผู้บริโภคที่มีต่อสินค้าเกษตร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

5.3.1 จากการศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงอายุ 50 ปีขึ้นไป สถานภาพสมรสแล้วศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี อาชีพเป็นข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ รายได้เฉลี่ย 15,000 - 30,000 บาท มีความสนใจในสินค้าเกษตร ดังนั้นจึงควรให้องค์ความรู้ที่ถูกต้องเพื่อไม่ทำให้เกิดความเข้าใจผิดในการเลือกซื้อสินค้าในอนาคต

5.3.2 จากการศึกษาพฤติกรรมการซื้อสินค้าเกษตรพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ซื้อผลิตภัณฑ์เกษตรมากกว่า 4 ครั้ง/เดือน ตนเองเป็นผู้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ มาตรฐานคือปัจจัยที่ทำให้เลือกซื้อสินค้าเกษตร เลือกซื้อสินค้าเกษตรที่ตลาดสดมากที่สุดและซื้อสินค้าในราคา 1-500 บาท จึงพบว่าสินค้าเกษตรมีอัตราความต้องการที่บ่อยครั้งแต่ราคาต้องไม่สูงนัก ตลาดคือสถานที่เลือกซื้อ และมาตรฐานคือสิ่งสำคัญในการที่คนจะเลือกซื้อสินค้า ถ้าสินค้าทำได้ตรงความต้องการก็คงยังอัตราในการซื้อมากอยู่

5.3.3 จากการศึกษาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานเกษตร พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ทราบคำตอบถึง 19 ข้อ และ 1 ข้อ ตอบผิด ในทั้งหมด 20 คำถาม จึงแนะนำว่าควรให้ทุกหน่วยงานตระหนักถึงเรื่องมาตรฐานให้มากเพราะคนส่วนใหญ่ตัดสินใจซื้อสินค้าจากมาตรฐาน แต่กลับไม่มีความรู้ในมาตรฐานที่ตนเองเลือกซื้อ ควรเร่งให้ความรู้กับผู้บริโภคเพื่อการเลือกซื้อที่ถูกต้องและไม่ทำให้เกิดความเข้าใจผิด

5.3.4 การศึกษาทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตร กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทัศนคติที่มีของระดับความรู้ความเข้าใจในสินค้าเกษตรอยู่ที่ปานกลาง ซึ่งจากการทดสอบพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีความรู้ในด้านมาตรฐาน ซึ่งมีความขัดแย้งกัน จึงแนะนำว่าควรให้ทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนเร่งให้ความรู้แก่ผู้บริโภคอย่างเร่งด่วน

5.4 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

5.4.1 เพื่อให้เกิดความชัดเจนมากยิ่งขึ้น อาจมีการทำการวิจัยเชิงคุณภาพหรือการทำวิจัยเชิงลึกให้มากขึ้นกว่าเดิม

5.4.2 ในการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม ควรมีจำนวนข้อที่น้อยแต่มีประสิทธิภาพในการเก็บข้อมูลควรใช้คำถามที่ง่ายต่อการตีความ ง่ายต่อการเข้าใจ และถ้าเป็นไปได้ผู้วิจัยควรลงมือช่วยในการทำแบบสอบถามให้แก่ผู้ตอบแบบสอบถามที่ขาดความเข้าใจในการทำแบบสอบถาม อาจเป็นการสัมภาษณ์เพิ่มเติม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงที่สุด

5.4.3 ศึกษามาตรฐานต่างชาติเพื่อทำให้ข้อมูลครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กฎกระทรวงกำหนดลักษณะเครื่องหมาย การใช้เครื่องหมาย และการแสดงเครื่องหมายรับรอง
มาตรฐานกับสินค้าเกษตร พ.ศ. 2553. (2553). สืบค้น 5 มีนาคม, 2561, จาก
http://www.acfs.go.th/news/docs/acfs_10-07-56-03.pdf
- การผลิตพืชตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสม (GAP). (2556). สืบค้น 5 มีนาคม, 2561, จาก
<http://www.oae.go.th>
- การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืชอาหาร มาตรฐานสินค้าเกษตร มกษ. 9001-2556. (2556).
สืบค้น 7 มีนาคม, 2561, จาก <http://gap.doa.go.th>
- กัลยกร วรกุลสถฐานีย์, และพรทิพย์ สัมปตตะวานิช. (2553). การโฆษณาเบื้องต้น. สืบค้นจาก
<http://gscm.nida.ac.th/public-action/Journal/Vol.2-59/7.pdf>
- กัลยาณี กุลชัย, และพีรชัย กุลชัย. (2549). พฤติกรรมทัศนคติและปัจจัยที่มีผลต่อการบริโภคผัก
อินทรีย์ในเขตกรุงเทพมหานคร. สืบค้นจาก
<http://www.lib.ku.ac.th/KUCONF/KC4410009.pdf>
- เกษตรอินทรีย์คืออะไร. (2561). สืบค้น 5 มีนาคม, 2561, จาก <http://www.greennet.or.th/article/317>
- ความแตกต่างระหว่างเครื่องหมาย “Organic Thailand” และ “Q Organic”. (2557). สืบค้น
7 มีนาคม, 2561, จาก http://www.icaps.mju.ac.th/wtms_newsDetail.aspx?nID=12346
- ความเป็นมาและความสำคัญของ Q. (2553). สืบค้น 7 มีนาคม, 2561, จาก <http://www.acfs.go.th>
- ชูชัย สมมติไกร. (2553). พฤติกรรมผู้บริโภค. สืบค้นจาก
<http://library.ap.tu.ac.th/dublin.php?ID=13399129422>
- นัตยาพร เสมอใจ. (2550). พฤติกรรมผู้บริโภค (CONSUMER BEHAVIOR). สืบค้นจาก
<http://www.chulabook.com/description.asp?barcode=9789742124489>
- ตรารับรองมาตรฐานสินค้าอินทรีย์ที่ควรรู้จัก. (2556). สืบค้น 7 มีนาคม, 2561, จาก
<http://www.nawachione.org>
- ทฤษฎีบันได ๕ ขั้นสู่ความพอเพียง. (2561). สืบค้น 7 มีนาคม, 2561, จาก
<https://sites.google.com/site/vetherporpeanglife/thvsti-bandi-9-khan-su-khwam-phx-pheiyng>
- นชกฤต วันตะเมธ. (2555). การสื่อสารการตลาด. สืบค้นจาก
<http://libdcms.nida.ac.th/thesis6/2557/b185289.pdf>

บรรณานุกรม (ต่อ)

- บันได 9 ชั้นสู่ความพอเพียง. (2561). สืบค้น 7 มีนาคม, 2561, จาก <http://www.baanrakdin.com>
- ปณิศา มีจินดา. (2553). พฤติกรรมผู้บริโภค = *Consumer behavior*. สืบค้นจาก <http://opac.vru.ac.th/BibDetail.aspx?bibno=8582281>
- ปกาดดา ชินวงศ์. (2556). ออร์แกนิกไลฟ์สไตล์ของคนกรุง. สืบค้นจาก <https://www.thairath.co.th/content/350968>
- ปรีชาติ แสงคำเจดียง, และเพ็ชรศักดิ์ ภัคดี. (2559). อิทธิพลของการรับรู้และความรู้เกี่ยวกับตรา
รับรองสินค้าเกษตรที่มีผลต่อการบริโภคสินค้าเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดขอนแก่น. สืบค้น
จาก http://www.kmutt.ac.th/jif/public_html/article_detail.php?ArticleID=174544
- โปรแกรมการรับรองระบบเกษตรอินทรีย์ IFOAM. (2561). สืบค้น 7 มีนาคม, 2561, จาก <http://actorganic-cert.or.th/th/บริการของเรา/service/ระบบเกษตรอินทรีย์-ifoam/>
- พรรณทิวา กว้างเงิน, และบุศรา ลีมนิรันดร์กุล. (2560). ความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติของ
เกษตรกรในการผลิตข้าวหอมมะลิที่มีการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีที่เหมาะสม จังหวัด
มหาสารคาม. สืบค้นจาก <https://ag2.kku.ac.th/kaj/PDF.cfm?filename=O096%20Ags17.pdf&id=2705&keeptrack=4>
- ไมตรี เสถะรักษ์. (2558). ส่วนประสมทางการตลาดและการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคอาหารออร์แกนิก (Unpublished Independent Study). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- มาตรฐานการผลิตพืชอินทรีย์. (2559). สืบค้น 7 มีนาคม, 2561, จาก <http://esc.agritech.doae.go.th>
- มาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย หรือ Earth Safe Standard. (2560). สืบค้น 7 มีนาคม, 2561, จาก <http://www.baanrakdin.com>
- ราชกิจจานุเบกษา. (2556). พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ.2551 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมโดย
พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2556). เล่มที่ 130 ตอนที่ 40ก หน้า
1 ประกาศใช้ 9 พฤษภาคม 2556.
- รู้จักเครื่องหมาย Q กันซักหน่อย. (2553). สืบค้น 28 กุมภาพันธ์, 2561, จาก <http://www.greenshopcafe.com>
- รัชดา สิริภาณุพงศ์. (2547). พฤติกรรมผู้บริโภคและอุปสงค์ในการบริโภคผักของครัวเรือนใน
กรุงเทพมหานคร (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ระบบเกษตรอินทรีย์ IFOAM. (2559). สืบค้น 6 มีนาคม, 2561, จาก <http://actorganic-cert.or.th>
- วารุณี จินศร. (2554). *ปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษของผู้บริโภคในเขต กรุงเทพมหานคร (Unpublished Independent Study)*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
 ชัยบุรี,ปทุมธานี.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ.(2541). *การบริหารการตลาดยุคใหม่*.สืบค้นจาก
http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Mark/Duangrat_P.pdf
- สัญลักษณ์มาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย. (2556). สืบค้น 9 มีนาคม, 2561, จาก
<https://mealfiction.com/earthsafe-standard>
- สัญลักษณ์มาตรฐาน GAP. (2556). สืบค้น 9 มีนาคม, 2561, จาก
<http://www.sakaeo.doae.go.th/gap.html>
- สัญลักษณ์มาตรฐาน Organic Thailand. (2555). สืบค้น 9 มีนาคม, 2561, จาก
<http://www.nawachione.org>
- สัญลักษณ์มาตรฐาน IFOAM. (2555). สืบค้น 9 มีนาคม, 2561, จาก <http://www.nawachione.org>
- สุปัญญา ไชยชาญ. (2550). *การบริหารการตลาด = Marketing management*. สืบค้นจาก
<https://opac.psu.ac.th/BibDetail.aspx?bibno=293860>
- สุวัฒน์ ศิรินิรันดร์, และภาวนา สวนพลู. (2552). *แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภค*.
 สืบค้นจาก http://www.research-system.siam.edu/images/coop_HT/1-60/PORTO_CHINO_CSR_TRIP_PORTO_CHINO_CSR_TRIP_PROJECT/08_ref.pdf
- สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ. (2558). สืบค้น 9 มีนาคม, 2561, จาก
<http://www.acfs.go.th/certificate5.php>
- หลักเกณฑ์การใช้เครื่องหมายรับรอง Q กับสินค้าเกษตรและอาหาร. (2554). สืบค้น 9 มีนาคม, 2561,
 จาก <http://www.foodnetworksolution.com>
- อดุลย์ จาตุรงค์กุล,และดลยา จาตุรงค์กุล. (2545). *พฤติกรรมผู้บริโภค (พิมพ์ครั้งที่ 7)*. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Cochran,W.G. (1953). *คู่มือของ W.G.Cochran. 1953*. Retrieved from
<https://www.slideserve.com/chanda-kim/4>

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Parichard Sangkumchalianga, & Wen-Chi,H. (2012).Consumers' Perceptions and Attitudes of Organic Food Products in Northern Thailand. *International Food and Agribusiness Management Review*, 15(1), 35. Retrieved from http://www.academia.edu/5137295/Consumers_Perceptions_and_Attitudes_of_Organic_Food_Products_in_Northern_Thailand
- Roitner-Schobesberger, Darnhofer, Somsook, &Vogl. (2008). *Consumer perceptions of organic foods in Bangkok, Thailand*. Retrieved from <https://econpapers.repec.org/RePEc:eee:jfpoli:v:33:y:2008:i:2:p:112-121>
- Till Ahnert. (2011). *German-Thai Chamber of Commerce*. Retrieved from <http://www.greennet.or.th/article/1781>

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานเกษตร และพฤติกรรมของผู้บริโภค ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาปริญญาโท คณะบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการเป็นผู้ประกอบการ มหาวิทยาลัยรังสิต

รายละเอียด: แบบสอบถามมีทั้งหมด 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะประชากรศาสตร์

ส่วนที่ 2 : พฤติกรรมการซื้อสินค้าเกษตร

ส่วนที่ 3 : ความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานเกษตรของผู้บริโภค

ส่วนที่ 4 : ข้อเสนอแนะ

หมายเหตุ : การตอบแบบสอบถามนี้จะถูกเก็บเป็นความลับและไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่อย่างใด

ส่วนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะประชากรศาสตร์

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับข้อมูลส่วนตัวของท่าน

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. อายุ

() ไม่เกิน 20 ปี

() 21-30 ปี

() 31-40 ปี

() 41-50 ปี

() 50 ปีขึ้นไป

3.สถานภาพสมรส

() โสด

() สมรส

() หย่าร้าง/หม้าย

4. ระดับการศึกษา

() ต่ำกว่าปริญญาตรี

() ปริญญาตรี

() สูงกว่าปริญญาตรี

5. อาชีพ

- () นักเรียน/นักศึกษา () ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ () ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย
 () ลูกจ้าง/พนักงานบริษัทเอกชน () อื่นๆ โปรดระบุ.....

6. รายได้

- () ต่ำกว่า 15,000 บาท () 15,000-30,000 บาท () 30,001-45,000 บาท
 () 45,001-60,000 บาท () สูงกว่า 60,000บาท

ส่วนที่ 2 : พฤติกรรมการซื้อสินค้าเกษตร

1. ท่านซื้อผลิตภัณฑ์เกษตรบ่อยแค่ไหนใน 1 เดือน

- () ไม่ซื้อเลย () 1-2 ครั้ง () 3-4 ครั้ง () มากกว่า 4 ครั้ง

2. กลุ่มหรือบุคคลใดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าเกษตรของท่านมากที่สุด

- () ตนเอง () พ่อแม่/ผู้ปกครอง () เพื่อน/คนรู้จัก () ข้อมูลจากสื่อต่างๆ
 () คนมีชื่อเสียง () อื่นๆ(โปรดระบุ).....

3. ท่านเลือกซื้อสินค้าเกษตรจากปัจจัยใดมากที่สุด

- () มาตรฐานฐาน () บรรจุภัณฑ์ () ราคา () อื่นๆ(โปรดระบุ).....

4. ท่านเลือกซื้อสินค้าเกษตรประเภทใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () ผัก/ผลไม้ () ธัญพืช () เนื้อสัตว์
 () สินค้าแปรรูป () อื่นๆ(โปรดระบุ).....

5. ท่านเลือกซื้อสินค้าเกษตรจากที่ไหนมากที่สุด

- () ตลาดสด () ซูเปอร์มาร์เก็ต () ร้านค้าออนไลน์
 () เกษตรกรโดยตรง () อื่นๆ(โปรดระบุ).....

6.ท่านเลือกซื้อสินค้าเกษตรต่อครั้งในราคาเท่าไร

() 1-500 บาท () 501-1,000 บาท () 1,001-1,500 บาท () 1,500 บาทขึ้นไป

ส่วนที่ 3 : ความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานเกษตรของผู้บริโภค

1.ท่านคิดว่าท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสินค้าเกษตรระดับใด

() มากที่สุด () มาก () ปานกลาง () น้อย () น้อยที่สุด

คำชี้แจง: จงพิจารณาข้อความต่อไปนี้ และทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ถูกหรือทำเครื่องหมาย X หน้าข้อความที่ผิดหรือทำเครื่องหมาย O หน้าข้อความที่ไม่ทราบ

มาตรฐาน Q

..... ผลผลิตทางการเกษตรที่ได้รับมาตรฐาน Q คือผลผลิตที่ห้ามใช้สารเคมีในกระบวนการเพาะปลูกหรือเลี้ยงสัตว์

..... เครื่องหมายรับรอง Q หมายถึง เครื่องหมายรับรองที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศใช้เพื่อแสดงถึงการให้การรับรองสินค้าเกษตรและอาหาร ว่าเป็นผลผลิตเกษตรอินทรีย์

..... ตามหลักปฏิบัติของเครื่องหมายรับรอง Q เกษตรกรจะถูกตรวจสอบ 3 ครั้ง โดยไม่มีการแจ้งล่วงหน้าก่อนมีการรับรองครั้งแรก

..... เครื่องหมายรับรองมาตรฐาน Q สามารถช่วยลดผลกระทบด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อมจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืช

มาตรฐาน GAP

..... มาตรฐาน GAP เกษตรกรสามารถใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชได้

..... มาตรฐาน GAP แหล่งน้ำต้องมีมาตรฐาน น้ำที่ใช้ต้องได้จากแหล่งที่ไม่มีสภาพแวดล้อมซึ่งก่อให้เกิดการปนเปื้อนวัตถุอันตรายและจุลินทรีย์

..... เกษตรกรที่จะได้ตรารับรองมาตรฐาน GAP สามารถทำการเพาะปลูกในที่ใดก็ได้ในประเทศไทย

..... ฟักไฮโดรโปนิกส์ สามารถขอมาตรฐาน GAP ได้

มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ IFOAM

..... มาตรฐาน IFOAM คือมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล

..... มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ IFOAM เกษตรกรสามารถใช้เมล็ดพันธุ์ที่ผ่านการตัดต่อพันธุกรรม หรือ GMOs เพื่อความปลอดภัยของผลผลิตได้

..... การขอรับรองมาตรฐาน IFOAM นั้น เกษตรกรต้องแบกรับภาระในด้านค่าธรรมเนียมใบรับรอง ค่าตรวจแปลง และค่าประสานงานอื่นๆ ในราคาสูง

..... เกษตรกรผู้เลี้ยงปศุสัตว์ที่ได้รับรองมาตรฐาน IFOAM นั้น จะต้องแสดงใบรับรองพืชอาหารสัตว์และแหล่งที่มาของอาหารสัตว์ เช่น ต้นกล้วยที่ใช้ทำอาหารสัตว์ ต้องมีใบรับรองพืชเกษตรอินทรีย์

มาตรฐาน Organic Thailand

..... เครื่องหมายรับรองมาตรฐาน Organic Thailand เป็นการรับรองคุณภาพว่าผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์นั้นๆ ปลอดภัยจากสารเคมีตกค้าง

..... ขั้นตอนการตรวจรับรองที่เข้มข้นทำให้ตรามาตรฐาน Organic Thailand เป็นที่ยอมรับของต่างประเทศ

..... ระยะเวลาปรับเปลี่ยนจากเกษตรเคมี เป็นเกษตรอินทรีย์ ใช้ระยะเวลาปรับเปลี่ยน 1 ปี สำหรับพืชล้มลุก (ข้าว ข้าวโพด ถั่วต่างๆ) และ 3 ปีสำหรับพืชสวนทุกชนิด

..... เกษตรกรสามารถใช้สารเคมีได้บางส่วน ในกรณีที่ไม่สามารถหาสารชีวภาพได้ แต่ต้องใช้เท่าที่จำเป็นเท่านั้น

มาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย Earth Safe

..... เกษตรกรที่ได้รับมาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย คือเกษตรกรที่ทำเกษตรเชิงเดี่ยว

..... มาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย เกษตรกรไม่สามารถใช้สารเคมีทุกชนิดและพืชตัดต่อพันธุกรรม GMOs

..... เกษตรกรที่ได้รับมาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย สามารถผลิตเพื่อขายส่งให้แก่พ่อค้าคนกลางได้ทั้งหมด

..... ผู้บริโภคสามารถตรวจสอบการผลิตย้อนกลับได้

ส่วนที่ 4 : ข้อเสนอแนะ

หากท่านเข้าใจผิดเกี่ยวกับเรื่องมาตรฐานเกษตร ท่านจะอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	ปัทมาภรณ์ ธาราสุนทร
วัน เดือน ปีเกิด	20 กันยายน 2533
สถานที่เกิด	จังหวัดสิงห์บุรี ประเทศไทย
ประวัติการศึกษา	มหาวิทยาลัยรังสิต ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการแพทย์แผนตะวันออก, 2556 มหาวิทยาลัยรังสิต ปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเป็นผู้ประกอบการ, 2561
ทุนการศึกษา	ทุน ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์
ที่อยู่ปัจจุบัน	10/30 ถนนอุ่มทอง ตำบลบ้านเหนือ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
สถานที่ทำงาน	10/29 ถนนอุ่มทอง ตำบลบ้านเหนือ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
ตำแหน่งปัจจุบัน	เจ้าของธุรกิจ